

บทที่ 3

มูลเหตุและโครงสร้างหนี้สาธารณะของไทย

ความจำเป็นในการก่อหนี้สาธารณะ

ในประเทศที่กำลังพัฒนา รัฐบาลมีความจำเป็นต้องลงทุนในกิจการหลายด้าน เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารประเทศและก่อให้เกิดรายได้ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนในโครงการระยะยาวต่าง ๆ โดยปกติแล้วประเทศกำลังพัฒนามักประสบปัญหาเกี่ยวกับการที่ประชาชนมักจะออมเงินไว้เฉย ๆ อันเป็นการปล่อยทุนให้อยู่ในลักษณะเฉื่อยชา (idle) ระบบเศรษฐกิจอาจเผชิญกับภาวะเงินฝืดได้และถึงแม้ว่า รัฐบาลจะแก้ไขโดยการเพิ่มปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจก็มิใช่เป็นผลดี เพราะจะก่อให้เกิดเงินเฟ้อมากกว่าที่จะยกระดับรายได้และการจ้างงานให้สูงขึ้น เนื่องจากระบบเศรษฐกิจขาดแคลนสินค้าประเภททุนที่จะนำมาทำการผลิตร่วมกับแรงงานที่มีอยู่ นอกจากนี้รายได้ส่วนใหญ่ของรัฐบาลได้มาจากภาษีอากรซึ่งมีไม่เพียงพอที่จะลงทุนในโครงการใหญ่ ๆ หลายโครงการ เพราะแต่ละโครงการต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกู้ยืมมาใช้จ่ายทั้งจากภายในประเทศและนอกประเทศ

ฉะนั้น เราสามารถมองเห็นถึงความจำเป็นที่รัฐบาลต้องก่อหนี้สาธารณะได้ดังนี้ คือ

- 1) เพื่อใช้จ่ายในกิจการฉุกเฉินหรือรายจ่ายที่มีลักษณะผิดแปลกไปจากรายจ่ายปกติ เช่น การกู้ยืมเพื่อใช้ในสงคราม การบูรณะฟื้นฟูประเทศหลังสงครามหรือภัยธรรมชาติต่าง ๆ เป็นต้น
- 2) เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจถ้าหากเจริญรุ่งเรืองมากเกินไปก็จะทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ หรือหากปล่อยให้เศรษฐกิจตกต่ำก็จะเกิดการว่างงานและภาวะเงินฝืดขึ้นได้ทั้ง 2 กรณี จะก่อให้เกิดผลเสียมากต่อระบบเศรษฐกิจ ฉะนั้น นโยบายการก่อหนี้มีส่วนสำคัญที่จะช่วยแก้ไขได้มาก กล่าวคือ

ในยามที่เศรษฐกิจตกต่ำ เกิดภาวะเงินฝืด การกู้ยืมมาใช้แก้ไขจะมีลักษณะเป็นการโอนทรัพยากรจากเอกชนมาให้รัฐบาลใช้ และในขณะเดียวกันเอกชนที่ให้รัฐบาลกู้ยืมก็จะไม่รู้สึกรู้ว่าตัวจนลงก็ยังคงใช้จ่ายตามปกติ ส่วนรัฐบาลก็จะนำเงินที่กู้ได้รับมาใช้จ่ายในโครงการลงทุนต่าง ๆ ทำให้คนมีงานทำและก่อให้เกิดรายได้ขึ้น

ในยามที่เศรษฐกิจรุ่งเรืองเกินไปจนเกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้น รัฐบาลจำเป็นต้องลดอุปสงค์ส่วนรวม (Aggregate Demand) ลง เช่น การกู้ยืมโดยการออกพันธบัตรขายให้กับประชาชน เพื่อลดปริมาณเงินในมือของประชาชนลง ซึ่งจะทำให้อุปสงค์ส่วนรวมลดลงได้

3) เพื่อระดมเงินทุนที่เฉื่อยชาจากประชาชนมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองและยังเป็นการลดอันตรายจากการไหลออกนอกประเทศของเงินทุนภายในประเทศ อันจะเป็นการรักษาเงินทุนให้อยู่ภายในประเทศ และไม่ก่อให้เกิดการลดลงของทุนสำรองระหว่างประเทศด้วย

4) ประเทศกำลังพัฒนามักประสบปัญหาการขาดดุลการค้า อันมีผลต่อการลดลงของทุนสำรองระหว่างประเทศ ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องกู้เงินมาเพื่อรักษาและเพิ่มทุนสำรองระหว่างประเทศให้เกิดความมั่นคง

5) เพื่อชดเชยงบประมาณที่ขาดดุล ถ้ารายได้ที่ได้รับจากภาษีอากร การขายสินค้าและบริการและจากรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในงบประมาณ ก็จะต้องชดเชยขาดดุลขึ้น ดังนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องจัดหาเงินมาชดเชยการขาดดุลซึ่งทางหนึ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำได้เงินมาโดยการกู้ยืมนั่นเอง

6) เพื่อสวัสดิการของประชาชนโดยส่วนรวม ในระบอบประชาธิปไตยโดยรัฐบาลย่อมต้องการเสียงสนับสนุนจากประชาชนเป็นประการสำคัญ รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเอาอกเอาใจประชาชนในทุกส่วนของประเทศด้วยการให้การสงเคราะห์ประชาชนในกิจการสาธารณูปโภคต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการที่เรียกว่า Collective Goods^{1/} เช่น กิจการสาธารณูปโภค กิจการป้องกันประเทศ และการรักษาความสงบภายใน เป็นต้น

7) เพื่อใช้จ่ายในการลงทุนตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ในประเทศกำลังพัฒนา การใช้จ่ายลงทุนในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งที่สำคัญมากและต้องใช้จ่ายเงินลงทุนเป็น

1. สมชาติ วงศ์สมโนดม, "นโยบายการก่อกำเนิดสาธารณูปโภคกับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ";

สรุปข่าวธุรกิจ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด 9 (1-5 พฤศจิกายน 2521) : 15

จำนวนมาก ฉะนั้น เงินทุนส่วนใหญ่จึงมาจากการกู้ยืมจากต่างประเทศ ทั้งนี้ เพราะกำลังเงินภายในประเทศมีจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ในโครงการลงทุนใหญ่ ๆ และสำคัญได้ การพัฒนาโครงการต่าง ๆ มีความสำคัญมาก เพราะนอกจากจะเป็นการช่วยพัฒนาประเทศแล้วยังช่วยเพิ่มพูนผลผลิตและรายได้ของประเทศในระยะยาว ซึ่งรัฐบาลจำเป็นต้องคำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตเหล่านี้ โดยการเป็นผู้ริเริ่มโครงการลงทุนต่าง ๆ ที่จำเป็นก่อน เช่น การสร้างทางคมนาคม เขื่อน การไฟฟ้า เป็นต้น อันจะเป็นการจูงใจให้เอกชนมีความมั่นใจลงทุนในโครงการใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่อนุชนรุ่นหลังต่อไป

8) เพื่อนำเงินมาหมุนเวียนใช้หนี้เก่าที่ก่อไว้ เมื่อถึงระยะเวลาครบกำหนดชำระหนี้ ถ้ารัฐบาลมีรายรับไม่เพียงพอที่จะจ่ายชำระหนี้ได้รัฐบาลก็จำเป็นต้องกู้ยืมมาเพื่อชำระหนี้และดอกเบี้ย

โครงสร้างหนี้สาธารณะของไทย

หนี้สาธารณะของประเทศไทย มีส่วนประกอบมาจากแหล่งที่มาของเงินกู้ที่สำคัญ 2 แหล่ง คือ หนี้ภายในประเทศ และหนี้ภายนอกประเทศ

1. หนี้ภายในประเทศ เป็นหนี้ที่เกิดขึ้นจากการที่รัฐบาลกู้มาจากแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ ภายในประเทศ โดยมีได้คำนึงถึงสกุลของเงิน แต่โดยปกติมักจะเป็นเงินตราสกุลของประเทศไทยเอง

การก่อหนี้ภายในประเทศ สามารถกู้ได้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น

- เอกชน
- ธนาคารออมสิน
- สถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์
- ธนาคารพาณิชย์
- ธนาคารกลาง

ก. ประวัติการก่อกู้ภายในประเทศ การก่อกู้ภายในประเทศได้เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2476 กล่าวคือ เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2476 รัฐบาลซึ่งมีพระยามโนปกรณนิติธาดา^{2/} เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินกู้ภายในประเทศ พ.ศ. 2476 และได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง เพื่อพิจารณาเรื่องจัดการกู้เงินโดยการออกเป็นพันธบัตรรัฐบาล ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาที่จะกู้เงินจำนวน 10 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทั้งนี้ เนื่องจากในขณะนั้นการจัดเก็บภาษีกระทำได้ยากลำบาก และถ้าจะเพิ่มอัตราภาษีอีกก็จะเป็นภาระแก่ประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐบาลไม่ต้องการ

รัฐบาลได้ออกหนังสือชี้ชวนให้ทราบว่า รัฐบาลจะออกพันธบัตรจำนวน 10 ล้านบาท เป็นพันธบัตรชนิดจ่ายให้แก่ผู้ถือมีราคา 100 บาท 1,000 บาท 5,000 บาท และ 10,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.5 ต่อปี จ่ายปีละ 2 ครั้ง คือ 15 กันยายน และ 15 มีนาคม จะชำระให้ครบถ้วนภายใน 10 ปี ออกจำหน่ายให้ราคาซื้อขายต่อร้อย ผู้ถือพันธบัตรจะจดทะเบียนพันธบัตรไว้ที่กรมคลังจังหวัดก็ได้ เงินกู้นี้รัฐบาลได้เริ่มเปิดให้จองเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม - 31 พฤษภาคม 2476 ปรากฏว่า มีผู้ยื่นจองครบจำนวนภายในกำหนดเวลา จึงนับได้ว่า เงินกู้จำนวนนี้เป็นเงินกู้ภายในประเทศครั้งแรกของประเทศไทย

เงินกู้ภายในประเทศ พ.ศ. 2476 ดังกล่าวนี รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณไว้ในปี พ.ศ. 2478 และปีต่อไปให้ตั้งเงินไว้เป็นรายปีสำรองสำหรับใช้หนี้ (Sinking Fund) เงินกู้นี้ และเมื่อจวนจะถึงกำหนดไถ่ถอน คือ วันที่ 15 กันยายน 2486 รัฐบาลได้ออกประกาศให้ผู้ถือพันธบัตรทราบว่า กระทรวงการคลังจะจ่ายคืนเงินคืนเท่ากับราคาพันธบัตร ตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2486 เป็นต้นไป ณ กรมคลัง หรือสถานที่ทำการคลังจังหวัดที่ผู้ถือพันธบัตรได้ติดต่อขอรับดอกเบี้ยอยู่แล้วและก่อนจะถึงวันไถ่ถอนให้ผู้ถือพันธบัตรยื่นพันธบัตรพร้อมกับแนบรายการพันธบัตรเพื่อขอรับคืนเงินคืน ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด นอกจากนั้น ในวันรับคืนเงินคืน ผู้ถือพันธบัตร

2. เรณู ไพโรจน์บุตร, "หนี้รัฐบาล" ใน การคลังของประเทศไทย, สมนึก แดงเจริญ และคณะ, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2515);

จะต้องนำบัตรดอกเบี้ยที่ค้างชำระไปด้วย จึงเป็นอันว่ารัฐบาลได้ไถ่ถอนเงินกู้ภายในประเทศ

พ.ศ. 2476 หมดสิ้นในปี 2486

ต่อจากนั้น ก็มีการกู้เงินเพื่อกิจการต่าง ๆ คิดตามมา เช่น ^{3/}

(1) เงินกู้เพื่อการสหกรณ์ พ.ศ. 2483 จำนวน 20 ล้านบาท เพื่อนำไปเป็นทุนให้สหกรณ์ต่าง ๆ นำไปให้เกษตรกรกู้เพื่อปลดเปลื้องหนี้สินเพื่อการลงทุน

(2) เงินกู้เพื่อเทศบาล พ.ศ. 2483 จำนวน 20 ล้านบาท เพื่อให้เทศบาลต่าง ๆ กู้ต่อไปใช้จ่ายในการจัดการสาธารณสุขภาค

(3) เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2483 จำนวน 20 ล้านบาท เพื่อให้องค์การสาธารณะหรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมกู้ต่อ

นอกจากนี้ ยังมีเงินกู้ที่น่าสนใจอีกชนิดหนึ่ง คือ เงินกู้เพื่อชาติ (พันธบัตรทองคำ) พ.ศ. 2485 จำนวน 30 ล้านบาท เงินกู้นี้มีลักษณะพิเศษ คือ รัฐบาลได้ให้เงื่อนไขว่า ผู้ถือพันธบัตรจะเลือกรับชำระเป็นทองคำแทนเงินบาทก็ได้ในอัตราทองคำบริสุทธิ์หนัก 1 กรัม ต่อเงิน 5.77 บาท

ข. วิธีการก่อกู้หนี้และประเภทหนี้ภายในประเทศ ในปัจจุบันเมื่อกระทรวงการคลังเห็นเป็นการสมควรที่จะกู้เงินมาใช้จ่าย โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ กล่าวคือ เมื่อรัฐบาลมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินมาใช้จ่ายได้ตามความจำเป็น แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 20 ของจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและสำหรับในกรณีจำเป็นจะสามารถเพิ่มได้อีกร้อยละ 80 ของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนเงินกู้ (รวมทั้งภายในและภายนอกประเทศ) "ในกรณีมีความจำเป็นจะต้องจ่ายเงินหรือก่อกู้หนี้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี คณะรัฐมนตรีมีอำนาจเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมต่อรัฐสภาได้ และให้แสดงถึงเงินที่พึงได้มาสำหรับจ่ายตาม

3. ดร. อรัญ ธรรมโน, ความรู้ทั่วไปทางการคลัง (กรุงเทพมหานคร : บริษัท บพิธ จำกัด, 2518), หน้า 421-422.

งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่ขอตั้งด้วย” เช่น ในปีงบประมาณ พ.ศ.2527 รัฐบาลตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ 192,000 ล้านบาท และจะชำระหนี้คืน (เงินต้นและดอกเบี้ย) 33,445 ล้านบาท

$$\begin{aligned} \text{รัฐบาลสามารถทำการก่อหนี้สาธารณะได้จำนวน} &= (192,000 \times 20\%) + (33,445 \times 80\%) \\ &= 38,400 + 26,756 = 65,156 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

กระทรวงการคลังจะกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ในการกู้ เช่น กำหนดระยะเวลา กู้ อัตราดอกเบี้ย ชนิดของเงินกู้ ฯลฯ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยร่างกฎกระทรวงเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วยแล้วก็จะส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมาย แล้วส่งกลับไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำกฎกระทรวงนั้น ๆ ลงประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา อันเป็นการถูกต้องตามกฎหมาย และเพื่อให้มีผลบังคับใช้ได้สมบูรณ์ตามกฎหมาย

หนี้ภายในประเทศ เมื่อจำแนกตามระยะเวลาสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) หนี้ระยะสั้น เป็นหนี้ที่มีระยะเวลาการชำระไม่เกิน 1 ปี รัฐบาลสามารถกระทำได้โดย การออกตั๋วเงินคลัง (Treasury Bills) และเบิกเงินเกินบัญชี (Overdraft) สำหรับในปัจจุบัน การเบิกเงินเกินบัญชีได้เลิกใช้แล้ว คงมีแต่การออกตั๋วเงินคลังเพื่อการก่อหนี้ระยะสั้นภายในประเทศเท่านั้น

ก) เงินเบิกเกินบัญชี ถึงแม้ว่าวิธีนี้จะเลิกใช้แล้วก็ตาม แต่ในที่นี้จะกล่าวให้เข้าใจไว้บ้างพอสังเขป กล่าวคือ ตามพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีให้อำนาจกระทรวงการคลังเบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคารแห่งประเทศไทยได้ ซึ่งตามปกติเป็นจำนวนไม่เกินร้อยละ 25 ของงบประมาณรายจ่ายแต่ละปี เงินเบิกเกินบัญชียี่จะต้องใช้คืนภายใน 3 เดือนแรกของปีถัดไป อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี คิดจากดุลย์แต่ละวัน และจ่ายทุกวันสิ้นเดือน

การก่อหนี้โดยวิธีนี้ ได้เริ่มตั้งแต่ปี 2495 เป็นต้นมา วงเงินที่ให้อำนาจเบิกเกินบัญชีได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี ตามยอดงบประมาณรายจ่ายของแต่ละปี สำหรับการชดใช้หนี้้นั้นกระทำโดย

วิธีเบิกเงินตามกฎหมายงบประมาณใหม่มาใช้หนี้เก่า จนกระทั่งปลายปี 2503 รัฐบาลได้ปลดเปลื้องหนี้เงินเบิกเกินบัญชีจนหมดสิ้น และรัฐบาลก็ไม่มียุทธศาสตร์ที่จะให้มีการเบิกเกินบัญชีจากธนาคารแห่งประเทศไทยตามวิธีดังกล่าวนี้อีกต่อไป

ข) ตั๋วเงินคลัง (Treasury Bills)

(1) วิธีการออกตั๋วเงินคลัง ตั๋วเงินคลังเป็นหลักทรัพย์ระยะสั้นอายุไม่เกิน 1 ปี ออกโดยรัฐบาลเพื่อจำหน่ายแก่ประชาชน ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติตั๋วเงินคลัง พ.ศ.2487 (ดูภาคผนวก ก.) ตั๋วเงินคลังที่ออกนี้ให้ออกตามแบบกำหนดท้ายพระราชบัญญัติ และมีข้อความว่า จะใช้เงินจำนวนที่ปรากฏในตัวให้แก่ผู้ถือหรือตามคำสั่งของบุคคลและผู้มีชื่อในตัว ในวันที่ที่กำหนดไว้ในตัว ซึ่งจะต้องไม่ช้ากว่า 12 เดือน นับแต่วันออกตั๋ว ตั๋วเงินคลังที่ออกครั้งแรกนั้นมีการกำหนดอายุ 4 เดือน และกระทรวงการคลังให้ดอกเบี่ยในอัตราไม่เกินร้อยละ 2 ต่อปี และเพิ่มเป็นร้อยละ 3 และร้อยละ 5 ต่อปี ในพ.ศ.2501 และ พ.ศ.2503 ตามลำดับต่อมา ได้ลดอายุตั๋วจาก 4 เดือน เป็น 3 เดือน ในปี พ.ศ. 2507 และ 2 เดือนในปี พ.ศ.2509 เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยลดลงตามกำหนดอายุของตั๋วเหลือร้อยละ 4 ต่อปี ต่อมาในปี พ.ศ.2510 ได้เพิ่มอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นเป็นร้อยละ 5 ต่อปี เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยในตลาดสูงขึ้น และเพิ่มอีกเป็นร้อยละ 7 ต่อปี ใน พ.ศ.2512 พร้อมกันนั้นก็ได้ปรับปรุงอายุตั๋วเงินคลังจาก 60 วัน เป็น 63 วัน เพื่อให้ตั๋วเงินคลังครบกำหนดชำระในวันเดียวกับวันที่ประมูลตั๋ว ต่อมาในวันที่ 3 กันยายน 2519 ก็ได้ยกเลิกอัตราดอกเบี้ยสูงสุด โดยปล่อยให้ไปตามอุปสงค์และอุปทานของตลาด นอกจากนั้น กระทรวงการคลังได้เพิ่มประเภทตั๋วเงินคลังให้มีอายุแตกต่างกันทั้งระยะสั้นและระยะยาว คือ มีตั๋วเงินคลังอายุ 7 วัน 28 วัน 63 วัน และ 182 วัน เพื่อสนองความต้องการของตลาดให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ยิ่งขึ้น

(2) วิธีการลงทุนในตั๋วเงินคลัง การลงทุนในตั๋วเงินคลังสามารถเลือกกระทำได้ 2 วิธี ด้วยกันคือ การประมูลจากส่วนหนี้สาธารณะ ธนาคารแห่งประเทศไทย และโดยการซื้อจากส่วนสินเชื่อและซื้อขายหลักทรัพย์ธนาคารแห่งประเทศไทย

(ก) การประมูลซื้อตั๋วเงินคลัง รัฐบาลจะประกาศวงเงินที่จะออกตั๋วเงินคลังในแต่ละงวดไว้ในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเดือนละครั้ง และมักจะประกาศในอาทิตย์สุดท้ายของเดือนก่อนที่จะมีการประมูล (ดูภาคผนวก ข.) การประมูลจะกระทำทุกอาทิตย์ โดยเปิดทำการประมูลทุกวันศุกร์ เวลา 10.00 นาฬิกา ณ ธนาคารแห่งประเทศไทย การประมูลนั้นจะมีดอกเบี้ยเป็นส่วนลด ผู้ประมูลต้องยื่นแบบประมูลตามที่กำหนด (ดูภาคผนวก ค.) โดยต้องยื่นประมูลซื้อตั๋วเงินคลังไม่น้อยกว่า 10,000 บาท และต้องเสนอว่าจะซื้อในราคาร้อยละเท่าใด (ดูตารางที่ 5) แล้วใส่ซองผนึก เขียนหน้าซองว่า "ใบประมูลซื้อตั๋วเงินคลัง" ยื่นต่อส่วนหนี้สาธารณะ ธนาคารแห่งประเทศไทย ภายในเวลาดังกล่าว (ดูภาคผนวก ค.) ผู้ที่เสนออัตราต่ำสุดเป็นผู้ที่ประมูลได้ก่อนที่เหลือจะจัดสรรให้แก่ผู้ประมูลที่เสนออัตราส่วนลดสูงรองถัดไป และผู้ที่ประมูลได้จะต้องนำเงินมาชำระที่ธนาคารแห่งประเทศไทยในวันที่ทำงานวันแรกของสัปดาห์ถัดไปก่อนเวลา 10.00 นาฬิกา

การประมูลตั๋วเงินคลัง นอกจากจะมีธนาคารพาณิชย์และธนาคารออมสินประมูลเป็นส่วนใหญ่แล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยก็มีสิทธิ์เข้าร่วมประมูลด้วย

(ข) การซื้อตั๋วเงินคลังจากส่วนสินเชื่อและซื้อขายหลักทรัพย์

ธนาคารแห่งประเทศไทย กรณีนี้เป็นการซื้อจาก Portfolio ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ประมูลได้จากกระทรวงการคลัง โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะประกาศให้บุคคลที่สนใจทราบว่า ธนาคารจะเสนอการขายตั๋วเงินคลังงวดไหน จำนวนเท่าไร และในอัตราส่วนลดเท่าไร ตลอดสัปดาห์ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ นอกจากนั้น ยังสามารถนำตั๋วเงินคลังไปขายคืนแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ด้วย เมื่อจำเป็นต้องใช้เงิน ซึ่งจะเห็นว่าผู้ลงทุนสามารถเลือกลงทุนในตั๋วเงินคลังได้ทุกวันทำงานภายในเวลาราชการ ดังตารางที่ 6

จากตารางจะพบว่า ธนาคารพาณิชย์ทำการซื้อและขายตั๋วเงินคลังมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากธนาคารพาณิชย์สามารถถือตั๋วเงินคลังเป็นส่วนหนึ่งของเงินสดสำรองตามกฎหมายได้ด้วย

ตารางที่ 5

อัตราส่วนลดและอัตราดอกเบี้ยของตัวเงินคลัง (อายุ 63 วัน)

ร้อยละ 4-7 ต่อปี

ราคาประมูล	ส่วนลด	อัตรา ส่วนลด ต่อปี	อัตรา ดอกเบี้ย ต่อปี	ราคาประมูล	ส่วนลด	อัตรา ส่วนลด ต่อปี	อัตรา ดอกเบี้ย ต่อปี
99.30	0.70	4.055	4.084	99.05	0.95	5.503	5.556
99.29	0.71	4.113	4.142	99.04	0.96	5.561	5.615
99.28	0.72	4.171	4.201	99.03	0.97	5.619	5.674
99.27	0.73	4.229	4.260	99.02	0.98	5.677	5.733
99.26	0.74	4.287	4.319	99.01	0.99	5.735	5.793
99.25	0.75	4.345	4.378	99.00	1.00	5.793	5.852
99.24	0.76	4.403	4.436	98.99	1.01	5.851	5.911
99.23	0.77	4.461	4.495	98.98	1.02	5.909	5.970
99.22	0.78	4.519	4.554	98.97	1.03	5.967	6.029
99.21	0.79	4.576	4.613	98.96	1.04	6.025	6.088
99.20	0.80	4.634	4.672	98.95	1.05	6.083	6.147
99.19	0.81	4.692	4.731	98.94	1.06	6.141	6.207
99.18	0.82	4.750	4.790	98.93	1.07	6.199	6.266
99.17	0.82	4.808	4.848	98.92	1.08	6.257	6.325
99.16	0.84	4.866	4.907	98.91	1.09	6.315	6.384
99.15	0.85	4.924	4.966	98.90	1.10	6.373	6.443
99.14	0.86	4.982	5.025	98.89	1.11	6.430	6.503
99.13	0.87	5.040	5.084	98.88	1.12	6.488	6.562
99.12	0.88	5.098	5.143	98.87	1.13	6.546	6.621
99.11	0.89	5.156	5.202	98.86	1.14	6.604	6.680
99.10	0.90	5.124	5.261	98.85	1.15	6.662	6.740
99.09	0.91	5.272	5.320	98.84	1.16	6.720	6.799
99.08	0.92	5.330	5.379	98.83	1.17	6.778	6.858
99.07	0.93	5.388	5.438	98.82	1.18	6.836	6.918
99.06	0.94	5.446	5.497	98.81	1.19	6.894	6.977

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 6
การซื้อขายพันธบัตรรัฐบาลในคลาครอง
(นอกตลาดหลักทรัพย์ฯ)

(จำนวน : ครั้ง)
(มูลค่า : ล้านบาท)

ปี	รวม		ธ.ปท. ซื้อขายกับ บุคคลอื่น		บ.งล. ซื้อขายกับ ธ.พช.		บ.งล. ซื้อขายกับ บุคคลอื่น		ธ.พช. ซื้อขายกับ บุคคลอื่น		อื่นๆ ซื้อขาย กับอื่นๆ		ธ.อส. กับ บ.ลท.		ธ.อส. กับ ธ.พช.		ธ.อส. อื่นๆ		1/ ธ.ปท. ซื้อขายกับ ธ.พช.		2/ ธ.ปท. ซื้อขายกับ บ.งล.	
	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า
2517	523	592.2	41	1.0	32	67.5	23	18.8	384	503.9	43	1.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2518	931	789.8	26	501.6	21	38.0	42	44.7	265	201.8	37	3.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2519	313	251.2	86	3.0	13	33.0	107	143.4	58	3.4	41	1.1	4	57.1	1	8.2	1	2.0	-	-	-	-
2520	690	626.7	459	71.0	28	182.3	107	200.7	16	76.2	84	2.0	1	51.2	-	-	-	-	4	17.2	11	26.1
2521	2,451	1,475.5	2,170	427.2	41	373.4	116	212.3	12	27.4	90	14.2	4	134.7	-	-	1	0.01	10	283.4	7	2.9
2522	2,408	3,847.5	1,842	566.4	43	445.5	70	549.8	6	33.1	35	68.8	1	7.2	-	-	2	46.9	7	541.6	402	1,588.2
2523	7,859	7,621.3	6,201	1,648.7	15	91.0	132	570.6	9	44.1	274	146.6	-	-	-	-	-	-	7	360.8	1,221	4,759.5
2524	3,149	1,311.8	2,877	205.2	63	484.4	127	446.4	2	168.7	80	7.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2525																						
ไตรมาสที่ 1	647	333.2	594	44.5	14	82.0	36	200.1	-	-	3	(.007)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
มกราคม	178	93.1	164	19.1	3	2.6	9	71.4	-	-	2	(.003)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กุมภาพันธ์	176	175.9	150	10.1	6	66.5	19	99.3	-	-	1	(.004)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
มีนาคม	293	64.2	280	15.3	5	13.5	8	35.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ :

1/ ไม่รวมการซื้อขายในตลาดซื้อคืน

2/ ตั้งแต่ปี 2524 ไม่รวมมูลค่าพันธบัตร ที่ บง. และ บล. ขายโดยสัญญาจะซื้อคืน

คำย่อ : ธ.ปท. = ธนาคารแห่งประเทศไทย ธ.พช. = ธนาคารพาณิชย์ ธ.อส. = ธนาคารออมสิน บ.งล. = บริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 7

แสดงโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลังตั้งแต่ พ.ศ.2520-2525

ชนิดอายุ	อัตราดอกเบี้ยตัวเฉลี่ย (ร้อยละต่อปี)					
	2520	2521	2522	2523	2524	2525
3 วัน	2.51 ^{1/}	-	2.0568 ^{4/}	2.5068 ^{5/}	-	-
4 วัน	-	2.510 ^{2/}	-	-	-	-
34 วัน	-	6.360 ^{3/}	7.067	-	-	-
.27/28/29 วัน	6.033	6.567	6.842	7.928	-	-
60/62/63/64 วัน	6.356	6.893	7.397	9.155	11.688	9.839
181/182/183 วัน	6.747	7.249	7.742	10.527	12.492	13.689

- หมายเหตุ :**
1. เป็นอัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลังงวดพิเศษงวดเดียวที่ออกเพื่อให้ตั๋วเงินคลังครบวงเงิน 8,400 ล้านบาท
  2. เป็นอัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลังงวดพิเศษที่ออกเพื่อรักษาวงเงินตั๋วเงินคลังจำนวน 8,400 ล้านบาท
  3. เป็นอัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลังงวดพิเศษที่ออกเพื่อช่วยฐานะเงินคงคลัง
  4. เป็นอัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลังงวดพิเศษที่ออกเพื่อรักษาคู่เงินคลังจำนวน 8,400 ล้านบาท
  5. เป็นอัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลังงวดพิเศษที่ออกเพื่อรักษาวงเงินตั๋วเงินคลังจำนวน 8,400 ล้านบาท

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจและการเงิน (รายงานประจำปี) ตั้งแต่ พ.ศ.2520-2525

ความแตกต่างของการลงทุนในตัวเงินคลังแบบประมูล และการซื้อ
จาก Portfolio ของธนาคารแห่งประเทศไทย ^{4/} สามารถพิจารณาได้ดังนี้ คือ

- แยกต่างกันเรื่องอายุของตัว โดยการลงทุนแบบประมูลมีอายุค่อนข้างยาวกว่า คือ มีประเภท 63 วัน 28 วัน และ 182 วัน แต่ถ้าซื้อจาก Portfolio นักลงทุนมีโอกาสเลือกได้หลายประเภทตั้งแต่ 7 วัน จนถึง 182 วัน

- ผลตอบแทนจากการเข้าประมูล โดยทั่วไปมีแนวโน้มสูงกว่าการซื้อจาก Portfolio ทั้งนี้ เพราะธนาคารแห่งประเทศไทยต้องการที่จะให้ผู้ลงทุนในตัวเงินคลังนิยมเข้าประมูลมากกว่าที่จะซื้อจาก Portfolio ผลตอบแทนในแต่ละแบบจะแตกต่างกันไปตามอายุของตัวดังนี้ อัตราผลตอบแทนแบบประมูลชนิดตัวอายุ 28 วัน คิดอัตราต่ำสุด ตัว 63 วัน อัตราผลตอบแทนสูงกว่า 28 วัน และตัว 182 วัน มีอัตราผลตอบแทนสูงที่สุด ส่วนผลตอบแทนของการซื้อจาก Portfolio ของธนาคารแห่งประเทศไทย ตัว 1-60 วัน จะมีอัตราผลตอบแทนต่ำสุด ตัว 61-120 วัน มีอัตราผลตอบแทนมากกว่าตัว 1-60 วัน และตัว 121-182 วัน จะมีอัตราผลตอบแทนสูงสุด ดังตารางที่ 7

- ความถี่ของการลงทุน ผู้ลงทุนประมูล จะประมูลได้เพียงสัปดาห์ละครั้งเท่านั้น แต่ผู้ลงทุนสามารถซื้อจาก Portfolio ของธนาคารแห่งประเทศไทยได้ทุกวันในเวลาราชการ

- การลงทุนด้วยการซื้อจาก Portfolio ของธนาคาร สะดวกกว่าวิธีการเข้าประมูล เพราะสามารถซื้อตัวเงินคลังทางโทรศัพท์ได้ แต่หากจะประมูลต้องมาประมูลด้วยตนเองที่ส่วนหนี้สาธารณะ

- การชำระเงินด้วยวิธีการซื้อจาก Portfolio เร็วกว่าการประมูลโดยตรง ถ้าซื้อจาก Portfolio จะต้องชำระเงินในวันนั้น แต่การประมูลจะต้องชำระเงินในวันเปิดทำการถัดไป

4. หน่วยวิจัยเศรษฐกิจและการเงิน, "ตลาดเงินในประเทศไทย," รายงานเศรษฐกิจรายเดือน

ธนาคารแห่งประเทศไทย 18 (เมษายน 2521) : 104

2) หนี้ระยะยาว เป็นหนี้ที่มีระยะเวลาการชำระตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ในปัจจุบันรัฐบาลทำโดยการออกพันธบัตรรัฐบาลซึ่งมีอายุแตกต่างกันไปตามแต่ละชนิด ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมที่สุด และมีการออกเป็นจำนวนและมูลค่ามาก นอกจากนี้ ก็ยังมีการออกตั๋วสัญญาใช้เงินโดยจะออกให้กับธนาคารออมสินและมีใบสำคัญร่วมให้กู้ของธนาคารโลก (IBRD Loans Participation Certificates) ถือโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

ก) พันธบัตรรัฐบาล (Government Bonds) เป็นการกู้เงินระยะยาวของรัฐบาลโดยวิธีการออกพันธบัตรจำหน่าย

ประเภทของพันธบัตรรัฐบาลแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ^{5/}

(1) พันธบัตรเพื่อกู้เงินจากธนาคารแห่งประเทศไทย วัตถุประสงค์ในการออกพันธบัตรประเภทนี้ก็เพื่อใช้จ่ายเฉพาะโครงการ เช่น พันธบัตรเงินกู้เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา พันธบัตรเงินกู้เพื่อพัฒนาการศึกษาโรงเรียนแบบประสม พันธบัตรเงินกู้สำหรับซื้อข้าวให้รัฐบาลต่างประเทศด้วยวิธีการขายเชื่อหรือขายผ่อนส่ง พันธบัตรตามลักษณะนี้เป็นพันธบัตรที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำและมักจะกำหนดการไถ่ถอนเป็นงวด ๆ เช่น พันธบัตรรุ่นที่ออกก่อนปี พ.ศ.2506 กำหนดอายุการไถ่ถอนช่วงสั้น ๆ กล่าวคือ เพียง 1-2 ปีเท่านั้น ซึ่งรัฐบาลอาจขอขยายกำหนดเวลาชำระคืนได้ ส่วนพันธบัตรรุ่นหลังปี พ.ศ.2506 มีกำหนดอายุการไถ่ถอนระยะยาว คือ ตั้งแต่ 20-50 ปี โดยชำระเงินต้นคืนเป็นงวด ๆ ตามตารางที่กำหนด

(2) พันธบัตรเพื่อกู้เงินจากบุคคลทั่วไป วัตถุประสงค์ก็เพื่อชดเชยงบประมาณขาดดุลในแต่ละปี พันธบัตรลักษณะนี้แบ่งออกเป็น พันธบัตรก่อนปีงบประมาณ 2519 และพันธบัตรหลังปีงบประมาณ 2519

(ก) พันธบัตรเพื่อกู้เงินจากบุคคลทั่วไปก่อนปีงบประมาณ 2519 แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ พันธบัตรออมทรัพย์ พันธบัตรเงินกู้ทั่วไป และพันธบัตรลงทุน

5.. เพชรี นุมทรัพย์, หลักการลงทุน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519), หน้า 85.

- พันธบัตรออมทรัพย์ เป็นพันธบัตรชนิดจำหน่ายให้เฉพาะ

บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการสาธารณกุศล เช่น มูลนิธิ สมาคม เป็นต้น การออกพันธบัตรชนิดนี้ก็เพื่อส่งเสริมให้เกิดการออมทรัพย์ในหมู่ประชาชนบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการสาธารณกุศลดังกล่าวได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้จากดอกเบี้ยพันธบัตรที่ได้รับ ไม่ว่าจะ เป็นพันธบัตรรุ่นใดก็ตาม ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42(17) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 137 (พ.ศ.2518) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร นอกจากพันธบัตรออมทรัพย์ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้แล้ว พันธบัตรออมทรัพย์ยังสามารถขายคืนให้กระทรวงการคลัง โดยผ่านธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนครบกำหนดไถ่ถอนได้อีกด้วย โดยเสียส่วนลดตามอัตราส่วนลดของประเภทพันธบัตรนั้น (ดูตารางที่ 8)

- พันธบัตรเงินกู้ เป็นพันธบัตรเพื่อจำหน่ายให้แก่บุคคล

ทั่วไป วัตถุประสงค์ที่ออกก็เพื่อแทนพันธบัตรออมทรัพย์ซึ่งถูกจำกัดขายให้เฉพาะบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลให้มีตลาดกว้างขึ้น คือ นอกจากบุคคลดังกล่าวข้างต้นแล้วบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดก็สามารถลงทุนได้ แต่เนื่องจากดอกเบี้ยพันธบัตรชนิดนี้ยังต่ำอยู่ และนิติบุคคลต้องนำดอกเบี้ยที่ได้รับถือเป็นรายได้เพื่อคำนวณภาษี ดังนั้น จึงไม่มีใครมีผู้ใดนิยมลงทุนนัก

- พันธบัตรลงทุน เป็นพันธบัตรเพื่อจำหน่ายให้แก่บริษัท

จำกัดและห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ผู้ถือพันธบัตรชนิดนี้จะต้องถือตลอดไปจนกว่าจะครบกำหนดไถ่ถอน ในระยะเวลาครบกำหนดไถ่ถอนที่เท่ากับพันธบัตรลงทุนจะมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าพันธบัตรทั่วไป ทั้งนี้ เพราะผู้ซื้อต้องนำรายได้จากดอกเบี้ยไปเสียภาษี และตามประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้น และลดอัตรารัษฎากร ฉบับที่ 30 พ.ศ.2512 ลงวันที่ 20 มกราคม 2512 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทย มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ไว้ ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 1 จากดอกเบี้ยที่จ่ายให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลครั้งหนึ่ง ๆ ตั้งแต่ 500 บาท ขึ้นไป ภาษีที่หักไว้ถือเป็นเครดิตในการคำนวณภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามรอบระยะเวลาบัญชีที่หักไว้ นั้น ตามมาตรา 69 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร

ตารางที่ 8

อัตราส่วนลดและราคาในการขายพันธบัตรก่อนครบกำหนดชำระคืนเงิน

ระยะเวลาถือพันธบัตรนับแต่วันที่ได้บังคับชำระหรือจดทะเบียนแสดงกรรมสิทธิ์จนถึงวันขายคืน	อัตราส่วนลด(% ต่อ บ) ของพันธบัตรประเภทต่าง ๆ								ราคาซื้อคืนต่อหน่วย 100 บาท (9)	หมายเหตุ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)		
ไม่ถึง 6 เดือน	8.-			7.-	7.5	7.5	7.5	8.5	-	พันธบัตรที่กระทรวงการคลังรับซื้อคืน
6 เดือนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 1 ปี	5.-			5.-	5.-	2.5	2.5	2.5	-	(1) พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพระมาพ พ.ศ.2507/1,2508/1
1 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 2 ปี	4.5	ขายคืนไม่ได้		4.5	4.5	2.-	2.-	2.-	106	(2) พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพระมาพ พ.ศ.2509/1-4
2 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 3 ปี	4.-			4.-	4.-	1.5	1.5	1.5	114	(3) พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพระมาพ พ.ศ.2510/1,2510/2
3 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 4 ปี	3.5	2.-	2.-	3.5	3.5	1.25	1.25	1.25	123	(4) พันธบัตรเงินออมทรัพย์ในบึงบรพระมาพ พ.ศ.2511/1, 2512/1
4 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 5 ปี	3.-	2.-	2.-	3.-	3.-	1.-	1.-	1.-	134	(5) พันธบัตรออมทรัพย์ในบึงบรพระมาพ พ.ศ.2513/1
5 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 6 ปี	2.5	1.5	1.5	2.5	2.5	0.75	0.75	0.75	146	(6) พันธบัตรออมทรัพย์ในบึงบรพระมาพ พ.ศ.2514/1, 2515
6 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 7 ปี	2.-	1.5	1.5	2.-	2.-	0.5	0.5	0.5	160	
7 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 8 ปี	1.5	1.-	1.-	1.5	1.5	0.25	0.25	0.75	176	
8 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 9 ปี	1.-	0.5	1.-	1.-	1.-	-	0.15	0.15	200	
9 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี	0.5	-	0.5	-	-	-	0.1	0.1	-	
10 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 12 ปี	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-	
										พันธบัตรที่ อยท. รับซื้อจากบุคคลธรรมดา และองค์การสาธารณกุศล
										(7) พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพระมาพ พ.ศ.2516 ชนิด 7.5%
										- " พ.ศ.2517 ชนิด 7.5%
										(8) พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพระมาพ พ.ศ.2517 ชนิด 8.5%
										- " พ.ศ.2517 ชนิด 8.5%
										(ครั้งที่ 2)
										- " พ.ศ.2518 ชนิด 8.5%
										- " พ.ศ.2518 ชนิด 8.5%
										(ครั้งที่ 2)
										- " พ.ศ.2518 ชนิด 8.5%
										(ครั้งที่ 3)
										- " พ.ศ. 2518 ชนิด 8.5%
										(ครั้งที่ 4)
										- " พ.ศ.2519 ชนิด 8.5%
										- " พ.ศ.2519 ชนิด 8.5%
										(ครั้งที่ 2)
										(9) พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพระมาพ พ.ศ.2519 ชนิดทบคอก

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในอดีตพันธบัตรเงินลงทุนมีระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน

5 ปี และ 15 ปี แต่ในปัจจุบัน พันธบัตรเงินลงทุนของรัฐบาลชนิด 5 ปี นั้นไม่ได้ออกจำหน่ายคงจำหน่ายเฉพาะพันธบัตรเงินลงทุนชนิด 15 ปี ที่เป็นเช่นนี้เพราะต้องการเปิดโอกาสให้รัฐวิสาหกิจออกพันธบัตรเงินกู้ระยะปานกลาง คือ มีอายุเพียง 5 ปี

(ข) พันธบัตรเพื่อกู้เงินจากบุคคลทั่วไปหลังปีงบประมาณ 2519 แบ่งตามลักษณะการจ่ายดอกเบี้ยได้ 2 ชนิด คือ พันธบัตรชนิดจ่ายดอกเบี้ยประจำงวด และพันธบัตรชนิดทบดอกเบี้ย

- พันธบัตรชนิดจ่ายดอกเบี้ยประจำงวด ได้แก่ พันธบัตรทั่วไป และพันธบัตรลงทุนดังกล่าวข้างต้น (ดูตัวอย่างในภาคผนวก จ.)

- พันธบัตรชนิดทบดอกเบี้ย เป็นพันธบัตรชนิดออกใหม่เมื่อปีงบประมาณ 2519 เหมาะแก่ผู้ลงทุนที่ไม่ต้องการได้ดอกเบี้ยไว้ใช้จ่ายประจำงวด แต่ต้องการสะสมเงินให้เพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ เป็นเวลาหลาย ๆ ปี (ดูตัวอย่างในภาคผนวก ฉ.)

พันธบัตรแต่ละประเภทตามที่กล่าวข้างต้น จะมีเงื่อนไขแตกต่างกันไป ซึ่งจะประกาศให้ทราบไว้ในประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการจำหน่ายพันธบัตรแต่ละประเภท และแต่ละรุ่น

วิธีการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล สามารถกระทำได้ 2 วิธี คือ

(1) การซื้อจากส่วนหนี้สาธารณะ ธนาคารแห่งประเทศไทย มีวิธีการปฏิบัติดังนี้

(ก) ผู้ซื้อกรอกใบคำเสนอขอซื้อพันธบัตร (ดูแบบฟอร์มในภาคผนวก ช.) โดยระบุประเภทพันธบัตรที่ประสงค์จะซื้อ ชื่อ เจ้าของกรรมสิทธิ์ ที่อยู่ และเงื่อนไขการรับดอกเบี้ยโดยชัดแจ้ง

(ข) การชำระค่าพันธบัตร ผู้ซื้ออาจชำระด้วยเงินสด เช็คนาการแห่งประเทศไทย เช็คนาการพาณิชย์เป็นผู้ออกเองหรือเป็นผู้รับรอง หรือเช็คส่วนบุคคล ทั้งนี้ การชำระ

ค่าพันธบัตรด้วยเช็คต่าง ๆ ควรระบุส่งจ่ายในนาม "ธนาคารแห่งประเทศไทย"

ในกรณีที่ชำระค่าพันธบัตรด้วยเงินสดหรือเช็คธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งธนาคารถือเสมือนเป็นเงินสด ผู้ซื้อจะได้พันธบัตรที่ลงวันที่เดียวกับวันที่ชำระเงินและจะรอรับพันธบัตรได้ในวันเดียวกัน

ส่วนผู้ชำระค่าพันธบัตรด้วยเช็คอื่น ๆ จะได้พันธบัตรที่ลงวันที่วันเดียวกับวันที่ขอซื้อได้ต่อเมื่อได้นำเช็คพร้อมด้วยคำเสนอซื้อพันธบัตรมาถึงธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนเที่ยงวันของวันขอซื้อ ทั้งนี้ ผู้ซื้อพันธบัตรด้วยเช็คจะรับพันธบัตรได้อย่างน้อยภายหลัง 1 วัน พ้นจากวันทำการถัดไปของวันที่ติดต่อขอซื้อหรือจะให้ธนาคารส่งพันธบัตรไปโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้

(ค) ถ้าผู้ซื้อหรือเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรมาด้วยตนเองและรอรับพันธบัตรด้วย ธนาคารจะให้ลงชื่อไว้เป็นหลักฐานในสมุดทะเบียนกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรและลงชื่อรับพันธบัตรในคำเสนอขอซื้อตอนล่าง

หากเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรมิได้ไปติดต่อขอซื้อด้วยตนเอง ธนาคารจะมอบบัตรตัวอย่างลายมือชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรให้แก่ผู้ไปติดต่อขอซื้อ เพื่อให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรลงลายมือชื่อ แล้วส่งคืนให้แก่ธนาคารไว้ใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบ

(2) การซื้อพันธบัตรจากตลาดรอง เนื่องจาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้สั่งให้รับพันธบัตรประเภทต่าง ๆ เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน ดังนั้น ผู้ลงทุนอาจซื้อพันธบัตรได้จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยผ่านบริษัทสมาชิก โดยผู้ลงทุนจะต้องเสียค่าธรรมเนียมร้อยละ 0.1 ดังตารางที่ 9

นอกจากจะมีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ฯ แล้ว ยังมีการซื้อขายนอกตลาดหลักทรัพย์ฯ ด้วย กล่าวคือ เป็นการที่ธนาคารแห่งประเทศไทย บุคคลทั่วไป และสถาบันการเงิน ทำการซื้อขายกันเอง ดังตารางที่ 10

ข) ตั๋วสัญญาใช้เงิน (Promissory Notes) แต่เดิมธนาคารออมสินนำเงินมาให้รัฐบาลกู้โดยการซื้อพันธบัตรรัฐบาล ต่อมา ในปัจจุบันรัฐบาลได้เปลี่ยนวิธีการกู้เงินจากธนาคารออมสินใหม่ กล่าวคือ เปลี่ยนจากการขายพันธบัตรมาเป็นการขายตั๋วสัญญาใช้เงินให้ธนาคารออมสินโดยไม่ผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจะต้องประกาศการกู้เงินโดยวิธีนี้

ตารางที่ ๑

แสดงมูลค่าการซื้อขายพันธบัตรรัฐบาลในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตั้งแต่ พ.ศ. 2517-2525

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	มูลค่า
2517	-
2518	963.4
2519	689.0
2520	310.2
2521	206.6
2522	28.6
2523	10.0
2524	376.5
2525	87.7

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ธนาคารแห่งประเทศไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10

การซื้อขายตั๋วเงินคลังของธนาคารแห่งประเทศไทยในไตรมาส

(จำนวน : ครัว้ง)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ปี	ขายให้										ซื้อจาก									
	รวม		ธ.พณ.		บ.งค.		ธ.อส.		อื่น ๆ		รวม		ธ.พณ.		บ.งค.		ธ.อส.		อื่น ๆ	
	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า
2517	360	9,293.2	228	8,841.1	66	48.4	-	-	66	403.7	155	3,893.5	133	3,615.9	3	5.4	-	-	19	72.2
2518	148	2,897.4	72	1,717.4	22	56.9	-	-	54	1,123.1	90	3,300.0	76	3,209.3	-	-	-	-	14	90.7
2519	581	19,050.7	420	16,200.5	68	118.9	14	290.0	79	2,441.3	219	8,790.0	193	8,489.0	5	9.1	2	50.0	19	241.9
2520	784	25,112.0	585	21,823.3	51	178.1	92	2,442.5	56	668.1	378	17,075.1	330	17,119.4	9	58.4	21	674.0	16	23.3
2521	695	28,254.7	446	24,740.6	97	361.6	58	1,528.0	94	1,624.5	324	20,689.0	282	20,093.5	9	113.2	31	456.0	20	26.3
2522	394	11,46.9	142	7,312.6	92	473.7	22	705.0	138	2,925.6	200	5,787.4	92	5,285.7	10	44.4	9	285.0	89	172.3
2523	304	35,219.4	233	18,865.9	120	350.7	65	4,607.0	186	11,395.6	517	23,827.6	217	18,468.7	133	65.1	65	4,136.0	102	857.8
2524	508	42,089.2	176	29,988.5	125	280.9	55	2,734.0	152	9,685.8	395	23,921.3	164	22,538.5	57	68.1	48	2,048.0	126	1,286.7
2525																				
ไตรมาสที่ 1	220	18,603.1	81	14,823.8	59	67.0	6	53.0	74	3,659.3	91	13,377.8	67	13,119.1	9	29.9	6	53.0	9	184.6
มกราคม	59	5,429.1	23	4,039.8	18	18.9	-	-	18	1,370.4	34	8,480.1	30	6,476.1	1	1.5	-	-	3	2.5
กุมภาพันธ์	72	4,425.0	24	3,448.0	20	28.1	-	-	28	948.9	24	2,888.5	17	2,504.0	5	15.4	-	-	2	169.1
มีนาคม	89	8,749.0	34	7,336.0	21	20.0	6	53.0	28	1,340.0	33	4,209.0	20	4,139.0	3	4.0	6	53.0	4	13.0

ตัวย่อ : ธ.พณ. = ธนาคารพาณิชย์ ธ.อส. = ธนาคารออมสิน บ.งค. = บริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในหนังสือราชกิจจานุเบกษาล่วงหน้า (ดูตัวอย่างในภาคผนวก ช.)

ค) ใบสำคัญร่วมให้กู้ของธนาคารโลก (IBRD Loans Participation Certificates) เป็นส่วนของเงินกู้ภายในประเทศที่ธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกับธนาคารโลก เพื่อให้กู้แก่รัฐบาลเพื่อใช้ในการพัฒนาโครงการ ซึ่งในปัจจุบันเงินกู้ภายในประเทศส่วนนี้ยังชำระคืนไม่หมด โดยรัฐบาลนำมาเพื่อใช้ในโครงการก่อสร้างเขื่อนสิริกิติ์ (เขื่อนผาช่อม) และโครงการก่อสร้างทางหลวงระยะที่ 3

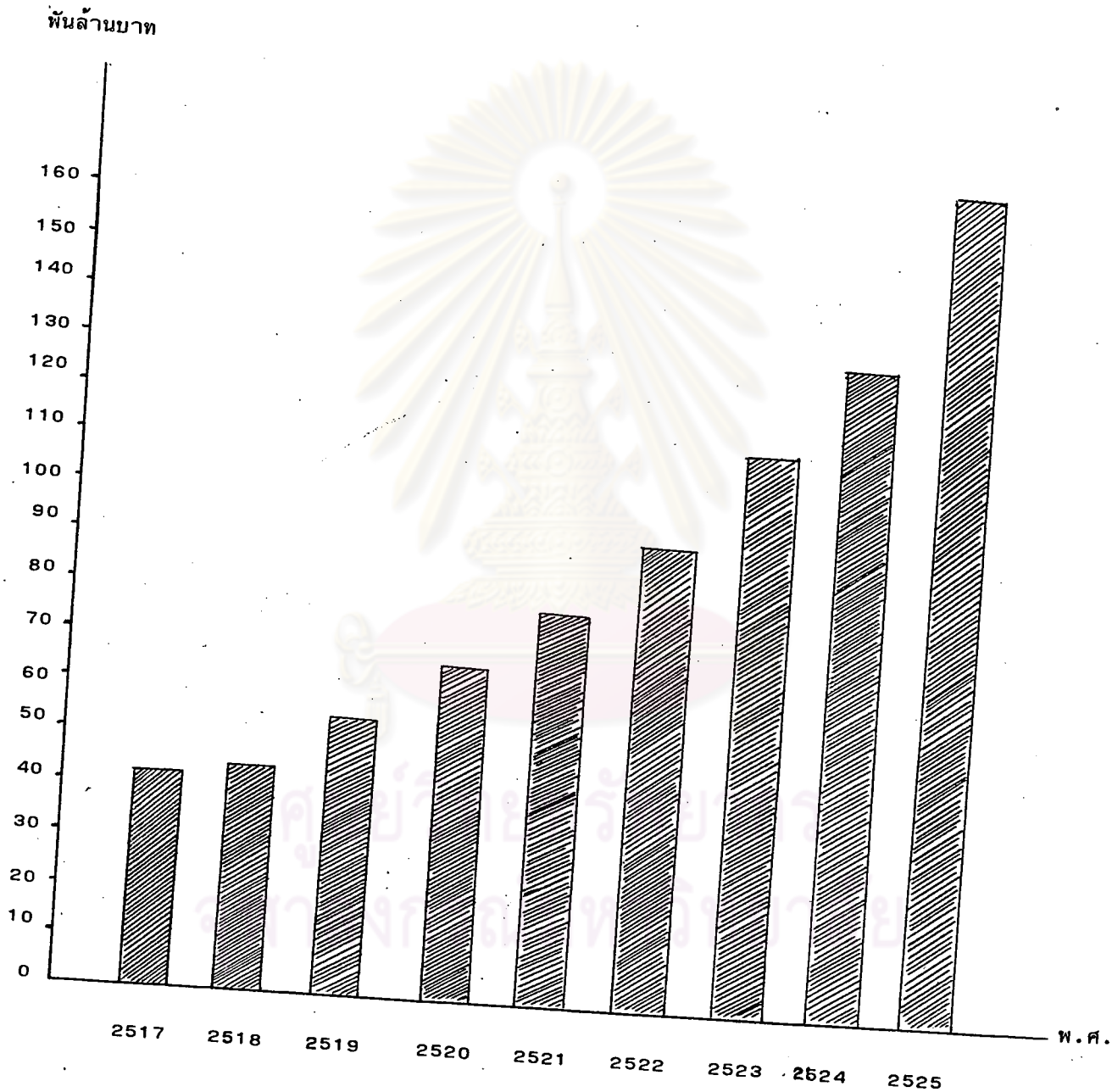
ค. ภาระหนี้สาธารณะภายในประเทศ จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า หนี้ภายในประเทศมีส่วนสำคัญในการช่วยรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งหนี้ภายในประเทศส่วนใหญ่ประมาณ 80% เป็นหนี้ที่เกิดจากการออกพันธบัตรรัฐบาล

เมื่อสิ้นสุดเดือนธันวาคม 2525 ประเทศไทยมีหนี้ภายในประเทศเป็นจำนวนทั้งสิ้นเท่ากับ 160,371.8 ล้านบาท (ดังตารางที่ 11) จากตารางที่ 11 จะเห็นว่า หนี้ภายในประเทศในแต่ละปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังรูปที่ 1 ที่เป็นเช่นนี้เพราะงบประมาณรายจ่ายในแต่ละปีมีแนวโน้มที่สูงขึ้นมากในขณะที่รายรับจริงมักจะได้น้อยกว่าประมาณการรายรับที่ตั้งเอาไว้เสมอ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกู้มาเพื่อชดเชยงบประมาณที่ขาดดุล แหล่งที่มาที่สำคัญ ได้แก่ การออกพันธบัตรรัฐบาล และตัวเงินคลัง ฉะนั้น จึงจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องมีการจัดการเงินกู้ภายในประเทศให้อยู่ในลักษณะที่เหมาะสม กล่าวคือในแต่ละปีรัฐบาลจะต้องดำเนินการออกพันธบัตรและตัวเงินคลัง รวมทั้งการถือถอนคืนและรับซื้อคืนให้อยู่ในลักษณะที่จะไม่ให้กระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศได้ ดังตารางที่ 12 และตารางที่ 13

เพื่อให้เห็นถึงหนี้ภายในประเทศได้อย่างชัดเจนว่า เมื่อสิ้นปี 2525 ประเทศไทยยังมีประเภทของหนี้อะไรบ้างที่ยังคงค้างชำระเป็นมูลค่าเท่าไรนั้นสามารถพิจารณาได้จากตารางที่ 14

จากตารางที่ 14 จะพบว่า เป็นตารางที่แสดงถึงหนี้สาธารณะภายในประเทศ แยกตามลักษณะของตราสารที่ยังคงค้างชำระอยู่เมื่อสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2524 สำหรับในปี 2525 ยังไม่สามารถแยกรายละเอียดไว้ เนื่องจากยังมีได้มีการรวบรวมไว้อย่างชัดเจนเหมือนปี 2524

รูปที่ 1
แสดงแนวโน้มหนี้ภายในประเทศ
ตั้งแต่ พ.ศ.2517-2525

ตารางที่ 11

แสดงหนี้ภายในประเทศของรัฐบาลจำนวนตามผู้ถือคั้งค์ พ.ศ.2517-2525

หน่วย : ล้านบาท

สิ้นเดือนธันวาคม ปี พ.ศ.	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525
1. พันธบัตร กอโดย	39,250.7	40,436.0	45,941.1	58,282.2	70,688.4	82,724.2	100,942.1	118,633.7	150,117.8
ธนาคารแห่งประเทศไทย	9,776.7	7,577.9	9,758	15,485.9	28,239.2	30,688.1	36,099.9	48,192.4	51,460.6
เป็นเงินตราภายในประเทศ	9,134.9	6,978.4	9,187.5	14,946.2	22,741.8	30,230.1	35,683.1	47,774.8	51,094.7
เป็นเงินตราต่างประเทศ	641.8	599.5	570.5	539.7	497.4	458.0	416.8	417.6	365.8
ธนาคารพาณิชย์	15,403.8	17,241.4	18,427.1	21,739.5	24,084.0	25,941.9	31,650.7	35,028.6	49,850.7
ธนาคารออมสิน	11,710.7	12,445.7	14,068.7	16,262.9	17,477.8	19,289.8	24,469.8	26,156.8	31,174.8
สถาบันการเงิน	191.1	942.8	1,209.7	1,932.8	2,702.7	3,065.2	3,944.5	4,018.6	6,061.4
อื่น ๆ	2,168.4	2,228.2	2,477.6	2,861.1	3,184.7	3,739.2	4,777.2	5,237.3	11,570.3
2. โบร่ำวมให้กู้ของธนาคารโลก	724.5	675.6	633.4	589.5	542.5	492.1	438.5	421.7	354.0
3. หัวเงินคั้ง กอโดย	900	2,100	7,000	5,500	5,950	6,950	8,400	8,400	9,900
ธนาคารแห่งประเทศไทย	475.5	1,726.7	3,999.6	4,223.8	4,490.2	5,283.1	6,258	3,385.4	5,756.3
EXCHANGE EQUALIZATION FUND	35.2	179.6	422.5	639.8	806.3	1,228.5	1,409	1,240.0	1,567.5
ธนาคารพาณิชย์	368.8	150	2,489.8	526.3	359.2	81	330	3,352.2	2,197.0
ธนาคารออมสิน	-	-	-	10	-	15	-	-	-
สถาบันการเงิน	-	39.5	24.5	18.5	55.2	90.2	76.4	81.9	39.5
อื่น ๆ	20.5	4.2	63.6	81.6	239.1	252.2	326.6	357.5	339.7
รวมหนี้ภายในประเทศทั้งสิ้น	40,875.2	43,211.6	53,574.5	64,371.7	77,180.9	90,166.3	109,780.6	127,455.4	160,371.8

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12

แสดงการจำหน่ายและไถ่ถอนตั๋วเงินคลังตั้งแต่ พ.ศ. 2516-2525

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525
ตั๋วเงินคลังคงเหลือต้นปี	3,608	3,400	900	2,100	7,000	5,500	5,950	6,950	8,400	8,400
ตั๋วเงินคลังออกจำหน่ายระหว่างปี	20,816	11,750	10,200	37,500	40,400	36,030	30,199	42,450	36,950	N.A.
รวมทั้งสิ้น	24,424	15,150	11,100	39,600	47,400	41,530	36,149	49,400	48,350	N.A.
ตั๋วเงินคลังที่ไถ่ถอนระหว่างปี	21,024	14,250	9,000	32,600	41,900	35,580	29,199	41,000	39,950	N.A.
ตั๋วเงินคลังคงเหลือเมื่อสิ้นปี	3,400	900	2,100	7,000	5,500	5,950	6,950	8,400	8,400	9,900

ที่มา : รายงานประจำปี ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13

การเสนอขายพันธบัตรรัฐบาลต่อบุคคลทั่วไป

(ในตลาดชั้นต้น)

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่ ทำการเสนอขาย	มูลค่า (ล้านบาท)	ระยะเวลาไถ่ถอน (ปี)	อัตราดอกเบี้ย (%)
2517	4	1,300	15	8.5 - 9.5
2518	4	3,000	15	8.5
2519	7	6,895	8-15	8.5 - 8.85
2520	10	11,930	8-15	8.5 - 9.0
2521	6	13,300	15	8.5 - 9.25
2522	13	8,500	5-15	8.5 - 10.25
2523	16	14,000	5-15	9.5 - 13.25
2524	16	23,200	5-10	12.25 - 14.00
2525	16	24,500	5-10	12.50 - 14.00

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเภทเงินกู้	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ต้นเงินคงค้าง ในมือผู้ถือ 31 ธ.ค. 23	ยอดชำระหนี้ ระหว่างปี 2524	การชำระในปี 2524 ^{1/}		ต้นเงินคงค้างเมื่อ 31 ธ.ค. 24	
				ต้นเงิน	ดอกเบี้ย	หลังกำหนดไถ่ถอน	ในมือผู้ถือ
ก. พันธบัตรเงินกู้		86,316,072.7	16,700,258.0	1,437,173.4	7,928,661.3	101,629,073.0	101,632,732.9
1. รุ่นค้าง ๆ ที่ครบอายุไถ่ถอนแล้ว แต่ยังคงอยู่ในมือผู้ถือ ^{2/}		2,204.5		977.8	-	-	1,226.7 ^{2/}
2. ในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2506 ครั้งที่ 2; เงินตราต่างประเทศ	3	99,360.0		38,180.0	2,930.3	61,180.0	61,180.0
เงินบาท	3	43,200.0		16,600.0	1,173.0	26,600.0	26,600.0
3. ในบึงงบประมาณ พ.ศ. 510 ครั้งที่ 1	7	1,306,825.5		1,305,445.0	94,921.7	-	1,379.9 ^{2/}
4. พันธบัตรลงทุนในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2511 ครั้งที่ 1	7	1,400,000.0			98,000.0	1,400,000.0	1,400,000.0
5. พันธบัตรออมทรัพย์ในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2511 ครั้งที่ 1	7	3,104.7		1,990.9	173.0	1,113.8	1,113.8
6. ในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2511 ครั้งที่ 2 ^{3/}	0.75	31,300.0		900.0	242.0	34,960.0	34,960.0 ^{4/}
7. เพื่อพัฒนาการศึกษา ^{3/}	0.75	128,200.0		4,600.0	1,106.5	142,830.0	142,830.0 ^{4/}
8. พันธบัตรลงทุนในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2512 ครั้งที่ 1	7	3,000,000.0			210,000.0	3,000,000.0	3,000,000.0
9. พันธบัตรออมทรัพย์ในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2512 ครั้งที่ 1	7	46,509.7			3,257.1	46,509.7	46,529.7
10. พันธบัตรทั่วไปในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2513 ครั้งที่ 1	7	757,689.0			53,038.2	757,689.0	757,689.0
11. พันธบัตรลงทุนในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2513 ครั้งที่ 2	9	1,006,605.0			95,994.4	1,066,605.0	1,066,605.0
12. พันธบัตรทั่วไปในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2513 ครั้งที่ 2 ^{3/}	0.75	20,200.0		1,050.0	157.5	21,850.0	21,850.0 ^{4/}
13. พันธบัตรออมทรัพย์ในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2514 ครั้งที่ 1	7.5	6,863.9		6,187.4	200.6	-	676.5 ^{2/}
14. พันธบัตรทั่วไปในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2514 ครั้งที่ 1	7.5	1,000,000.0			75,000.0	1,000,000.0	1,000,000.0
15. พันธบัตรลงทุนในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2514 ชนิดอายุสิบห้าปี	9.5	2,000,000.0			190,000.0	2,000,000.0	2,000,000.0
16. พันธบัตรออมทรัพย์ในบึงงบประมาณ พ.ศ. 515	7.5	7,103.5		6,726.7	470.5	-	376.8 ^{2/}
17. พันธบัตรเงินกู้ในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2515 ชนิดดอกเบี้ย 7.5%	7.5	200,000.0			15,000.0	200,000.0	200,000.0
18. พันธบัตรลงทุนในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2515 ชนิดอายุสิบห้าปี	9.5	3,000,000.0			285,000.0	3,000,000.0	3,000,000.0
19. พันธบัตรเงินกู้ในบึงงบประมาณ พ.ศ. 2515 ชนิดดอกเบี้ย 8%	8	1,500,000.0			120,000.0	1,500,000.0	1,500,000.0
20. เพื่อพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม ^{3/}	0.75	137,703.4			1,073.7	156,791.0	156,791.0 ^{4/}
21. สำหรับซื้อข้าวเพื่อขายให้รัฐบาลต่างประเทศ	7.25	25,809.0		12,904.0	2,067.1	12,905.0	12,905.0

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หน้าสารณะในประเทศไทยสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2524

(พันบาท)

ประเภทเงินกู้	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ต้นเงินคงค้าง ในมือผู้ถือ 31 ธ.ค.23	ยอดที่จำหน่ายได้ ระหว่างปี 2524	การชำระในปี 2524 ^{1/}		ต้นเงินคงค้างเมื่อ 31 ธ.ค.2524	
				ต้นเงิน	ดอกเบี้ย	หลังกำหนดไถ่ถอน	ในมือผู้ถือ
	6.75	83,223.0		41,611.0	7,185.2	41,612.0	41,612.0
22. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2516 ชนิดดอกเบี้ย 7.5%	7.5	450,000			33,750.0	450,000.0	450,000.0
23. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2516 ชนิดดอกเบี้ย 8%	8	2,300,000.0			184,000.0	2,300,000.0	2,300,000.0
24. พันธบัตรลงทุนในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2516 ชนิดอายุสิบห้าปี	8.5	3,500,000.0			297,500.0	3,500,000.0	3,500,000.0
25. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2517 ชนิดดอกเบี้ย 7.5%	7.5	220,939.8			16,570.5	220,939.6	220,939.6
26. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2517 ชนิดดอกเบี้ย 8%	8	2,350,000.0			188,000.0	2,350,000.0	2,350,000.0
27. พันธบัตรลงทุนในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2517 ชนิดอายุสิบห้าปี	8.5	500,000.0			42,500.0	500,000.0	500,000.0
28. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2517 ชนิดดอกเบี้ย 8.5%	8.5	200,000.0			17,000.0	200,000.0	200,000.0
29. พันธบัตรลงทุนในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2517 ชนิดอายุสิบห้าปี รุ่นที่ 2	9.5	500,000.0			45,500.0	500,000.0	500,000.0
30. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2517 ชนิดดอกเบี้ย 8.5%ครั้งที่ 2	8.5	71,363.1			6,065.9	17,363.1	71,363.1
31. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2518 ชนิดดอกเบี้ย 8.5%	8.5	500,000.0			45,500.0	500,000.0	500,000.0
32. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2518 ชนิดดอกเบี้ย 8.5%ครั้งที่ 2	8.5	500,000.0			42,500.0	500,000.0	500,000.0
33. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2518 ชนิดดอกเบี้ย 8.5%ครั้งที่ 3	8.5	1,000,000.0			85,000.0	1,000,000.0	1,000,000.0
34. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2518 เพื่อการออมสิน	8.5	1,000,000.0			85,000.0	1,000,000.0	1,000,000.0
35. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2518 ชนิดดอกเบี้ย 8.5%ครั้งที่ 4	8.5	1,000,000.0			85,000.0	1,000,000.0	1,000,000.0
36. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2519 ชนิดดอกเบี้ย 8.5%	8.5	600,000.0			51,000.0	600,000.0	600,000.0
37. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2519 ชนิดทบดอกเบี้ย		100,000.0			-	100,000.0	100,000.0
38. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ. 2519 ชนิดดอกเบี้ย 8.5%ครั้งที่ 2	8.5	1,000,000.0			85,000.0	1,000,000.0	1,000,000.0
39. พันธบัตรลงทุนในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2519 ชนิดอายุสิบห้าปี	8.75	1,000,000.0			87,500.0	1,000,000.0	1,000,000.0
40. พันธบัตรลงทุนในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2519 ชนิดอายุสิบห้าปี ครั้งที่ 2	8.75	3,695,000.0			323,312.5	3,695,000.0	3,695,000.0
41. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2520 ชนิดดอกเบี้ย 8.5%	8.5	400,000.0			34,000.0	400,000.0	400,000.0
42. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2520 ชนิดทบดอกเบี้ย		100,000.0			-	100,000.0	100,000.0
43. พันธบัตรเงินกู้ในฝั่งงบประมาณ พ.ศ.2520 ชนิดดอกเบี้ย 8.5%ครั้งที่ 2	8.5	2,000,000.0			170,000.0	2,000,000.0	2,000,000.0

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หนี้สาธารณะในประเทศเพียงสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2524

(พันบาท)

ประเภทเงินกู้	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ต้นเงินคงค้าง ในมือผู้ถือ 31 ธ.ค. 23	ยอดที่งำหมายใ้ ระหว่างปี 2524	การชำระในปี 2524 ^{1/}		ต้นเงินคงค้างเมื่อ 31 ธ.ค. 2524	
				ต้นเงิน	ดอกเบี้ย	หลังกำหนดไถ่ถอน	ในมือผู้ถือ
44. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2520 ชนิดททบดอกเบี้ย ครึ่งที่ 2		100,000.0		-		100,000.0	100,000.0
45. พันธบัตรลงทุนในบึงบรประมาท พ.ศ. 2520 ชนิดอายุสิบห้าปี	9	1,000,000.0		90,000.0		1,000,000.0	1,000,000.0
46. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2520 ชนิดดอกเบี้ย 8.5% ครึ่งที่ 3	8.5	1,000,000.0		85,000.0		1,000,000.0	1,000,000.0
47. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2520 ชนิดอายุสิบห้าปี ครึ่งที่ 2	9	1,000,000.0		90,000.0		1,000,000.0	1,000,000.0
48. พันธบัตรลงทุนในบึงบรประมาท พ.ศ. 2520 ชนิดอายุสิบห้าปี ครึ่งที่ 3	9	730,000.0		65,700.0		730,000.0	730,000.0
49. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2520 ชนิดดอกเบี้ย 8.5% ครึ่งที่ 4	8.5	5,000,000.0		425,000.0		5,000,000.0	5,000,000.0
50. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2521 ชนิดดอกเบี้ย 8.5%	8.5	500,000.0		42,500.0		500,000.0	500,000.0
51. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2521 ชนิดททบดอกเบี้ย		100,000.0		-		100,000.0	100,000.0
52. พันธบัตรลงทุนในบึงบรประมาท พ.ศ. 2521 ชนิดอายุสิบห้าปี	9	500,000.0		45,000.0		500,000.0	500,000.0
53. พันธบัตรลงทุนในบึงบรประมาท พ.ศ. 2521 ชนิดอายุสิบห้าปี ครึ่งที่ 2	9	500,000.0		45,000.0		500,000.0	500,000.0
54. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2521 ชนิดดอกเบี้ย 8.5% ครึ่งที่ 2	8.5	1,000,000.0		85,000.0		1,000,000.0	1,000,000.0
55. พันธบัตรลงทุนในบึงบรประมาท พ.ศ. 2521 ชนิดอายุสิบห้าปี ครึ่งที่ 3	9	2,000,000.0		180,000.0		2,000,000.0	2,000,000.0
56. พันธบัตรลงทุนในบึงบรประมาท พ.ศ. 2521 ชนิดอายุสิบห้าปี ครึ่งที่ 4	9	1,500,000.0		135,000.0		1,500,000.0	1,500,000.0
57. พันธบัตรลงทุนในบึงบรประมาท พ.ศ. 2521 ชนิดอายุสิบห้าปี ครึ่งที่ 5	9.25	1,624,055.0		150,225.1		1,624,055.0	1,624,055.0
58. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2521 ชนิดดอกเบี้ย 8.5% ครึ่งที่ 3	8.5	6,000,000.0		510,000.0		6,000,000.0	6,000,000.0
59. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2522 ชนิดดอกเบี้ย 8.5% (5 ปี)	8.5	200,000.0		17,000.0		200,000.0	200,000.0
60. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2522 ชนิดททบดอกเบี้ย		100,000.0		-		100,000.0	100,000.0
61. พันธบัตรลงทุนในบึงบรประมาท พ.ศ. 2522 ชนิดอายุสิบห้าปี	9.25	1,000,000.0		92,500.0		1,000,000.0	1,000,000.0
62. พันธบัตรลงทุนในบึงบรประมาท พ.ศ. 2522 ชนิดอายุสิบห้าปี ครึ่งที่ 2	9.25	2,000,000.0		185,000.0		2,000,000.0	2,000,000.0
63. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2522 ชนิดดอกเบี้ย 8.5% ครึ่งที่ 2	8.5	300,000.0		25,500.0		300,000.0	300,000.0
64. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2522 ชนิดททบดอกเบี้ย ครึ่งที่ 2		100,000.0		-		100,000.0	100,000.0
65. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2522 ชนิดดอกเบี้ย 8.5% ครึ่งที่ 3	8.5	228,791.4		19,455.8		228,891.4	228,891.4
66. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรประมาท พ.ศ. 2522 ชนิดดอกเบี้ย 8.5% (15 ปี)	8.5	7,000,000.0		595,000.0		7,000,000.0	7,000,000.0

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หนังสือภาวะในประเทศไทยเพียงสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2524

(พันบาท)

ประเภทเงินกู้	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ต้นเงินคงค้าง ในมือผู้ถือ 31 ธ.ค. 23	ยอดที่จำหน่ายได้ ระหว่างปี 2524	การชำระในปี 2524 ^{1/}		ต้นเงินคงค้างเมื่อ 31 ธ.ค. 2524	
				ชำระเงิน	ดอกเบี้ย	หลังกำหนดดอกเบี้ย	ในมือผู้ถือ
67. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดคอกเบี้ย		100,000.0		-		100,000.0	100,000.0
68. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดคอกเบี้ย 9.5%(5 ปี)	9.5	1,000,000.0		93,962.8		1,000,000.0	1,000,000.0
69. พันธบัตรลงทุนในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดอายุสิบห้าปี	10.25	1,000,000.0		95,597.6		1,000,000.0	1,000,000.0
70. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดคอกเบี้ย ครั้งที่ 2		200,000.0		-		200,000.0	200,000.0
71. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดคอกเบี้ย 12.25%(5 ปี)	12.25	2,000,000.0		244,930.2		2,000,000.0	2,000,000.0
72. พันธบัตรลงทุนในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดอายุสิบปี	13.25	2,000,000.0		264,998.8		2,000,000.0	2,000,000.0
73. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดคอกเบี้ย ครั้งที่ 3		100,000.0		-		100,000.0	100,000.0
74. พันธบัตรลงทุนในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดอายุสิบปี	13.00	2,000,000.0		258,675.7		2,000,000.0	2,000,000.0
75. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดคอกเบี้ย 12.25% ครั้งที่ 2	12.25	600,000.0		67,167.1		600,000.0	600,000.0
76. พันธบัตรลงทุนในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดอายุสิบปี	12.75	2,000,000.0		214,593.1		2,000,000.0	2,000,000.0
77. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดคอกเบี้ย ครั้งที่ 4		100,000.0		-		100,000.0	100,000.0
78. พันธบัตรลงทุนตามนโยบายสินเชื่อเพื่อการเกษตร	12.00	1,230,000.0		128,750.8		1,230,000.0	1,230,000.0
79. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดคอกเบี้ย 9.5%(15 ปี)	9.5	170,000.0		12,809.4		170,000.0	170,000.0
80. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดคอกเบี้ย 12.25% ครั้งที่ 3	12.25	500,000.0		48,584.6		500,000.0	500,000.0
81. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2523 ชนิดคอกเบี้ย ครั้งที่ 5		100,000.0		-		100,000.0	100,000.0
82. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2524 ชนิดคอกเบี้ย 12.25%(5 ปี)	12.25	398,986.0	1,014.0	38,005.2		400,000.0	400,000.0
83. พันธบัตรลงทุนในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2524 ชนิดอายุสิบปี	12.75	399,717.0	283.0	38,739.8		400,000.0	400,000.0
84. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2524 ชนิดคอกเบี้ย		77,668.4	122,331.6	-		200,000.0	200,000.0
85. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2524 ชนิดคอกเบี้ย 12.25% ครั้งที่ 2	12.25	331.0	1,488,669.0	100,106.7		1,500,000.0	1,500,000.0
86. พันธบัตรลงทุนในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2524 ชนิดอายุสิบปี ครั้งที่ 2	12.75	3,200.0	498,800.0	40,196.9		500,000.0	500,000.0
87. พันธบัตรลงทุนในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2524 ชนิดอายุสิบปี ครั้งที่ 3	12.75		3,000,000.0	129,728.2		3,000,000.0	3,000,000.0
88. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2524 ชนิดคอกเบี้ย 12.25% ครั้งที่ 3			1,500,000.0	65,681.4		1,500,000.0	1,500,000.0
89. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบอระเพ็ด พ.ศ. 2524 ชนิดคอกเบี้ย ครั้งที่ 2	12.25		200,000.0	-		200,000.0	200,000.0

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หนี้สาธารณะในประเทศเพียงสิ้นสุครบที่ 31 ธันวาคม 2524

(พันบาท)

ประเภทเงินได้	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ต่อปี	ต้นเงินคงค้าง ในมือผู้ถือ 31 ธ.ค. 23	ยอดที่ชำระแก่ กระทรวง 2524	การชำระในปี 2524 ^{1/}		ต้นเงินคงค้างเมื่อ 31 ธ.ค. 2524	
				ต้นเงิน	ดอกเบี้ย	หลังหักค่าตอบแทน	ในมือผู้ถือ
90. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2524 ชนิดดอกเบี้ย 12.25% ครั้งที่ 4	12.25		50,000.0		601.1	50,000.0	50,000.0
91. พันธบัตรลงทูนในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2524 ชนิดอายุสิบปี ครั้งที่ 4	12.75		50,000.0		105.6	50,000.0	50,000.0
92. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2524 ชนิดดอกเบี้ย ครั้งที่ 3			100,000.0		-	100,000.0	100,000.0
93. พันธบัตรลงทูนในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2524 ชนิดอายุสิบปี ครั้งที่ 5	13.5		3,968,563.0		16,027.4	3,968,563.0	3,968,563.0
94. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2524 ชนิดดอกเบี้ย ครั้งที่ 4			99,940.4			99,940.4	99,940.4
95. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2524 ชนิดดอกเบี้ย 13.25%	13.25		533,888.2		2,261.2	533,888.2	533,888.2
96. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2525 ชนิดดอกเบี้ย 13.25%	13.25		2,861,713.1		3,064.9	2,861,713.1	2,861,713.1
97. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2525 ชนิดดอกเบี้ย			100,000.0		-	100,000.0	100,000.0
98. พันธบัตรลงทูนในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2525 ชนิดอายุสิบปี	13.25		1,963,466.0		491.5	1,963,466.0	1,963,466.0
99. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2525 ชนิดดอกเบี้ย ครั้งที่ 2			39,482.2		-	39,482.2	39,482.2
100. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2525 ชนิดดอกเบี้ย 13.75%	13.75		7,302.0		-	7,302.0	7,302.0
101. พันธบัตรลงทูนในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2525 ชนิดอายุสิบปี ครั้งที่ 2	14		110,010.0		-	110,010.0	110,010.0
102. พันธบัตรเงินกู้ในบึงบรพรมมาท พ.ศ. 2525 ชนิดดอกเบี้ย ครั้งที่ 3			3,793.5		-	3,793.5	3,793.5
ข. ส่วนสัญญาใช้เงิน		14,628,000.0	2,375,000.0	-	2,080,023.5	17,001,000.0	17,001,000.0
ค. ส่วนเงินคลัง ^{2/}		8,399,990.0	39,949,900.0	39,949,950.0	861,584.0	8,399,990.0	8,399,990.0
ง. ในลำห้วยรวมให้กู้ของธนาคารโลก		438,464.0	-	57,096.0	25,679.0	381,368.0	381,368.0
1. โครงการก่อสร้างเขื่อนฉิมชี่ (เขื่อนผาช่อม)		185,936.0	-	23,296.0	10,974.0	172,640.0	172,640.0
2. โครงการก่อสร้างทางหลวง ระยะที่ 3		242,528.0	-	33,800.0	14,705.0	208,728.0	208,728.0
รวม ก ข ค ง		108,780,526.7	59,073,200.0	41,444,219.4	10,895,947.0	127,411,431.0	127,415,090.9

หมายเหตุ:

งปม. ๑ บึงบรพรมมาท พม. ๑ พันธบัตร

1/ รวมทั้งการรับซื้อคืนพันธบัตรก่อนครบกำหนดและพันธบัตรรุ่นต่าง ๆ ที่ครบกำหนดก่อนแล้วนำมาขึ้นเงินภายหลัง

2/ คือหักกำหนดก่อนวงศุคที่ขายของพันธบัตรแต่ละรายแล้ว แต่ผู้ถือพันธบัตรยังมีให้พันธบัตรนั้น ๆ มาที่เงินไป เงินกู้ใหม่ให้แก่ พน. เงินกู้ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2503 ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2504 ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2505 ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2508 ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2507 ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2509 ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2509 ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2509 ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2509 ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2509 พน. ออมทรัพย์ที่ระดมเงินกู้ ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2510 พน. ออมทรัพย์ ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2514 พน. ออมทรัพย์ พ.ศ. 2516 และ พน. เงินกู้ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2510

3/ กำหนดมูลค่าเป็นดอลลาร์ สรอ. 4/ มูลค่าเพิ่มขึ้นเนื่องจากการลดค่าเงินบาท 5/ คำนวณที่ตราไว้

ที่มา : รายงานประจำปี ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 15

แสดงภาระหนี้ภายในประเทศต่อผลผลิตรวมภายในประเทศ (GDP)

ปี	หนี้ภายในประเทศ (ล้านบาท)	GDP (ล้านบาท)	อัตราส่วนระหว่าง หนี้ภายในประเทศต่อ GDP (%)
2517	40,875	269,695	15.16
2518	43,212	296,298	14.58
2519	53,575	332,177	16.13
2520	64,372	393,030	16.38
2521	77,181	469,952	16.42
2522	90,166	556,240	16.21
2523	109,781	684,930	16.03
2524	127,455	786,166	16.21
2525	160,372	858,370	18.68

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มีแต่เฉพาะเพียงจำนวนรวมของยอดคงค้างเท่านั้น กล่าวคือ เมื่อสิ้นปี 2524 ประเทศไทยมียอดคงค้างหนี้ภายในประเทศเป็นจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 127,455 ล้านบาท สำหรับในปี 2525 ยอดคงค้างหนี้ภายในประเทศมีจำนวนทั้งสิ้น 160,371.8 ล้านบาท ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น

พันธบัตรรัฐบาล	150,117.8	ล้านบาท	เพิ่มจากปี 24 = 26.54%
ตั๋วเงินคลัง	9,900	ล้านบาท	เพิ่มจากปี 24 = 17.86%
ใบสำคัญร่วมให้กู้กับธนาคารโลก	354	ล้านบาท	ลดลงจากปี 24 = 16.05%

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจากภาระหนี้ภายในประเทศต่อผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (GDP) เพื่อใช้เป็นเครื่องชี้ว่าหนี้ภายในประเทศมีการเพิ่มขึ้นอย่างแท้จริง ดังที่กล่าวหรือไม่สามารถพิจารณา ดังตารางที่ 15 ซึ่งจะเห็นได้ว่าสัดส่วนการก่อหนี้ภายในประเทศต่อ GDP ได้เพิ่มขึ้นในปี 2519 และอยู่ในอัตราคงที่เรื่อยมา คือประมาณ 16% จนกระทั่งถึงปี 2525 อัตรานี้ได้เพิ่มขึ้นเป็น 18.68%

การที่ปี 2525 รัฐบาลสามารถจำหน่ายพันธบัตรรัฐบาลได้เพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. ในปี 2525 ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนมีสภาพคล่องสูง เนื่องจากระดมเงินฝากได้สูงกว่าเงินให้กู้ยืม ประกอบกับมีเงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งเพิ่มสภาพคล่องให้สูงขึ้นไปอีก ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์จึงหันมาลงทุนในพันธบัตรมากขึ้น

2. ปี 2525 นับเป็นปีแรกที่บุคคลภายนอกให้ความสนใจอย่างจริงจังในการลงทุนซื้อพันธบัตรรัฐบาล ทั้งนี้ สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากการที่พันธบัตรมีอัตราผลตอบแทนที่สูงสูงใจกว่าการลงทุนประเภทอื่น ๆ นอกจากนี้ การที่ธนาคารพาณิชย์นำพันธบัตรรัฐบาลที่ซื้อไว้ตามมาตรการแลกเปลี่ยนออกจำหน่ายแก่ประชาชนทั่วไป ยังเป็นการส่งเสริมการจำหน่ายพันธบัตรรัฐบาลในทางอ้อมอีกด้วย

2. หนี้นอกประเทศ เป็นหนี้สินที่รัฐบาลกู้มาจากแหล่งต่าง ๆ ภายนอกประเทศเพื่อนำมาใช้ในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แหล่งเงินทุนต่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่

- รัฐบาลต่างประเทศ
- ธนาคาร สถาบันการเงินต่างประเทศ และสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

เช่น ธนาคารโลก ธนาคารพัฒนาเอเชีย AID ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา Kreditanstalt ของรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันตะวันตกและ Export-Import Bank ต่าง ๆ ฯลฯ

- เอกชนในต่างประเทศ

ก. ประวัติการก่อกู้ต่างประเทศ แนวความคิดเกี่ยวกับการก่อกู้ต่างประเทศของไทยได้เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2437 โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากอังกฤษชื่อ Mr. Mitchel Innes เป็นที่ปรึกษากระทรวงพระคลัง ซึ่งอยู่กับรัฐบาลอียิปต์ และทางการให้ยืมมารับราชการในไทยมีกำหนด 3 ปี ได้จัดทำบันทึกรายงานเสนอเสนาบดีกระทรวงพระคลังว่า

"ลักษณะการคลังของประเทศไทยในเวลานั้นนับได้ว่าดี เพราะการจัดเก็บภาษีอากรจากประชาชนไม่เดือดร้อนรุนแรง ได้เงินมาเท่าใดก็ใช้จ่ายในวงเงินนั้น เมื่อมีเงินเหลือจ่ายจึงใช้ทะนุบำรุงบ้านเมือง แต่วิธีการดังกล่าวจะทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองได้รวดเร็วเหมือนกับประเทศอื่นไม่ได้ เช่น การสร้างทางรถไฟ ถ้าต้องการใช้เงินเหลือจ่ายมาสร้างต่อออกไปจะเล็กเล็กลงดังเช่นที่กระทำอยู่ก็จะสร้างไม่ได้รวดเร็วตามความต้องการ สมควรต้องใช้วิธีกู้เงินตามอย่างประเทศอื่นมาเป็นทุนสร้างทางรถไฟและสิ่งอื่น ๆ ซึ่งจะได้ดอกผลพอใช้ดอกเบี้ยและเงินต้นโดยไม่ขาดทุน" ^{๕/} จึงขอให้รัฐบาลพิจารณาว่า จะใช้วิธีไม่มีหนี้สินเพื่อรักษาชื่อเสียงเมืองไทยหรือจะยอมเป็นลูกหนี้ก่อกู้หรือกู้เงินมาทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองดังเช่นประเทศอื่น

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นด้วยกับกรณีที่จะกู้เงินมาเพื่อดำเนินการที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ แต่ถ้ากิจการใดที่ไม่เกิดดอกผล เช่น ซื้อเครื่องอาวุธยุทธภัณฑ์ ก็มีให้กู้เงินมาใช้ จึงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กระทรวงพระคลังพิจารณาดำเนินการกู้เงินมาเพื่อใช้สร้างทางรถไฟ

การดำเนินการกู้เงินได้เริ่มกันจริงจังในปลายปี พ.ศ. 2445 โดยอัครราชทูตไทยประจำกรุงปารีส พระยาสุรียานุวัตร ได้เริ่มเสาะหาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการที่รัฐบาลไทยจะกู้เงินเพื่อสร้างทางรถไฟจากลพบุรีไปอุดรดิตถ์ เมื่อได้สอดดูประเทศต่าง ๆ เช่น ฝรั่งเศส อังกฤษ เยอรมนี และธนาคาร สถาบันการเงินเอกชนใหญ่ ๆ แล้ว รู้สึกว่าประเทศไทยจะกู้ในยุโรปได้ยาก

๕. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, การกู้เงินต่างประเทศของไทยกับการพัฒนาเศรษฐกิจ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 252๑), หน้า ๙ .

เพราะไม่เคยมีมาก่อนเลย จึงมีการเสนอให้กู้เงินภายในประเทศ จำนวน 500,000 ปอนด์สเตอร์ลิงค์ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 หรือ 6 และกันเงินจำนวน 200,000 ปอนด์สเตอร์ลิงค์ ไว้สำหรับคนอังกฤษ ที่จะซื้อไปขายต่อ และให้ทำความตกลงกับรัฐบาลอังกฤษให้พันธบัตรไทยซื้อขายกันในตลาดเงินด้วย เพื่อเป็นการทดลองความเชื่อถือทั้งภายในและภายนอกประเทศ เมื่อพันธบัตรไทยเป็นที่แพร่หลายในต่างประเทศแล้วย่อมเป็นการง่ายที่รัฐบาลไทยจะกู้เงินในยุโรปในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่า

ในปลายปี 2446 เกิดภาวะเงินฝืดมาก ทั้งนี้ เนื่องจากสงครามแอฟริกาใต้ และในตลาดเงินมีความต้องการเงินที่จะเอาไปใช้ในสงครามระหว่างรัสเซียกับญี่ปุ่น ซึ่งในขณะนั้น พันธบัตรเงินกู้ของญี่ปุ่นให้ผลประโยชน์ถึงร้อยละ 6 ถ้าหากญี่ปุ่นเข้ามากู้เงินครั้งใหม่อีก เงินในตลาดก็จะยิ่งงวดเข้าอีก จึงเป็นการยากที่รัฐบาลไทยจะขอกู้เงินโดยเสียดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งถ้าหากรัฐบาลไทยได้จัดการกู้เงินเสียตั้งแต่ต้นปี 2446 แล้ว ก็ย่อมจะเป็นประโยชน์แก่ไทยมากเพราะในระยะนั้นตลาดมีเงินเหลือเพื่อ

ต่อมา เดือนตุลาคม 2447 เงินสดสำรองของรัฐบาลได้ลดลงจาก 22 ล้านบาท ในเดือนมีนาคม 2446 เหลือเพียงประมาณ 16 ล้านบาท ซึ่งในขณะนั้นผู้เชี่ยวชาญทางการคลังได้กำหนดไว้ว่า ควรจะมีอย่างน้อย 22 ล้านบาท การคลังของประเทศจึงจะอยู่ในฐานะมั่นคงปลอดภัย ดังนั้น จึงมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า รัฐบาลควรจะกู้เงินเพื่อช่วยสถานะการคลังและเพื่อสร้างทางรถไฟ และการสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ได้แล้ว พอถึงปลายปี 2447 ตลาดการเงินยุโรปดีขึ้น พระยาสุรียานุวัตรได้ทำการกู้เงินสำเร็จจากตลาดเงิน ณ กรุงลอนดอน จำนวน 500,000 ปอนด์ และตลาดการเงิน ณ กรุงปารีส จำนวน 500,000 ปอนด์ เรียกว่า "เงินกู้ยุโรป พ.ศ. 2447"^{7/} โดยธนาคารฮ่องกง ลอนดอน และธนาคารอินโดจีน ปารีส เป็นผู้จัดการกู้และได้มีพระราชหัตถ์เลขาลงวันที่ 15 ธันวาคม 2447 มีพระบรมราชโองการว่า สถานการณ์เช่นนี้ ประเทศไทยสมควรที่จะกระทำการกู้เงินจากนานาประเทศ มาใช้จ่ายในการสร้างทางรถไฟและการสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ

7. ดร. อรัญ ธรรมโน, ความรู้ทั่วไปทางการคลัง, หน้า 420

พร้อมกันนั้น ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พระยาสุรียานุวัตร อัครราชทูตไทย ณ กรุงปารีส ดำเนินการกู้ยืมจากต่างประเทศ จำนวน 1,000,000 ปอนด์ โดยไม่ต้องมีสิ่งใดเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน หากแต่อาศัยความเชื่อถือในความมั่นคงของประเทศไทยเท่านั้น และให้เป็นผู้ลงนามในหนังสือสัญญา และ เอกสารสำคัญอันจะต้องกระทำในการก่อหนี้ จนกระทั่งในที่สุดได้มีการตกลงทำสัญญากันเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2447

การที่ใช้ธนาคารฮ่องกง และธนาคารอินโดจีน เป็นผู้จัดการนั้นเนื่องจากว่า ธนาคารทั้ง 2 มีสาขาอยู่ในประเทศไทย และการกู้เงินนั้นมีภาระที่ต้องกระทำหลายอย่าง เช่น การออกพันธบัตร การจ่ายดอกเบี้ย ฯลฯ การจ้างธนาคารทำแทนย่อมทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย ประกอบกับประเทศไทยยังไม่เคยดำเนินการกู้เงินเลย จึงไม่มีใครทราบสถานะการคลังของประเทศว่าเป็นเช่นไร ดังนั้น ถ้าให้ธนาคารที่มีชื่อเสียงเป็นผู้ดำเนินงานก็ย่อมเป็นที่ไว้วางใจของผู้ให้กู้เงิน นอกจากนี้ ธนาคารทั้ง 2 ยังรับประกันเงินกู้ให้แก่ไทยด้วย ซึ่งหมายความว่า ถ้ากู้เงินไม่ได้เต็มตามจำนวนที่ทำสัญญาธนาคารทั้ง 2 ก็จะทำเงินของธนาคารเองออกให้กู้จนครบตามจำนวน จึงทำให้เป็นที่แน่ใจว่า จะกู้ได้เต็มจำนวนที่ขอกู้ นอกจากนี้ การกู้เงินรายนี้เป็น การกู้เงินโดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน อาศัยแต่ความเชื่อถือในความมั่นคงของประเทศไทยเท่านั้น แต่มีข้อแม้ในการกู้เงินรายอื่น ๆ ต่อไป ถ้ารัฐบาลไทยจัดให้มีหลักทรัพย์ใดเป็นประกัน หลักทรัพย์นั้นจะต้องคดเป็นประกันแก่เงินกู้รายนี้ด้วย ซึ่งแตกต่างจากประเทศอื่น ๆ เช่น จีนต้องนำรายได้ด้านศุลกากรเป็นประกันเงินกู้ในประเทศอังกฤษ

หลังจากที่ได้ทำสัญญากันแล้ว ธนาคารฮ่องกง และธนาคารอินโดจีน ก็ออกหนังสือชี้ชวนโดยแถลงให้ทราบว่า ประเทศไทยต้องการจะกู้เพื่อใช้ในการสร้างทางรถไฟและกิจการอื่น ๆ เป็นจำนวนถึง 1 ล้านปอนด์ โดยออกเป็นพันธบัตรจำหน่ายในราคา 95.50 ต่อราคาที่เราไว้ 100 (Par Value) อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.5 ต่อปี จ่ายปีละ 2 ครั้ง คือ วันที่ 1 กันยายน และ 1 มีนาคม พร้อมทั้งแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับรายได้ของรัฐบาลตั้งแต่ปี 2436-2446 กำหนดเปิดรับคำเสนอให้กู้เงินในวันที่ 24-25 ธันวาคม 2447 และเมื่อได้มีการเปิดรับคำเสนอจริง ๆ ณ ลอนดอน เมื่อเวลา 10.00 น. ของวันที่ 24 ธันวาคม ก็ต้องปิดรับคำเสนอเมื่อเวลา 11 00 น. ของวันเดียวกัน เพราะปรากฏว่า มีผู้คนเป็นจำนวนมากแย่งกันยื่นคำเสนอให้กู้และมีผู้เสนอให้กู้เป็นจำนวนถึง 8 เท่า

ของจำนวนที่ขอกู้ ซึ่งย่อมเป็นประจักษ์พยานได้ว่า ต่างประเทศมีความเชื่อถือในความมั่นคงของการคลังและความสามารถที่จะชำระหนี้ได้ของไทย

พันธบัตรที่ออกเป็นพันธบัตรประเภทจ่ายเงินให้แก่ผู้ถือมีราคา 20 ปอนด์ และ 100 ปอนด์ แต่ถึงแม้จะออกจำหน่ายในราคา 95.5 ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายอีกร้อยละ 5 คงได้รับเงินจริง ๆ เพียง 90.5 นอกจากนี้ ยังต้องเสียค่าธรรมเนียมให้แก่ธนาคารทั้ง 2 ในอัตราร้อยละ 0.5 ของจำนวนเงินส่งใช้เงินต้นและดอกเบี้ยด้วย

วิธีการชำระเงินกู้ตามสัญญา มีกำหนดไถ่ถอนภายในระยะ 40 ปี ผ่อนใช้ทุก ๆ ปี โดยวิธีจับสลาก มีระยะเวลาปลอดหนี้ 5 ปี ซึ่งหมายความว่า รัฐบาลจะต้องผ่อนใช้หนี้รายนี้ให้เสร็จภายในระยะเวลา 35 ปี ในการชำระดอกเบี้ยและผ่อนใช้เงินต้นนั้น รัฐบาลได้ใช้วิธีส่งเงินเป็นรายปี กล่าวคือ ดอกเบี้ยและเงินต้นที่ต้องชำระในปีหนึ่ง ๆ รวมกันแล้วจะมีจำนวนเท่ากันทุกปี อันเป็นการสะดวกแก่การตั้งงบประมาณแผ่นดิน ส่วนการผ่อนใช้โดยวิธีการจับสลากนั้นก็เพื่อความเป็นธรรม ไม่ทราบว่าจะใช้เงินให้แก่อุบัติพันธบัตรรายใดเมื่อถึงเวลาที่จะต้องผ่อนคืนเงิน ธนาคารทั้ง 2 ก็จัดให้มีการจับสลากพันธบัตรฉบับใดถูกสลากธนาคารก็จะจ่ายคืนเงินคืนตามพันธบัตรฉบับนั้นและผู้ถือพันธบัตรฉบับนั้นก็หมดสิทธิ์ที่จะได้รับดอกเบี้ยในงวดต่อไป

อนึ่ง เงินกู้รายนี้มีเงื่อนไขไว้ในวันที่หรือหลังวันที่ 1 กันยายน 2458 รัฐบาลจะชำระคืนเงินที่ค้างคืนทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ โดยการแจ้งให้ทราบก่อนล่วงหน้า 3 เดือน ฉะนั้นเมื่อได้ผ่อนชำระเป็นรายปีเรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. 2458 ยังคงมีเงินค้างอยู่ 337,440 ปอนด์ รัฐบาลจึงได้ใช้สิทธิ์ดังกล่าวไถ่ถอนเสร็จในปีนั้น กล่าวคือเป็นระยะเวลา 7 ปีก่อนครบกำหนดไถ่ถอน ^{8/}

ดังนั้น การกู้เงินจากต่างประเทศดังกล่าวข้างต้นจึงนับเป็นก้าวแรกที่รัฐบาลได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการคลังจากที่เคยใช้จ่ายเฉพาะจากรายได้ที่จัดหามาได้มาเป็นการกู้เงินเพื่อพัฒนา ซึ่งก่อนหน้านี้รัฐบาลไม่เคยกู้ยืมมาใช้จ่ายเลยไม่ว่าจากภายในหรือภายนอกประเทศ ต่อจากนั้นก็มีการ

8. เรณู ไพโรจน์บุตร, "หนี้รัฐบาล" ในการคลังของประเทศไทย, หน้า 74.

กู้เงินจากต่างประเทศโดยการออกพันธบัตรขายอีก 4 ครั้ง คือ

- เงินกู้ยุโรป พ.ศ. 2450 จำนวน 3 ล้านปอนด์
- เงินกู้จากสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2452 จำนวน 4,630,000 ปอนด์
(เป็นเงินกู้ระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล)
- เงินกู้ยุโรป พ.ศ. 2465 จำนวน 2 ล้านปอนด์
- เงินกู้ยุโรป พ.ศ. 2467 จำนวน 3 ล้านปอนด์

ต่อจากนั้น ก็ไม่ได้มีการกู้เงินต่างประเทศโดยวิธีการออกพันธบัตรขายในตลาดเงินอีกเลยจนกระทั่งถึงทุกวันนี้ แต่หันไปกู้เงินโดยตรงจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศจากรัฐบาลต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศแทน

นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง ธนาคารโลกได้จัดตั้งขึ้นเพื่อบูรณะและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศที่ถูกภัยสงครามและในปี พ.ศ. 2493 ก่อนที่ประเทศไทยจะมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเทศไทยก็ได้เริ่มกู้ยืมเงินจากธนาคารโลกเพื่อนำมาลงทุนในโครงการพื้นฐานทางเศรษฐกิจในด้านชลประทานและไฟฟ้า ถนน และอื่น ๆ จนกระทั่งประเทศไทยได้เริ่มมีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 จนถึง ฉบับที่ 5 ประเทศไทยก็ได้กู้เงินจากแหล่งอื่น ๆ นอกเหนือไปจากธนาคารโลกอีกมากมายหลายแหล่ง ซึ่งสามารถจำแนกแหล่งเงินกู้จากต่างประเทศได้ดังนี้ คือ

(1) สถาบันการเงินระหว่างประเทศ ได้แก่ ธนาคารโลก ธนาคารพัฒนาเอเชีย เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะการกู้เงินแบบ Multilateral คือ เป็นการกู้เงินระหว่างรัฐบาลกับสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

(2) รัฐบาลต่อรัฐบาล ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเยอรมัน เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะการกู้เงินแบบ Bilateral คือ เป็นการกู้เงินระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาลและมิตรประเทศทั้งหลาย

(๑) ตลาดการเงินต่างประเทศ ได้แก่ ตลาดการเงินในยุโรป ตลาดการเงินในกรุงโตเกียว ตลาดการเงินในกรุงนิวยอร์ก ตลาดการเงินในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะการกู้เงินเป็น ๓ แบบ ดังนี้

(ก) แบบ Syndication Loan เป็นการกู้เงินโดยตรงจากสถาบันการเงินเอกชนระหว่างประเทศต่างๆ เพื่อนำมาใช้จ่ายในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนากองทัพ เป็นต้น

(ข) การกู้โดยออกพันธบัตรในต่างประเทศ คือการกู้เงินที่รัฐบาลไทยออกพันธบัตรขายที่ตลาดการเงินต่างประเทศโดยทั่วไป เพื่อนำมาขายเป็นเงินบาทสมทบในโครงการรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ หรือเพื่อใช้จ่ายในการจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์แก่กองทัพด้วย

(ค) แบบ Supplier's Credit คือ สินเชื่อจากผู้ขาย โดยผู้ขายซึ่งขายสินค้าและอุปกรณ์แก่รัฐบาลต้องเสนอแหล่งเงินกู้ให้ด้วย การกู้เงินชนิดนี้มักจะได้จากสถาบันการเงินของประเทศที่ขายสินค้า และการคิดดอกเบี้ยก็เป็นไปตามอัตราของตลาดการเงินในขณะนั้น

ข. ขอบเขตของการก้อหน้ต่างประเทศ ในปัจจุบันสามารถแยกข้อกำหนดเกี่ยวกับขอบเขตการก้อหน้ต่างประเทศ ได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ ข้อกำหนดตอนที่มีการก้อหน้ และข้อกำหนดตอนที่มีการชำระหน้

1) ข้อกำหนดตอนที่มีการก้อหน้ ถูกกำหนดโดยพระราชบัญญัติซึ่งมีอยู่ 4 ฉบับ พอสรุปได้ดังนี้

ก) การก้อหน้โดยตรงของรัฐบาลจากต่างประเทศตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. 2519 (ดูภาคผนวก ฉ.) กำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ สถาบันการเงินของรัฐบาลต่างประเทศ และแหล่งเงินกู้เอกชนในต่างประเทศ เพื่อใช้จ่ายลงทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในบึงบประมาณหนึ่ง ๆ ต้องเป็นจำนวนไม่เกินร้อยละ 10 ของงบประมาณรายจ่าย

ข) การก่อกำหนดขึ้นเพื่อป้องกันประเทศ กำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติ 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติกู้เงินเพื่อป้องกันประเทศ พ.ศ.2519 (ดูภาคผนวก ก.) ซึ่งกำหนดให้กระทรวงการคลังกู้เงินจากรัฐบาลต่างประเทศ หรือสถาบันการเงินของรัฐบาลในต่างประเทศหรือสถาบันการเงินที่รัฐบาลในประเทศนั้นรับรอง โดยมีมูลค่าของการกู้เงินรวมกันตามพระราชบัญญัตินี้ต้องไม่เกิน 20,000 ล้านบาท และพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากจากรัฐบาลต่างประเทศ เพื่อจัดซื้อยุทธโปกรณ์ทางทหาร พ.ศ.2524 (ดูภาคผนวก ก.) ซึ่งกำหนดให้กระทรวงการคลังกู้เงินจากรัฐบาลต่างประเทศ หรือสถาบันการเงินของรัฐบาลต่างประเทศตามโครงการช่วยเหลือโดยการให้สินเชื่อเพื่อจัดซื้อยุทธโปกรณ์ทางทหารสำหรับป้องกันประเทศที่รัฐบาลต่างประเทศให้แก่ประเทศไทย โดยในบึงบประมาณหนึ่ง ๆ มูลค่าของการกู้เงินตามพระราชบัญญัตินี้เมื่อรวมกับการกู้เงินตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ.2519 แล้วจะต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ค) การค้ำประกันเงินกู้ของรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติกำหนดอำนาจให้กระทรวงการคลังในการค้ำประกัน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2519 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 17 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2520 (ดูภาคผนวก ค.) กำหนดให้กระทรวงการคลังค้ำประกันไม่เกิน 6 เท่าของกองทุน ในกรณีที่เป็นบริษัทจำกัดที่เป็นรัฐวิสาหกิจและไม่เกิน 4 เท่าของเงินทุนในกรณีที่เป็นสถาบันการเงิน

อย่างไรก็ตาม กระทรวงการคลังจะก่อกำหนดขึ้นผู้ผูกพันด้วยการค้ำประกันบริษัทจำกัด และหรือสถาบันการเงินในบึงบประมาณหนึ่ง ๆ ต้องเป็นจำนวนเงินรวมกันทั้งสิ้นไม่เกินร้อยละ 10 ของงบประมาณรายจ่าย สำหรับขอบเขตการกู้เงินของรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลต้องค้ำประกันไม่มีกฎหมายจำกัดวงเงินไว้

2) ข้อกำหนดตอนที่มีการชำระหนี้ ถูกกำหนดโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2507 ซึ่งกำหนดขอบเขตการชำระหนี้ของภาครัฐบาลและรัฐวิสาหกิจตามข้อเสนอของคณะอนุกรรมการพิจารณาการก่อกำหนดขึ้นกับต่างประเทศ (อ.พ.น.) ไว้ 2 ประการ ดังนี้

ก) การชำระหนี้เงินกู้ที่ค้างจ่ายจากงบประมาณประจำปีนั้น (การชำระหนี้ต่างประเทศของรัฐบาลโดยตรงเพื่อพัฒนาและป้องกันประเทศรวมกับการชำระหนี้ภายในของรัฐบาล) กำหนดไว้ว่าจะไม่มีการก่อกู้ที่ทำให้การชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยรายปีมีจำนวนเกินกว่าร้อยละ 13 ของงบประมาณการรายได้ประจำปีงบประมาณนั้น ๆ

ข) การชำระหนี้เงินกู้ต่างประเทศกำหนดไว้ว่า จะไม่มีการก่อกู้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ทำให้การชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยรายปีมีจำนวนเกินกว่าร้อยละ 7 ของเงินตราต่างประเทศที่ได้จากการขายสินค้าและบริการให้ต่างประเทศเป็นรายปี (แต่เมื่อรวมเงินกู้เพื่อป้องกันประเทศแล้วจะต้องไม่เกินร้อยละ 9 ของรายได้เงินตราต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามมติของคณะกรรมการนโยบายหนี้เงินกู้ต่างประเทศ เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2520)

อนึ่ง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2525 ให้ปรับปรุงขอบเขตการหนี้ต่างประเทศโดยกำหนดการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยรายปีของเงินกู้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเงินกู้เพื่อป้องกันประเทศรวมกันมีจำนวนไม่เกินร้อยละ 9 ของรายได้เงินตราต่างประเทศที่ได้จากการขายสินค้าและบริการเป็นรายปี

ค. ขั้นตอนการก่อกู้ต่างประเทศและหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการเงินกู้

1) ขั้นตอนในการก่อกู้ต่างประเทศสามารถแยกออกเป็น 2 ขั้นตอน

ก) ขั้นตอนการปฏิบัติในการกู้เงินจากต่างประเทศก่อนมีการลงนาม

ในสัญญากู้เงิน โดยที่สถาบันการเงินระหว่างประเทศและสถาบันการเงินของรัฐบาลต่างประเทศต่างก็มีแผนการเงินและเป้าหมายที่จะให้ประเทศไทยกู้เงินสำหรับโครงการแต่ละประเภทในปีหนึ่ง ๆ และการเจรจากู้เงินตั้งแต่เริ่มทาบตามจนถึงขั้นลงนามในสัญญากู้เงินได้ต้องใช้เวลา 6-18 เดือน โดยมีขั้นตอนของการกู้เงินดังต่อไปนี้

(1) เมื่อส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดมีโครงการที่คาดว่าจะต้องกู้เงินจากต่างประเทศทั้งที่เป็นโครงการที่ริเริ่มเองหรือเป็นโครงการที่แหล่งเงินกู้สนใจให้ริเริ่มเสนอโครงการนั้นไปยังสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในโอกาสแรกโดยด่วน ทั้งนี้ เพื่อเสนอขอให้พิจารณาบรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบ

(2) เมื่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับแจ้งโครงการจากหน่วยงานแล้ว จะพิจารณานำเข้าบรรจุในแผนเงินกู้ฯ ระยะ 2 ปี แล้วเสนอกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณานำเสนอคณะกรรมการนโยบายหนี้เงินกู้ต่างประเทศพิจารณา

คณะกรรมการนโยบายหนี้เงินกู้ต่างประเทศ ประกอบด้วย

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ
- ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นกรรมการ
- ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ
- เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ
- ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เป็นกรรมการ
- อธิบดีกรมวิเทศสหการ เป็นกรรมการ
- ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นกรรมการและเลขานุการ

อำนาจของคณะกรรมการนโยบายเงินกู้มีดังต่อไปนี้

(ก) พิจารณากำหนดนโยบายแผนงาน หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการก่อหนี้ต่างประเทศ เพื่อให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจยึดถือเป็นหลักปฏิบัติ

(ข) จัดให้มีการประสานงานระหว่างส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติตามระเบียบการก่อหนี้กับต่างประเทศรวมทั้งพิจารณาจัดหาเงินบาทสมทบจากแหล่งเงินกู้จากต่างประเทศและภายนอกประเทศ

(ค) ศึกษาและพิจารณาภาระหนี้และผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการกู้เงินจากต่างประเทศ เพื่อรายงานเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นคราว ๆ ไป

(ง) คณะกรรมการอาจพิจารณาแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และ คณะทำงานอื่น ๆ ได้ตามความจำเป็น

(3) เมื่อส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้จัดทำรายละเอียดของโครงการ หรือภายหลังที่แหล่งเงินกู้ได้มาศึกษาวิเคราะห์โครงการ (Appraise) แล้ว ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้นจะ เสนอรายละเอียดของโครงการดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาความเหมาะสมของโครงการ โดยจะจัดทำเป็นแผนเงินกู้ต่างประเทศเป็นแผน 5 ปี

ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อพิจารณาเห็นว่าเหมาะสมแล้ว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก็จะเสนอคณะกรรมการบริหารเพื่อพิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการต่อไป

(4) เมื่อได้รับอนุมัติโครงการแล้ว กระทรวงการคลังจะแต่งตั้งคณะผู้แทนเพื่อทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) เสรจาทาบตามแหล่งเงินทุนสำหรับแต่ละโครงการ เสรจาในรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งเงินทุน วงเงิน และเงื่อนไขตามสัญญาเงิน และสัญญาค้ำประกัน

(ข) ดำเนินการให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาเงินและสัญญาค้ำประกัน

(ค) จัดทำเงินบาทสมทบเงินทุนให้รัฐวิสาหกิจ

(5) เมื่อการเจรจากู้เงินหรือค้ำประกันได้เสร็จสิ้นลงแล้ว กระทรวงการคลังจะรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบร่างสัญญาเงินทุนหรือร่างสัญญาค้ำประกัน

(6) เมื่อคณะรัฐมนตรีและหรือคณะกรรมการบริหารของรัฐวิสาหกิจอนุมัติสัญญาตามผลการเจรจาแล้ว กระทรวงการคลังก็จะจัดดำเนินการลงนามในสัญญาเงินหรือสัญญาค้ำประกันต่อไป

ข) ขั้นตอนการปฏิบัติภายหลังการลงนามในสัญญาเงินแล้ว ตามปกติเมื่อได้ลงนามในสัญญาเงินแล้ว สัญญาเงินก็ยังไม่จะมีผลใช้บังคับทันที แหล่งเงินทุนต่าง ๆ มักจะให้เวลาระหว่าง 90-120 วัน เพื่อให้ผู้กู้ได้ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อแสดงให้ผู้ให้กู้แน่ใจว่าสัญญาเงินที่ลงนามไปแล้วถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายไทย ผู้ลงนามในสัญญาเงินและหรือสัญญาค้ำประกันเป็นผู้มีอำนาจลงนามในนามผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันสัญญาเงินและหรือสัญญาค้ำประกันนั้น ๆ มีผลสมบูรณ์และผูกพันและหรือผู้ค้ำประกันตามกฎหมายของไทย และในบางกรณีผู้ให้กู้จะกำหนดเงื่อนไขพิเศษที่ผู้กู้จะต้องดำเนินการก่อนสัญญาจะมีผลใช้บังคับ ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้กู้มีความพร้อมเพรียงและสามารถดำเนินการตามโครงการเงินกู้ยืมนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น จะต้องตั้งผู้บริหารโครงการ(Project Director) หรือคณะกรรมการบริหารโครงการหรือการตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้นตามที่ผู้ให้กู้และผู้เห็นสมควร ฯลฯ

ฉะนั้น ขั้นตอนปฏิบัติภายหลังการลงนามในสัญญาเงินแล้วมีดังนี้

(1) ให้กระทรวงการคลัง เสนอรายงานการลงนามในสัญญาเงินและหรือสัญญาค้ำประกันให้คณะรัฐมนตรีทราบ พร้อมกับขอให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ พร้อมกับขอให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำประกาศ กระทรวงการคลัง เกี่ยวกับการกู้เงินลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา (เฉพาะ เงินกู้ส่วนราชการตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินต่างประเทศ พ.ศ. 2519) และขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาจัดทำความเห็นทางกฎหมายเพื่อรับรองว่า สัญญาเงินและสัญญาค้ำประกันนั้น ๆ ได้กระทำขึ้นถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายไทย ผู้ลงนามมีอำนาจการลงนาม ในนามผู้กู้และหรือผู้ค้ำประกัน และมีผลผูกพันผู้กู้และผู้ค้ำประกันทุกประการ เพื่อ เสนอให้แหล่งผู้ให้กู้พิจารณาต่อไป

(2) ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจผู้กู้เงินรีบดำเนินการตามเงื่อนไข พิเศษ (หากมี) โดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ และหากมีข้อขัดข้องประการใดให้รีบแจ้งกระทรวงการคลังทราบ

(3) เมื่อดำเนินการจนเป็นที่พอใจของผู้ให้กู้แล้ว ผู้ให้กู้ก็จะประกาศ ให้สัญญาเงินและหรือสัญญาค้ำประกันนั้นมีผลใช้บังคับต่อไป

หากผู้กู้ไม่สามารถดำเนินการตามข้อ (ก) และ (ข) ข้างต้น ได้ภายในกำหนดระยะเวลา ผู้ให้กู้โดยการขอร้องของผู้กู้อาจจะพิจารณาขยายกำหนดเวลามีผลบังคับ ใช้ของสัญญาเงินกู้ออกไปให้อีกระยะหนึ่งถ้ามีเหตุผลสมควร แต่ถ้าผู้ให้กู้ไม่เห็นด้วยกับ เหตุผลที่ขอไป ก็อาจจะพิจารณายกเลิกการให้กู้เงินรายนั้น ๆ ก็ได้

2) หลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการเงินกู้

การอนุมัติโครงการเงินกู้โดยปกติพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ก) ต้องเป็นโครงการที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้เตรียมการ และมีแผนปฏิบัติพร้อมที่จะดำเนินการและสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ

ข) ต้องเป็นโครงการที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้เตรียมการหรือ รับภาระผูกพันที่จะจัดหาหรือมีเงินบาทสมทบ เงินกู้ต่างประเทศ เรียบร้อยแล้ว

ค) ต้องเป็นการลงทุนที่ปกติจะได้รับรายได้ตอบแทนเป็นเงินตราต่างประเทศหรือสามารถประหยัดเงินตราต่างประเทศ หรือเป็นโครงการที่มีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคมอันดีสูง

ง) ผู้กู้จะต้องอยู่ในฐานะที่จะต้องชำระหนี้เงินกู้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาเงิน และสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ของสัญญาเงิน และหรือสัญญาค้ำประกัน

จ) การกู้เงินของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานบริหารระดับท้องถิ่นทุกกรณี ต้องให้กระทรวงการคลังพิจารณาและเห็นชอบในสัญญาเงิน โดยเฉพาะในเงื่อนไขระยะเวลาชำระหนี้ อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียมผูกพันเงินกู้ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ฉ) การกู้เงินจากสถาบันการเงินเอกชนในต่างประเทศ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินบาท ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะการทางการเงินภายในประเทศ และเป้าหมายในแง่ดุลการชำระเงินของประเทศด้วย

ง. ขั้นตอนการพิจารณาเงินกู้ของแต่ละแหล่งเงินกู้

แหล่งเงินกู้ต่าง ๆ ทั้ง Multilateral Sources, Bilateral Sources, Commercial Sources และ Bonds ต่างมีขั้นตอนการพิจารณาเงินกู้แตกต่างกันออกไป ดังนี้

1) Multilateral Sources แหล่งสำคัญที่ให้เงินกู้แก่ไทย คือ ธนาคารโลก และธนาคารพัฒนาเอเชีย ซึ่งมีขั้นตอนการพิจารณาเงินกู้ที่คล้ายคลึงกันมาก ดังนี้

ก) การกำหนด Project Pipeline^{๑/} เริ่มแรกแหล่งผู้ให้กู้จะจัดโครงการไว้ล่วงหน้า (Project Pipeline) อย่างน้อย 2 ปี โดยในปีแรกจะเป็นโครงการที่ค่อนข้างแน่ชัด โครงการดังกล่าวส่วนใหญ่มีการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นแล้ว กำลังอยู่ในระหว่างการประเมินผลโครงการ โครงการใน Pipeline สำหรับโครงการของปีแรก สถาบันผู้ให้กู้จะดำเนินการไปเรื่อย ๆ และมีการรายงานผลสืบหน้าให้ส่วนราชการไทยที่เกี่ยวข้องทราบตลอดเวลา นอกจากนี้จะมีการส่งเจ้าหน้าที่มาประเมินผลและประชุมปรึกษาหารือกับส่วนราชการไทยที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ ๆ ส่วนโครงการของปีที่ 2 เป็นโครงการที่กำหนดไว้คร่าว ๆ ทั้งในแง่ของวงเงินที่จะให้กู้และระยะเวลาดำเนินการ โครงการดังกล่าวยังมีการเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการศึกษาข้อเท็จจริงและการประเมินผลโครงการ หลักเกณฑ์การกำหนด Pipeline เริ่มต้นธนาคารจะพิจารณาจากเป้าหมาย

๑. Project Pipeline หมายถึง โครงการที่ได้จัดทำ Feasibility Study แล้ว โดยเรียงลำดับความสำคัญก่อนและหลังตามลำดับ

วงเงินที่จะให้กู้แต่ละปี และสาขาที่จะให้กู้ซึ่งได้จัดความสำคัญไว้ เช่น จะให้ความสำคัญการพัฒนาเกษตรและชนบทเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นสาขาการพลังงาน เป็นต้น การกำหนดวงเงินและลำดับความสำคัญนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของแหล่งเงินทุนและความต้องการของประเทศ ซึ่งในระยะยาวได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และระยะสั้นก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐ นอกจากนี้ในระยะทุกปีหรือ 2 ปี ทางธนาคารโลกยังได้จัดให้มีการประชุมเพื่อรับการชี้แจงจากรัฐบาลไทยเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาและสถานะของประเทศเป็นประจำซึ่งเรียกว่า Consultative Group Meeting ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แหล่งผู้ให้กู้ทั้งหลายได้รู้ความเป็นไปของประเทศและนโยบายของรัฐบาล เพื่อจะได้จัดเงินทุนและความช่วยเหลือให้สอดคล้องกัน

ข) การกำหนดโครงการ (Project Identification) การเตรียมโครงการเงินทุน โดยหลักการแล้วแหล่งที่เป็น Multilateral Sources จะต้องมีหน้าที่ช่วยเหลือประเทศผู้กู้ในการเตรียมโครงการด้วย เริ่มตั้งแต่การกำหนดโครงการซึ่งโดยปกติจะมีการเตรียมเป็น

3 ลักษณะ คือ

(1) โครงการใหญ่ที่เร่งด่วน ทางแหล่งผู้ให้กู้จะกำหนดโครงการร่วมกับหน่วยงานเจ้าของโครงการไว้ล่วงหน้า 3-4 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการในแผนระยะยาวและเป็นโครงการต่อเนื่อง เช่น โครงการด้านชลประทาน ซึ่งรู้กันอยู่แล้วว่าจะมีการพัฒนาพื้นที่ไหน ก่อนหลังอย่างไร โครงการด้านพลังงาน ซึ่งก็มีแผนล่วงหน้าว่าจะต้องผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้นปีใด เท่าใด และจะผลิตที่ไหน ก่อนหลังอย่างไร โครงการใหญ่เหล่านี้ แหล่งผู้ให้กู้จะจัดเงินทุนไว้ล่วงหน้าร่วมอยู่ในโครงการเงินกู้ก่อน ๆ เพื่อให้เจ้าบริษัทที่ปรึกษามาทำการศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Studies) เป็นการล่วงหน้า บางโครงการถ้ารู้แน่ชัดว่าต้องดำเนินการก็อาจทำถึงขั้นออกแบบรายละเอียดไว้ด้วย

(2) โครงการขนาดกลางที่ไม่เร่งด่วน โครงการเหล่านี้ได้เล็งเห็นแล้วว่ามีความสำคัญแต่ไม่เร่งด่วนมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการที่ไม่เห็นภาพชัดเจนนักยังไม่แน่ใจว่าควรทำหรือไม่ โครงการเหล่านี้ทางแหล่งผู้ให้กู้จะให้ความช่วยเหลือโดยขอให้แหล่งผู้ให้กู้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ เช่น UNDP, FAO ให้ความช่วยเหลือโดยให้เงินหรือส่งผู้เชี่ยวชาญมาทำการศึกษาเบื้องต้นก่อน ในบางโครงการแหล่งเงินทุนจะให้ความช่วยเหลือเองโดยตรงก็มี

โครงการขนาดกลางนี้ ในหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย แม้ไม่ได้รับความช่วยเหลือก็อาจเตรียมโครงการเองก็ได้และในส่วนราชการบางแห่งที่เห็นความจำเป็นต้องดำเนินการตามโครงการนั้นจริง ๆ ก็อาจขอเงินงบประมาณมาทำการศึกษาและเตรียมโครงการด้วยตนเอง โดยอาจจ้างผู้เชี่ยวชาญมาทำหรือทำเองก็ได้ เช่น โครงการด้านชลประทาน โครงการทางหลวง เป็นต้น

(3) โครงการขนาดเล็ก โครงการเหล่านี้โดยปกติไม่จำเป็นต้องศึกษาละเอียดมากนัก การเตรียมโครงการส่วนใหญ่แหล่งเงินทุนมักเสนอแนะให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นผู้เตรียมโครงการเอง แต่อย่างไรก็ตามมีหน่วยงานน้อยรายที่สามารถเตรียมโครงการได้ดี ปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าของโครงการ เงินกู้จึงมักเกิดขึ้นเสมอ

ค) การศึกษาข้อเท็จจริงของโครงการ (Fact Findings) เป็นการรวบรวมตัวเลขข้อมูลขั้นต้นเพื่อหาข้อสรุปว่าโครงการนั้น ๆ สมควรดำเนินการเกี่ยวกับการให้กู้ต่อไปหรือไม่ ซึ่งเป็นขั้นต้นก่อนที่จะมีการประเมินผลโครงการ โดยปกติแล้วจะดำเนินการ 1-3 ปี ก่อนจะมีการกู้เงิน ขึ้นอยู่กับโครงการว่าใหญ่หรือเล็ก และเร่งด่วนหรือไม่ อย่างไร

ง) การประเมินโครงการ (Project Appraisal) ส่วนการอนุมัติโครงการจะต้องมีการประเมินโครงการก่อนทุกโครงการ โดยทั่วไปจะแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นประเมินเบื้องต้น (Pre-Appraisal) ซึ่งเป็นการประเมินรอบแรก และการประเมินขั้นสุดท้าย (Appraisal)

จ) การเจรจาเงินกู้ (Loan Negotiations) หลังจากจัดทำรายงานการประเมินโครงการเสร็จ แหล่งผู้ให้กู้จะส่งสาระโครงการพร้อมทั้งเงื่อนไขเงินกู้มาให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาก่อน เมื่อทำความเข้าใจในหลักการได้แล้ว ทางแหล่งผู้ให้กู้จะส่งร่างสัญญาเงินกู้ และหรือสัญญาค้ำประกันมาให้พิจารณาพร้อมกับหนังสือเชิญไปเจรจาเงินกู้ปกติระยะเวลาตั้งแต่ทำรายงานประเมินโครงการเสร็จจนกระทั่งถึงวันกำหนดเวลาเจรจาเงินกู้จะไม่เกิน 45 วัน

จ) การพิจารณาอนุมัติเงินกู้ (Loan Approval) ต่อจากนี้ทางแหล่งผู้ให้กู้จะเสนอเข้ากรรมการบริหารเพื่อพิจารณาอนุมัติเงินกู้ มีหลักเกณฑ์ของแหล่งเงินกู้กำหนดไว้เกี่ยวกับเอกสารรายละเอียดของโครงการพร้อมผลการเจรจาเงินและร่างสัญญาเงินกู้เพื่อเสนออย่างน้อย 3 สัปดาห์ก่อนวันประชุมคณะกรรมการบริหาร

ขั้นตอนการอนุมัตินี้มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอัตราดอกเบี้ยที่จะคิดจะถือตามวันที่เอกสารเงินกู้โครงการนั้นได้ส่งถึงมือกรรมการบริหาร และโดยปกติอัตราดอกเบี้ยจะเปลี่ยนไปทุกระยะ 6 เดือน วันดังกล่าวอยู่ในช่วงไหนก็จะใช้อัตราดอกเบี้ยในช่วงนั้น

ข) การลงนามสัญญาเงินกู้ (Loan Signing) เมื่อมีการพิจารณาอนุมัติเงินกู้แล้ว โดยปกติภายในระยะ 1 เดือน ก็จะมีการลงนามในสัญญาเงินกู้และหรือสัญญาค้ำประกันที่สำนักงานของแหล่งผู้ให้กู้ โดยทางฝ่ายแหล่งเงินกู้จะลงนามโดยรองประธานกรรมการและฝ่ายรัฐบาลไทยจะลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

วันที่ลงนามในสัญญาเงินกู้มีความสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

- นับจากวันลงนาม 60 วัน ทางแหล่งผู้ให้กู้จะเริ่มคิดค่าผูกพันเงินกู้ (Commitment Charge) ปกติอัตราร้อยละ 0.75 ของยอดเงินกู้ที่ยังไม่ได้เบิกจ่าย
- ภายใน 90 วัน นับจากวันลงนาม ทางฝ่ายผู้กู้จะต้องจัดทำความเห็นทางกฎหมาย (Legal Opinions) สำหรับโครงการเงินกู้ นั้น ๆ ให้เสร็จแล้วส่งไปให้แหล่งเงินกู้ เมื่อแหล่งเงินกู้ได้รับแล้วจะตรวจสอบดูความถูกต้องแล้วจึงจะประกาศวันมีผลบังคับใช้ของเงินกู้ (Effective Date) ซึ่งเป็นวันที่ฝ่ายผู้กู้สามารถทำสัญญาจ้างผูกพันเงินกู้ได้และเริ่มเบิกจ่ายเงินกู้ได้
- นับจากวันลงนามไม่เกิน 6 เดือน เป็นระยะที่แหล่งเงินกู้ยอมให้เพื่อไว้สำหรับการกำหนดวันชำระเงินต้นงวดแรกหลังจากระยะเวลาปลอดหนี้ (Grace Period)

2) Bilateral Sources ประกอบด้วยแหล่งเงินกู้ที่สำคัญดังนี้ รัฐบาลญี่ปุ่น (OECF) รัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันตะวันตก (KFW) รัฐบาลสหรัฐอเมริกา (USAID) รัฐบาลเดนมาร์ก (Danish Loan) ซึ่งมีขั้นตอนการพิจารณาเงินกู้ค่อนข้างแตกต่างกันดังนี้

เงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่น (OECF)

การให้กู้เงินของรัฐบาลญี่ปุ่น เป็นในรูปความช่วยเหลือระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล โดยปกติการพิจารณาให้กู้เงินของรัฐบาลญี่ปุ่นจะพิจารณาเป็นรายปี (Yearly Basis) นอกจากนี้เงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่นจะมีลักษณะผ่อนปรน คือ มีระยะเวลาชำระหนี้ยาวนานและอัตราดอกเบี้ยต่ำ ปัจจุบันประเทศไทยซึ่งญี่ปุ่นถือว่าเป็นประเทศพัฒนาในระดับกลางได้เงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่นในเงื่อนไขผ่อนชำระ 30 ปี รวมระยะปลอดหนี้ 5 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ไม่มีค่าผูกพันและค่าบริการเงินกู้

ขั้นตอนในการให้กู้ของรัฐบาลญี่ปุ่นแบ่งได้ดังนี้

(1) การพิจารณาเงินกู้เบื้องต้น ขั้นแรกประเทศผู้กู้จะต้องมีหนังสือขอกู้เงิน (Loan Request) เสนอไปให้รัฐบาลญี่ปุ่น ระบุวงเงินยอดรวมพร้อมกับการแยกย่อยเป็นรายโครงการ นอกจากนี้ถ้าจะมีการขอเงื่อนไขอะไรพิเศษก็ต้องเสนอไปด้วย เช่น การขอให้ลดอัตราดอกเบี้ย การขอให้เงินกู้เป็นเงินบาทสมทบ (Local Counterpart Fund) เป็นต้น

ทางด้านรัฐบาลญี่ปุ่น เมื่อได้รับหนังสือขอกู้เงินแล้วก็จะมีการพิจารณาในระดับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน

(2) การประเมินโครงการ รัฐบาลญี่ปุ่นจะจัดส่งคณะผู้แทนประมาณ 10-15 คน นำโดยเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศมาศึกษาข้อเท็จจริงและประเมินโครงการที่เสนอขออยู่ในประเทศไทย

(3) การพิจารณาอนุมัติโครงการเงินกู้ เมื่อการประเมินเรียบร้อยแล้วก็จะมีการนำเสนอระดับสูง จนกระทั่งถึงคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ ปกติรัฐบาลญี่ปุ่นจะพิจารณาหลายปีหรือต้นปีถัดไป

(4) การลงนามในหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลและการลงนามในสัญญาเงินกู้

ขั้นนี้นับว่าเป็นขั้นสุดท้ายในการให้กู้เงิน โดยการลงนามในหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลจะถูกกระทำในระดับหัวหน้ารัฐบาลหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยจะระบุวงเงินกู้ในงวดนั้น ๆ และวงเงินกู้ของแต่ละโครงการรวมทั้งวงเงินความช่วยเหลือแบบให้เปล่าด้วย ซึ่งรัฐบาลญี่ปุ่นให้ประเทศไทยปีละ 15-20% ของวงเงินกู้ นอกจากนี้ก็จะระบุเงื่อนไขเงินกู้ที่สำคัญ ๆ ไปด้วย

ต่อจากนี้ก็จะเป็นการลงนามในสัญญาเงินกู้หรือสัญญาค้ำประกัน ซึ่งจะมีการลงนามในข้อตกลงเงื่อนไขทั่วไป สำหรับโครงการนั้น ๆ ควบคู่กันไปด้วย

เงินกู้รัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน (KFW)

การให้กู้ปกติจะให้กู้ควบคู่กับการให้เงินช่วยเหลือด้วย โดยทั่วไปจะเป็นสัดส่วนเงินกู้ 2 ส่วน และเงินช่วยเหลือ 1 ส่วน ซึ่งเงินช่วยเหลือเป็นการช่วยเหลือเพื่อเตรียมโครงการที่จะใช้เงินกู้ของเยอรมันเอง ปัจจุบันรัฐบาลไทยได้เงินกู้จากรัฐบาลเยอรมันในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี ค่าผูกพันเงินกู้ร้อยละ 0.25 ระยะเวลาชำระหนี้ 30 ปี รวมระยะปลอดหนี้ 10 ปี

ขั้นตอนในการพิจารณาเงินกู้ แบ่งได้ดังนี้

(1) การพิจารณาข้อตกลงระหว่างรัฐบาล ก่อนพิจารณาโครงการเงินกู้ จะต้องมี การลงนามในข้อตกลงระหว่างรัฐบาลก่อน โดยรัฐบาลเยอรมันจะส่งผู้แทนประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากกระทรวงต่าง ๆ และจากสถาบันเครดิตเพื่อการบูรณะแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน มาศึกษาข้อเท็จจริงก่อนทุกครั้ง ในข้อตกลงดังกล่าวจะระบุวงเงินให้กู้ และวงเงินให้เปล่าเป็นรายปี พร้อมวงเงินแต่ละโครงการสำหรับปีนั้น ๆ รวมทั้งโครงการสำหรับปีหน้าด้วย นอกจากนี้ ในการปฏิบัติจริง ข้อตกลงยังมีความยืดหยุ่นได้ กล่าวคือ โครงการที่ได้ตกลงกันไว้ อาจเปลี่ยนแปลงโครงการ ก็ต้องมากำหนดให้ชัดในข้อตกลงระหว่างรัฐบาลปีถัดไปด้วย

(2) การพิจารณาโครงการเงินกู้และเงินช่วยเหลือ เมื่อมีการลงนามในข้อตกลงเรียบร้อยแล้ว สถาบันเครดิตเพื่อการบูรณะแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งเป็นองค์การของรัฐบาลมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารเงินกู้ทั้งหลายของรัฐบาลเยอรมัน จะส่งคณะเจ้าหน้าที่มาเจรจา รายละเอียดกับฝ่ายไทยจนเป็นที่พอใจทั้ง 2 ฝ่าย แล้วจึงจะกำหนดวันลงนามในสัญญาเงินกู้หรือสัญญาค้ำประกันเงินกู้

เงินกู้รัฐบาลสหรัฐอเมริกา (USAID)

เงินกู้นี้จะเป็นไปในรูปแบบของเงินกู้ผ่อนปรนตามหลักการ Bilateral Aid คือ มีระยะเวลาชำระหนี้คืน 40 ปี รวมระยะปลอดหนี้ 10 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี ใน 10 ปีแรก และร้อยละ 3 ต่อปี ในระยะเวลาที่เหลือ และไม่มีการผูกพันว่าจะต้องซื้อสินค้าและบริการจากสหรัฐอเมริกา

ขั้นตอนการพิจารณาเงินกู้ กำหนดไว้ดังนี้

(1) ข้อตกลงระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาล เป็นข้อตกลงระยะยาว ส่วนใหญ่ จะกำหนดเกี่ยวกับเงื่อนไขและหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือทั่ว ๆ ไปไว้

(2) การกำหนดและเตรียมโครงการเงินกู้ การจัดสรรเงินกู้และเงินช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกา จะกระทำเป็นระยะ ๆ ช่วงหนึ่ง ๆ ประมาณ 3-4 ปี โดยจะร่วมกำหนดหลักการขั้นต้นกับรัฐบาลไทยขึ้นมาก่อน เรียกว่า Project Identification Document แล้วจึงส่งรายละเอียดให้ฝ่ายบริหารของสหรัฐอเมริกาพิจารณาหลักการ

(3) การเจรจาอนุมัติโครงการและลงนามในสัญญาเงินกู้ เมื่อมีการเตรียมรายละเอียดโครงการเรียบร้อยแล้วก็จะส่งเจ้าหน้าที่มาเจรจารายละเอียดในร่างสัญญาเงินกู้กับส่วนราชการฝ่ายไทย แล้วจึงเสนอให้ฝ่ายบริหารพิจารณาอนุมัติโครงการหลังจากนั้นจึงกำหนดวันลงนามในสัญญาเงินกู้

นอกจากเงินกู้ของประเทศต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ยังมีประเทศในยุโรปอีกหลายประเทศที่ให้ไทยกู้ เช่น เดนมาร์ก สหราชอาณาจักร แคนาดา และเงินกู้กลุ่มประเทศอาหรับ เป็นต้น โดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกับของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา คือ มีลักษณะเป็นการให้ความช่วยเหลือที่เรียกว่า Bilateral Aid

3) เงินกู้จากธนาคารพาณิชย์และธนาคารเพื่อการนำเข้าและส่งออกต่างประเทศ
(Commercial and EXIM Bank Loans)

ในประเทศไทยการกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์และ EXIM Bank มีบทบาทมากขึ้น เนื่องจากรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ขยายการลงทุนมาก และขาดแคลนรายได้เพื่อใช้เป็นเงินบาทสมทบ

9. เงินกู้กลุ่มประเทศอาหรับ (Arab Fends) ประกอบด้วย OPEC Fund, Kuwait Fund และ Saudi Fund

วิธีการพิจารณาเงินกู้ เมื่อผู้กู้ได้ประกาศหาผู้เสนอให้กู้ตามวงเงินและวัตถุประสงค์ที่ต้องการแล้ว ธนาคารผู้ให้กู้จะประมูลแข่งขันกันโดยการเสนอเงื่อนไขเงินกู้รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยและระยะเวลาชำระคืนที่แตกต่างกัน และเมื่อเลือกได้ผู้เสนอเงื่อนไขตรงตามที่ต้องการและดีที่สุด ก็จะเชิญมาเจรจาในรายละเอียดและเตรียมการลงนามในสัญญาเงินกู้ต่อไป

ข้อแตกต่างระหว่างการกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์และ EXIM Bank มี

3 ประการ คือ

(1) EXIM Bank จะไม่มีการประมูล เพราะการที่จะกู้จาก EXIM Bank ประเทศฝ่ายผู้กู้จะต้องรู้ให้แน่เสียก่อนว่าจำเป็นต้องซื้อสินค้าจากประเทศใด และใช้เงินสกุลไทย ดังนั้น การกู้เงินจาก EXIM Bank จึงต้องทำการเจรจาและทบทยาล่วงหน้า ไม่มีการประมูลเหมือนธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

(2) ระยะเวลาชำระหนี้และอัตราดอกเบี้ยของ EXIM Bank จะดีกว่าของธนาคารพาณิชย์

(3) การกู้จาก EXIM Bank จะต้องกู้เพื่อใช้ซื้อสินค้าและบริการจากประเทศผู้ให้กู้เท่านั้น แต่การกู้จากธนาคารพาณิชย์จะนำไปใช้อะไรที่ไทยก็ได้

4) การกู้จากต่างประเทศโดยการออกพันธบัตร (Floating Bonds)

เนื่องจากในระยะหลังนี้ประเทศไทยมีความต้องการเงินกู้จากต่างประเทศมากขึ้น และการกู้โดยวิธีนี้มีต้นทุนต่ำกว่าการกู้โดยวิธี Syndications ประกอบกับเครดิตของประเทศไทยยังเป็นที่เชื่อถือดีในต่างประเทศ การออกพันธบัตรจำหน่ายในต่างประเทศกระทำได้ 3 วิธี คือ

ก) การออกพันธบัตรชนิดจำกัดการจำหน่ายเฉพาะนิติบุคคล (Private Placement) พันธบัตรชนิดนี้ ถ้าผู้ออกมีเครดิตเป็นที่เชื่อถือก็สามารถออกได้ง่ายต้นทุนค่าใช้จ่ายต่ำ และยังสามารถจำหน่ายง่าย ได้ราคาดี วิธีการออกพันธบัตรเริ่มต้นด้วยประเทศผู้ประสงค์จะออกพันธบัตรจะต้องเชื่อเชิญบริษัทหลักทรัพย์ (Security Companies) หรือธนาคารให้ยื่นข้อเสนอเพื่อเป็นหัวหน้าผู้จัดการ (Head Arranger) ต่อจากนี้หัวหน้าผู้จัดการก็จะไปเลือกบริษัทผู้จัดการร่วมเอง

แล้วจึงมาเจรจาในหลักการที่จะออกพร้อมกับขออนุญาตจากรัฐบาลของประเทศเจ้าของตลาด และกำหนดระยะเวลาออกตามคิว ต่อมาก็จะทำเอกสารเพื่อประกอบคำขอพันธบัตรและหนังสือชี้ชวน เพื่อติดต่อขออนุญาตออกพันธบัตรเป็นทางการ เมื่อการติดต่อบรรลุผลแล้ว จึงมาทำการเจรจารายละเอียดเงื่อนไขทางการเงิน ซึ่งจะต้องดำเนินการล่วงหน้าประมาณ 1 เดือน ก่อนวันลงนามในความตกลงว่าด้วยการจัดจำหน่ายพันธบัตร

ข) การออกพันธบัตรชนิดจำหน่ายทั่วไป (Public Offering) การออกพันธบัตรโดยวิธีนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละตลาด และจะมีข้อกำหนดเกี่ยวกับวงเงินพันธบัตรที่จะออกจำหน่าย สำหรับขั้นตอนในการออกพันธบัตรประกอบด้วย

(1) คัดเลือกรษัทหลักทรัพย์และธนาคารที่มีชื่อเสียงอย่างละ 4-5 แห่ง และมีหนังสือเชิญให้บริษัทหลักทรัพย์และธนาคารที่กล่าวยี่นเงื่อนไขข้อเสนอ เป็นหัวหน้าคณะผู้จัดจำหน่าย (Head Underwriter) และเป็นหัวหน้าคณะตัวแทนรับจ่ายเงิน (Head Commissioned Company) ตามลำดับ

(2) หัวหน้าคณะดังกล่าวจะเป็นผู้ไปติดต่อเพื่อขออนุญาตออกพันธบัตรจากรัฐบาลของประเทศเจ้าของตลาด พร้อมทั้งจอบคิวในการออกพันธบัตร และจัดทำเอกสารเพื่อประกอบคำขอออกพันธบัตรและหนังสือชี้ชวนให้ชื่อพันธบัตร

(3) พิจารณารายละเอียดของเงื่อนไขพันธบัตร รวมทั้งร่างความตกลงต่าง ๆ ที่จะกระทำกับคณะผู้จัดจำหน่ายพันธบัตรและคณะตัวแทนรับจ่ายเงิน ซึ่งประกอบด้วย

- ความตกลงว่าด้วยการจัดจำหน่ายพันธบัตร
(Underwriting Agreement)
- ความตกลงว่าด้วยการเป็นคณะตัวแทนรับจ่ายเงิน
(Agreement with Commissioned Companies)
- ความตกลงว่าด้วยตัวแทนรับจ่ายเงิน
(Paying Agency Agreement)
- ความตกลงว่าด้วยการขึ้นสมุดจดทะเบียนพันธบัตร
(Recording Agreement)

(4) หัวหน้าคณะผู้จัดจำหน่าย จะแจ้งหมายกำหนดการออกพันธบัตร ซึ่งเป็นการดำเนินขั้นสุดท้าย ประกอบด้วย

- การเจรจากำหนดราคาและอัตราดอกเบี้ยพันธบัตร
- การลงนามในความตกลงต่าง ๆ
- การเปิดและปิดจำหน่ายพันธบัตร
- การชำระเงิน

(5) การดำเนินการเพื่อจดทะเบียนพันธบัตรที่ตลาดหลักทรัพย์ของประเทศ
ที่เป็นเจ้าของตลาด

(ค) การออกพันธบัตรชนิดอัตราดอกเบี้ยลอยตัว (Floating Rate Notes) เป็นพันธบัตรที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยลอยตัวตาม LIBOR ^{10/} มักนิยมออกในช่วงที่ LIBOR อยู่ในระดับต่ำ ขั้นตอนในการออกพันธบัตร เริ่มต้นด้วยประเทศผู้ออกพันธบัตรจะคัดเลือกธนาคารหรือบริษัทหลักทรัพย์ 3-4 แห่ง และมีหนังสือเชิญให้ธนาคารหรือบริษัทดังกล่าวยื่นเงื่อนไขการออกพันธบัตร เมื่อเลือกข้อเสนอที่ดีที่สุดแล้ว ก็จะแต่งตั้งธนาคารหรือบริษัทนั้นเป็นหัวหน้าคณะผู้จัดจำหน่าย (Lead Underwriter) ซึ่งจะเป็นผู้พิจารณาเลือกกลุ่มคณะผู้จัดการจำหน่าย (Manager) และธนาคารตัวแทนรับจ่ายเงิน (Fiscal Agent) หลังจากนั้นก็จะพิจารณารายละเอียดของเงื่อนไขพันธบัตร รวมทั้งร่างความตกลงต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย

- Underwriting Agreement
- Subscription Agreement
- Fiscal and Paying Agency Agreement
- Agent Bank Agreement

เมื่อพิจารณารายละเอียดเงื่อนไขต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ก็จะกำหนดวันลงนามในความตกลงดังกล่าว การเปิดจำหน่ายและการชำระเงินที่ได้จากการจำหน่ายพันธบัตรตามลำดับ ซึ่งในทางปฏิบัติจะใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์

---

10. LIBOR ย่อมาจาก London Inter Bank Offer Rate เป็นอัตราการกู้ยืมระหว่างธนาคารในตลาดการเงินกรุงลอนดอน

ตารางที่ 16
แสดงเงื่อนไขโดยทั่วไปของแต่ละแหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุน	ระยะเวลา เบิกจ่าย	ระยะเวลาชำระหนี้ (ปลอดหนี้) ปี	อัตราดอกเบี้ย (%)	ค่าผูกพันเงินทุน (%)	ค่าบริการ (%)
IBRD	4-7	20(5)	5.5-9.25	0.75	-
IDA	6	50(10)	-	-	0.75
ADB	4-6	20(4)	7.5-9.0	0.75	-
ADF	5	40(10)	-	-	1.00
OECD	3-5	30(10)	2.75-3.25	-	-
KFW	5	30(10)	2.0	0.25	-
AID	3	40(10)	2% 10 ปีแรก 3% 30 ปีหลัง	-	-
BANK OF FRANCE	3	10(2)	8.0-8.25	0.3	0.3*
EXIM BANK JAPAN	3-4	12(3)	7.75-8.0	0.5	-
EXIM BANK U.S.	2	12(3)	8.0-8.5	0.5	-
CIDA	6	40(10)	-	-	-
OPEC	4	20(5)	0.0-4.0	-	0.75
KUWAIT	4	25(5)	3.5	0.5	0.50*
SAUDI	4	20(5)	-	-	3.00
DENMARK	7	25(7)	-	-	-
CDC	5	20(5)	8.25-8.5	-	-
IFAD	7	20(5)	4.00	-	-
ตลาดเงินทุนเอกชน	1-12	5-15(0.5-10)	6.0-8.8	0.5	-
ต่างประเทศ			1/8-1 ⁵ / ₈	above LIBOR	
ออกพันธบัตรในเยอรมัน	1	5(5)	6.25	-	-
ออกพันธบัตรในญี่ปุ่น	1	10(5)	7.4-9.2	-	-
เงินทุนท้องถิ่นประเทศ	1-2	5-10(0.5-3)	7.25-9.0	0.5	
			$\frac{3}{4}$ - $1\frac{3}{8}$	above LIBOR	

หมายเหตุ : * ค่าจัดการเงินทุน

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

แสดงหนี้ภายนอกประเทศไทยจำนวนตามสกุลเงินตรา

Million of each currency

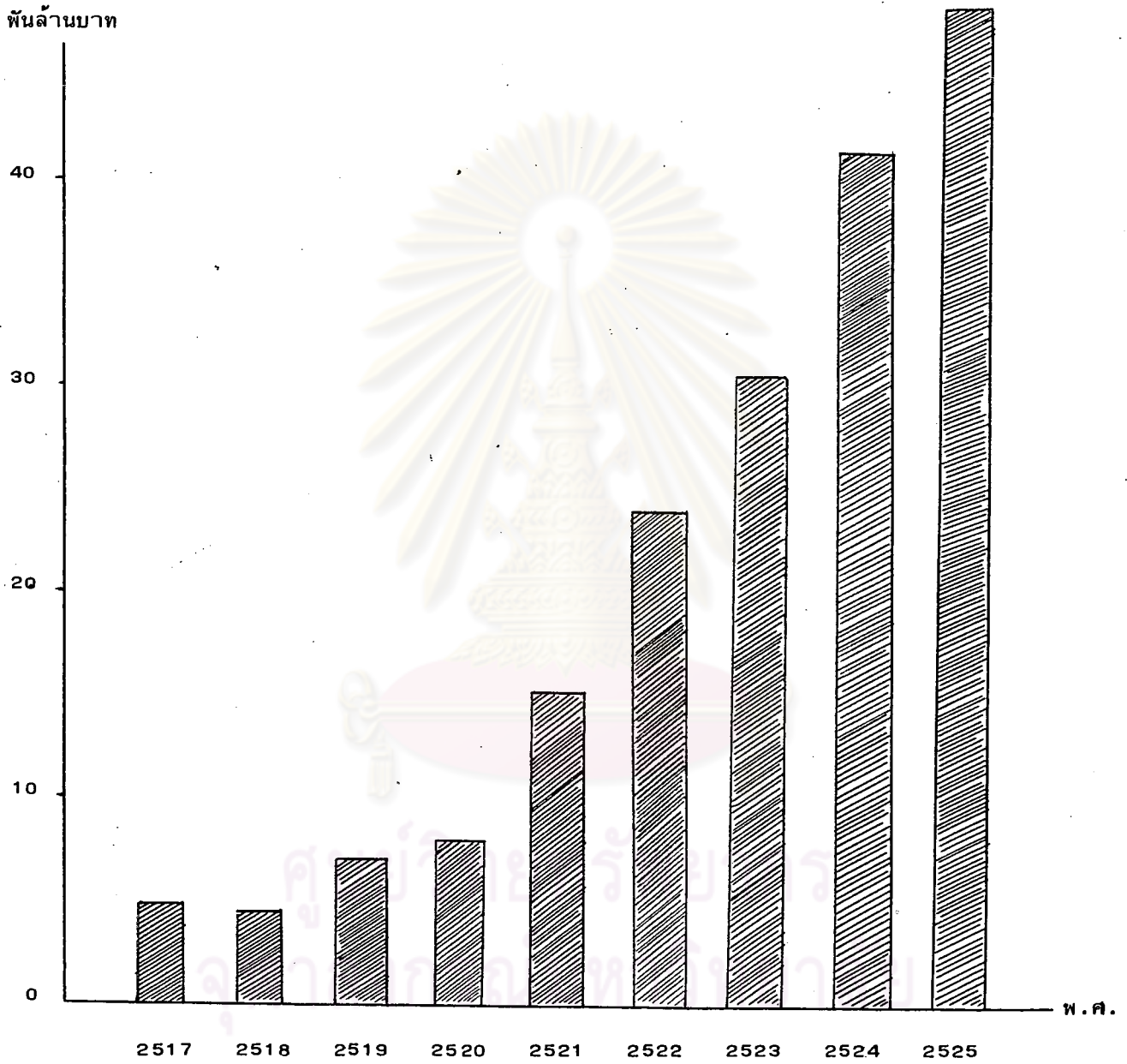
	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525
Govt's debt(Baht equivalent)	3,986.1	4,819.2	7,121.1	8,224.7	14,896.6	23,214.2	30,265.1	41,418.2	48,506.4
U.S. dollar	153.7	153.8	264.3	304.4	526.1	891.5	1,118.8	1,383.2	1,642.2
Danish krone	7.65	14.1	18.26	21.75	23.2	21.8	20.4	79.0	77.6
Pound sterling	-	-	-	0.2	1.1	1.8	3.1	4.2	5.0
Deutsche mark	64.4	55.8	47.1	38.5	79.9	71.5	64.8	62.1	64.9
Canadian dollar	1.0	1.0	1.0	1.0	8.5	13.4	16.6	24.9	28.7
Japanese yen	18,319.8	17,431.0	17,531.1	17,814.7	28,204.5	43,665.0	57,551.9	73,759.4	84,423.1
Swiss franc	-	-	-	-	-	-	6.7	14.6	23.4
French franc	-	-	-	-	-	-	-	15.7	15.6
Special Drawing Rights	-	-	-	-	-	-	-	-	0.1
Saudi Arabian riyal	-	-	-	-	-	-	-	-	61.5
Belgian franc	-	-	-	-	-	-	-	-	125.0
Govt's guarantee obligation (Baht equivalent)	8,248.6	7,482.4	9,515.4	15,014.7	21,429.1	32,186.8	50,243.7	72,897.8	88,256.4
U.S. dollar	188.7	258.2	322.1	502.5	608.3	946.0	1,394.6	1,986.7	2,404.8
Japanese yen	2,169.3	13,187.7	23,832.0	32,568.0	59,230.3	103,492.4	145,177.9	180,137.8	254,019.5
Austrian schilling	146.1	120.2	94.3	68.4	51.9	119.5	152.5	156.5	135.8
Deutsche mark	78.4	77.4	75.5	76.0	72.2	149.0	346.0	477.9	519.7
French franc	85.8	126.4	199.2	257.0	375.4	354.9	326.8	327.8	354.5
Kuwait dinar	-	-	-	0.06	0.56	1.09	3.8	6.0	10.4
Canadian dollar	-	-	-	-	-	8.7	13.0	13.9	25.3
Singapore dollar	-	-	-	-	-	-	30.0	30.0	30.0
Swedish dollar	-	-	-	-	-	-	42.9	48.1	47.4
New Zealand dollar	-	-	-	-	-	-	4.0	5.8	4.9
Pound sterling	-	-	-	-	-	-	0.4	5.0	11.7
Netherland guilder	-	-	-	-	-	-	17.3	13.7	10.0
Danish Krone	-	-	-	-	-	-	-	-	20.4
Grand Total (Baht equivalent)	10,284.7	12,301.6	16,636.5	23,239.4	36,325.7	55,401.0	80,508.8	114,298.0	137,762.8

Note: The rates used are based on the New York selling rates and U.S.\$ selling rate of commercial banks in Bangkok at the end of each month

Source: Bank of Thailand

รูปที่ 2
แสดงแนวโน้มหนี้ต่างประเทศของไทย
ตั้งแต่ พ.ศ. 2517-2525

หมายเหตุ ไม่รวมหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกันให้บริษัทหรือรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ คิดเฉพาะหนี้โดยตรง
ของรัฐบาลเท่านั้น

จ. เงื่อนไขเงินกู้โดยทั่วไปของแต่ละแหล่งเงินกู้

แต่ละแหล่งเงินกู้ที่ประเทศไทยได้กู้เงินมาใช้ในการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ย่อมจะมีข้อกำหนดในแต่ละสัญญาที่แตกต่างกันออกไป ดังตารางที่ 16

ฉ. ภาระหนี้ต่างประเทศ

เนื่องจาก ประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในระหว่างการพัฒนาโครงการต่าง ๆ จำเป็นต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก ดังนั้น จึงต้องอาศัยความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการกู้จากธนาคารโลกและ OECF ของญี่ปุ่น

จากตารางที่ 17 และรูปที่ 2 จะพบว่า ภาระหนี้ต่างประเทศ (เฉพาะหนี้โดยตรงของรัฐบาลไม่รวมหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน) มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นเดียวกับหนี้ภายในประเทศ และเพื่อให้เห็นว่าประเทศไทยนำเงินกู้ไปใช้ประโยชน์ในทางใดบ้าง สามารถพิจารณาได้จากตารางที่ 17 ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงโครงการต่าง ๆ ที่รัฐบาลกู้มาโดยตรง รวมทั้งการค้ำประกันการชำระคืนและที่รัฐวิสาหกิจกู้มาโดยรัฐบาลไม่ได้ค้ำประกันเพียงสิ้นปี 2524 เท่านั้น ส่วนในปี 2525 ยังมีได้มีการรวบรวมไว้อย่างเด่นชัด แต่พอสรุปการกู้เงินจากต่างประเทศและการชำระคืนในระหว่างปี 2525 ได้ดังนี้ คือ

ในระหว่างปี 2525 มีการลงนามในสัญญาเงินกู้ใหม่ (ระยะยาว) รวม 47 โครงการ วงเงินกู้ทั้งสิ้น 1,945.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แยกเป็น

เงินกู้เพื่อการพัฒนาด้านพลังงาน	776.9	ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
การคมนาคมและขนส่ง	512.0	"
การเกษตรและชลประทาน	256.2	"
เงินกู้เพื่อการป้องกันประเทศ	126.9	"

ในจำนวนวงเงินกู้ในปี 2525 ทั้งหมดนี้ ประมาณ 80% ของวงเงินกู้ทั้งสิ้น มาจากธนาคารโลก สถาบันการเงินของรัฐบาลญี่ปุ่น และสถาบันการเงินเอกชนต่างประเทศ

ด้านการชำระเงินในปี 2525 มีการชำระคืนหนี้ภาครัฐบาล (รวมการกู้โดยตรง และที่ค้ำประกัน) เป็นจำนวน 315.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ฉะนั้น เมื่อสิ้นปี 2525 รัฐบาลมีภาระหนี้สินต่างประเทศทั้งสิ้นเท่ากับ 137,762.8 ล้านบาท แยกเป็น

หนี้โดยตรง	48,506.4	ล้านบาท
หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน	89,256.4	ล้านบาท

ภาระหนี้สินที่กล่าวในที่นี่คิดเฉพาะหนี้ที่รัฐบาลเบิกมาใช้เท่านั้น ส่วนเงินกู้ที่ยังมิได้เบิกมาใช้ซึ่งยังมีภาระผูกพันอยู่มิได้นำมาคิดในที่นี้

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจากภาระหนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เพื่อใช้เป็นเครื่องชี้ว่า หนี้ต่างประเทศมีการเพิ่มขึ้นอย่างแท้จริงดังที่กล่าวหรือไม่ สามารถพิจารณาได้ดังตารางที่ 18 ซึ่งจะเห็นได้ว่า อัตราการก่อหนี้ต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นหนี้โดยตรงหรือหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกันนั้น มีอัตราเพิ่มทั้งสิ้น กล่าวคือ เมื่อสิ้นปี 2525 สัดส่วนหนี้ต่างประเทศโดยตรงต่อ GDP = 5.65% สัดส่วนหนี้ต่างประเทศที่รัฐบาลค้ำประกันต่อ GDP = 10.39% เมื่อรวมภาระหนี้ต่างประเทศทั้งหมดต่อ GDP คิดเป็นสัดส่วนทั้งหมด = 16.04% ซึ่งเมื่อพิจารณาจากปี 2517 สัดส่วนรวมนี้มีเพียง 3.81% เท่านั้น จะเห็นได้ว่า ในช่วงระยะเวลาเพียง 8 ปี สัดส่วนหนี้ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐบาลควรจะต้องควบคุมการก่อหนี้ต่างประเทศให้รัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาการชำระคืน และทุนสำรองระหว่างประเทศได้ในอนาคต

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18

แสดงภาระหนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์รวมภายในประเทศ

ปี	หนี้ต่างประเทศโดยตรง ต่อ GDP (%)	หนี้ต่างประเทศที่รัฐบาลค้ำประกัน ต่อ GDP (%)	หนี้ต่างประเทศทั้งหมด ต่อ GDP (%)
2517	1.48	2.32	3.81
2518	1.63	2.52	4.15
2519	2.14	2.87	5.01
2520	2.09	3.82	5.91
2521	3.17	4.56	7.73
2522	4.17	5.79	9.96
2523	4.42	7.33	11.75
2524	5.27	9.27	14.54
2525	5.65	10.37	16.04

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19
หนี้สาธารณะภายนอกประเทศ

(พันดอลลาร์ ผ.อ.)

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ให้ชื่อเชื้อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ เมื่อ 31 ธ.ค.23	ในระหว่างปี 2624			ณ 31 ธันวาคม 2524	
			จำนวนเบิก	ไถ่ถอน	ดอกเบี้ย	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ	ยอดที่ยังไม่ได้เบิก
รวม (ก + ข + ค)		4,000,232.0	1,493,586.8	262,049.6	414,782.4	5,123,300.4	3,068,465.8
ก. หนี้โดยคงของรัฐบาล		1,463,497.6	468,702.6	105,735.9	175,085.4	1,802,878.7	1,325,587.1
1. ชำระคืนเป็นเงินตราต่างประเทศ		1,433,103.7	468,702.6	104,540.1	174,259.7	1,773,680.6	1,325,587.1
1.01 โครงการก่งกระຈาน	IBRD	530.0	-	255.0	25.7	275.0	-
1.02 โครงการสร้างทางหลวงแผ่นดิน ระยะที่ 1	IBRD	5,670.0	-	1,790.0	287.7	3,880.0	-
1.03 โครงการแม่กลองใหญ่	IBRD	6,512.0	-	1,313.0	858.0	5,199.0	-
1.04 โครงการสร้างทางหลวงแผ่นดิน ระยะที่ 2	IBRD	19,662.0	-	1,481.0	1,979.2	18,181.0	-
1.05 โครงการพัฒนาอาชีพศึกษา	IBRD	5,146.0	-	201.0	461.3	4,940.0	-
1.06 โครงการเชื่อมสิริกิติ์ (เชื่อมผาช่อง) ^{1/}	IBRD	5,768.0	-	686.0	335.9	5,082.0	-
1.07 โครงการสร้างทางหลวงแผ่นดิน ระยะที่ 3 ^{1/}	IBRD	882.9	-	-	41.6	982.9	-
1.08 โครงการสร้างทางหลวงแผ่นดิน ระยะที่ 4	IBRD	11,402.3	-	964.8	993.7	10,437.8	-
1.09 โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	IBRD	14,482.9	872.9	-	1,128.5	15,365.9	-
1.10 โครงการสร้างทางหลวงแผ่นดิน ระยะที่ 5	IBRD	25,238.6	-	830.8	2,246.7	24,407.8	-
1.11 โครงการเกษตรชลประทานพิบูลโลก	IBRD	38,253.5	13,706.5	-	3,776.5	51,960.0	43,040.0
1.12 โครงการปรับปรุงชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	IBRD (Third Window)	13,579.5	3,879.4	-	619.9	17,458.9	3,541.1
1.13 โครงการพัฒนาปศุสัตว์	IBRD (Third Window)	2,686.3	1,503.7	-	127.3	4,180.0	810.0
1.14 โครงการเร่งรัดการปลูกยางพารา	IBRD	32,079.0	9,649.1	-	2,948.5	41,728.0	8,272.0
1.15 โครงการพัฒนาการศึกษา ครั้งที่ 4	IBRD	15,715.6	6,435.8	-	1,461.9	22,151.4	8,848.6
1.16 โครงการปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตรแห่งชาติ	IBRD	12,592.3	11,681.4	-	1,201.3	24,253.7	3,746.3
ระยะที่ 1							
1.17 โครงการพัฒนาเกษตรชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยา	IBRD	26,580.4	8,146.8	-	2,087.1	34,727.3	20,272.7
ระยะที่ 2							
1.18 โครงการสร้างทางหลวงแผ่นดิน ระยะที่ 6	IBRD	63,352.7	17,848.4	-	4,801.5	81,302.2	26,697.8

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ซื้อเชื่อ	เบิกแล้วและ คงเหลือเป็น ยอดค้างชำระ เมื่อ 31 ธ.ค.23	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524	
			จำนวนเบิก	ได้ถอน	คงเบียด	เบิกแล้วและ คงเหลือเป็น ยอดค้างชำระ	ยอด ที่ยังไม่ได้เบิก
1.18 โครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องและปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม IBRD		1,410.0	1,155.1	-	174.6	2,565.1	6,035.0
1.20 โครงการพัฒนาชลประทานภาคตะวันออกเฉียงเหนือระยะที่ 2 IBRD		548.2	2,140.0	-	54.4	2,688.2	14,811.8
1.21 โครงการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร IBRD		2,426.5	633.5	-	175.4	3,060.0	12,940.0
1.22 โครงการปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตรแห่งชาติระยะที่ 2 IBRD		283.0	4,632.7	-	49.6	4,915.8	35,084.2
1.23 โครงการชลประทาน ครั้งที่ 11 IBRD		-	5,623.6	-	177.8	5,623.6	74,376.4
1.24 โครงการเงินกู้เพื่อการเกษตร IBRD		-	5,124.9	-	90.7	5,124.9	13,875.1
1.25 โครงการพัฒนาหมู่บ้านจัดสรรและปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม IBRD		-	506.0	-	-	506.0	28,494.0
1.26 โครงการพัฒนาการขนส่งทางน้ำภายในประเทศและพัฒนาท่าเรือชายฝั่ง IBRD		-	197.9	-	-	197.9	52,802.1
1.27 โครงการวิจัยการเกษตรแห่งชาติ IBRD		-	-	-	-	-	30,000.0
1.28 โครงการพัฒนาท่าเรือสาคิมและท่าเรือคลองเตย IBRD		-	-	-	-	-	47,000.0
1.29 โครงการสำรวจและทำเหมืองโปแตช IBRD		-	-	-	-	-	8,800.0
1.30 โครงการพัฒนาเกษตรชลประทานแม่กลองฝั่งซ้าย-มาลัยแมนส่วนที่ 1 IBRD		-	-	-	-	-	57,000.0
1.31 โครงการทางหลวงชนบท IBRD		-	-	-	-	-	35,000.0
1.32 โครงการพัฒนาการศึกษา ครั้งที่ 3 IBRD (IDA Credit)		18,911.6	690.2	-	140.1	19,301.7	-
1.33 โครงการปรับปรุงการชลประทานลุ่มน้ำเจ้าพระยา IBRD (IDA Credit)		5,491.3	-	-	41.2	5,491.3	-
1.34 โครงการปรับปรุงการชลประทานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ IBRD (IDA Credit)		6,824.4	122.4	-	51.5	6,946.7	-
1.35 โครงการประชากร IBRD (IDA Credit)		1,320.8	13,193.6	-	30.8	14,514.4	18,585.6
1.36 โครงการพัฒนาการศึกษา ครั้งที่ 5 IBRD (IDA Credit)		418.0	3,947.3	-	3.5	4,365.4	30,634.6
1.37 โครงการพัฒนาการเกษตรภาคเหนือ IBRD (IDA Credit)		360.2	2,779.8	-	7.0	3,140.1	21,859.9
1.38 โครงการพัฒนาชลประทานภาคตะวันออกเฉียงเหนือระยะที่ 2 IFAD		549.7	1,603.7	-	30.8	2,153.4	15,346.6

ตารางที่ 19 (ต่อ)
หนี้สาธารณะภายนอกประเทศ

(พันดอลลาร์ สหรัฐ)

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ซื้อเชื่อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระเมื่อ 31 ธ.ค.23	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524	
			จำนวนเบิก	ได้ถอน	ดอกเบี้ย	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ	ยอดที่ยังไม่ได้เบิก
1.39 โครงการวิจัยการเกษตรแห่งชาติ	IFAD	-	-	-	-	-	13,269.2
1.40 โครงการชลประทานแม่ต๋องลำปาว ลำห้วยหลวง	AID สหรัฐฯ	6,419.1	-	392.1	188.7	6,027.0	-
1.41 โครงการโครงการชลประทานลำน้ำอูน	AID สหรัฐฯ	2,424.3	-	149.3	83.6	2,281.0	-
1.42 โครงการศึกษาความเหมาะสมก่อนลงทุน	AID สหรัฐฯ	1,713.1	-	-	34.4	1,713.1	-
1.43 โครงการพัฒนาการเกษตรกรรม	AID สหรัฐฯ	4,984.5	-	-	99.7	4,884.5	-
1.44 โครงการผลิตและขยายพันธุ์พืช	AID สหรัฐฯ	2,390.8	418.7	-	50.7	2,809.3	890.7
1.45 โครงการเร่งรัดการผลิตหม่อนและจำหน่ายไหม	AID สหรัฐฯ	1,201.4	91.1	-	24.1	1,292.5	1,307.6
1.46 โครงการปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตร	AID สหรัฐฯ	908.2	833.0	-	33.3	1,741.2	1,258.8
1.47 โครงการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานบริเวณโครงการชลประทานลำน้ำอูน	AID สหรัฐฯ	608.2	368.3	-	17.9	970.5	3,529.5
1.48 โครงการประชากร	AID สหรัฐฯ	1,819.1	1,006.0	-	17.7	2,625.0	2,075.0
1.49 โครงการป้องกันไข้มาเลเรีย	AID สหรัฐฯ	73.6	1,474.7	-	29.3	1,548.3	2,451.7
1.50 โครงการเร่งรัดที่ดินในนิคมสร้างตนเอง	AID สหรัฐฯ	-	-	-	-	-	4,000.0
1.51 โครงการชลประทานขนาดเล็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	AID สหรัฐฯ	-	-	-	-	-	5,800.0
1.52 โครงการพัฒนาการเกษตรอาศัยน้ำฝนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	AID สหรัฐฯ	-	-	-	-	-	6,300.0
1.53 โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการวางแผนค่าปลและอำเภอ ^{2/}	AID สหรัฐฯ	-	-	-	-	-	7,500.0
1.54 โครงการเงินกู้เพื่อการป้องกันประเทศ	FFB FMS สหรัฐฯ	125.8	-	125.8	-	-	-
1.55 โครงการเงินกู้เพื่อการป้องกันประเทศ	FFB FMS สหรัฐฯ	12,801.0	205.0	5,240.0	1,232.5	7,766.0	114.0
1.56 โครงการเงินกู้เพื่อการป้องกันประเทศ	FFB FMS สหรัฐฯ	15,872.0	2,312.9	4,134.0	1,458.3	14,050.9	863.1
1.57 โครงการเงินกู้เพื่อการป้องกันประเทศ	FFB FMS สหรัฐฯ	20,370	546.3	4,056.0	1,855.5	16,860.3	1,875.7
1.58 โครงการเงินกู้เพื่อการป้องกันประเทศ	FFB FMS สหรัฐฯ	12,147.0	11,040.4	4,288.0	1,865.0	18,901.4	2,528.6
1.59 โครงการเงินกู้เพื่อการป้องกันประเทศ	FFB FMS สหรัฐฯ	-	27,496	-	817.4	27,496.0	8,304.0

ตารางที่ 19 (ต่อ)

หนี้สาธารณะภายนอกประเทศ

(พันดอลลาร์ สรอ.)

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ชื่อเชื้อ	เบิกแล้วและ คงเหลือเป็น ยอดค้างชำระ เมื่อ 31 ธ.ค. 253	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524	
			จำนวนเบิก	ได้ถอน	ดอกเบี้ย	เบิกแล้วและ คงเหลือเป็น ยอดค้างชำระ	ยอด ที่ยังไม่ได้เบิก
1.60 โครงการเงินกู้เพื่อการป้องกันประเทศ (FY 81)	FFB FMS สหรัฐฯ	-	-	-	-	-	53,400.0
1.61 โครงการเชิอนเอนกประเทศสงค้ำน้ำทอง	KfW เยอรมัน	3,699.3	-	1,648.2	70.6	1,626.2	-
1.62 โครงการไทคมนามคมโซน 4 และ 5	KfW เยอรมัน	3,457.4	-	663.7	124.8	2,354.3	-
1.63 โครงการปรับปรุงระบบชลประทานน้ำทองระยะที่ 2	KfW เยอรมัน	329.9	1,038.6	-	15.8	1,368.6	16,432.9
1.64 โครงการนิคมสร้างตนเองปากจั่น-ท้ายเหมือง	KfW เยอรมัน	-	24.2	-	-	24.1	5,761.3
1.65 โครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม	EAO แคนาดา	735.3	-	27.9	-	712.3	-
1.66 โครงการเร่งรัดพัฒนาไฟฟ้าชนบท	CIDA แคนาดา	4,424.9	7,238.6	-	-	11,789.6	-
1.67 โครงการประชากร	CIDA แคนาดา	1,114.4	680.9	-	-	4,830.6	986.3
1.68 โครงการขยายโทรศัพท์นครหลวง	EXIM BANK ญี่ปุ่น	11,078.7	-	1,577.5	566.4	8,645.5	-
1.69 โครงการจัดหาเรือขุดและเรือสำรวจ	EXIM BANK ญี่ปุ่น	1,693.2	-	446.3	40.7	1,116.3	-
1.70 โครงการปรับปรุงกิจการรถไฟ	EXIM BANK ญี่ปุ่น	5,557.1	-	1,289.3	277.3	3,838.7	-
1.71 โครงการขยายโทรศัพท์นครหลวงเพิ่มเติม	EXIM BANK ญี่ปุ่น	2,350.2	-	277.0	121.0	1,891.7	-
1.72 โครงการก่อสร้างเขื่อนหลังน้ำลำโคมน้อยระยะที่ 1	OECF ญี่ปุ่น	3,727.3	-	406.6	150.5	3,032.8	-
1.73 โครงการก่อสร้างเขื่อนหลังน้ำลำพรหม	OECF ญี่ปุ่น	8,154.6	-	950.3	328.5	6,574.3	-
1.74 โครงการระบบการจ่ายกระแสไฟฟ้าลำโคมน้อย	OECF ญี่ปุ่น	2,564.3	-	249.2	103.8	2,117.0	-
1.75 โครงการก่อสร้างเขื่อนหลังน้ำลำโคมน้อยระยะที่ 2	OECF ญี่ปุ่น	1,075.4	-	99.7	43.6	892.6	-
1.76 โครงการก่อสร้างสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า	OECF ญี่ปุ่น	3,976.7	-	387.3	161.0	3,282.2	-
1.77 โครงการติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าที่ถ่านสิริกิติ์	OECF ญี่ปุ่น	2,074.0	-	236.9	83.6	1,676.8	-
1.78 โครงการระบบสายส่งและสถานีจ่ายไฟย่อย ครั้งที่ 1	OECF ญี่ปุ่น	4,138.9	-	349.2	168.2	3,470.0	-
1.79 โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนก่งกระจาม	OECF ญี่ปุ่น	2,985.9	-	258.7	121.3	2,496.5	-
1.80 โครงการระบบสายส่งและสถานีจ่ายไฟย่อย ครั้งที่ 2	OECF ญี่ปุ่น	1,715.4	-	142.4	69.7	1,440.4	-

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ซื้อชื่อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระเมื่อ 31 ธ.ค.23	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524 เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ	ยอดที่ยังไม่ได้เบิก
			จำนวนเบิก	ไถ่ถอน	ดอกเบี้ย		
1.81 โครงการออกแบมก่อสร้างสะพานสาธิต	OECF ญี่ปุ่น	1,047.2	-	-	26.4	666.3	-
1.82 โครงการสร้างทางหลวงสายพุนพิน-พัทลุง	OECF ญี่ปุ่น	27,653.2	-	-	685.8	25,518.3	-
1.83 โครงการปรับปรุงการประปาเชียงใหม่	OECF ญี่ปุ่น	1,626.8	2,291.6	-	63.1	3,849.6	3,246.3
1.84 โครงการก่อสร้างสะพานสาธิต	OECF ญี่ปุ่น	11,648.6	7,433.6	-	341.0	18,468.9	7,576.6
1.85 โครงการก่อสร้างระบบชลประทานขนาดเล็ก	OECF ญี่ปุ่น	22,821.4	230.9	-	675.1	21,285.0	533.1
1.86 โครงการก่อสร้างทางเพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตร	OECF ญี่ปุ่น	10,140.3	6,375.4	-	344.5	15,955.0	5,863.2
1.87 โครงการสร้างทางหลวงสายพิษณุโลก-เด่นชัย	OECF ญี่ปุ่น	6,593.2	5,460.2	-	217.0	11,712.4	7,851.2
1.88 โครงการสร้างทางหลวงสายสามแยกสระกระเทียม-กาญจนบุรี	OECF ญี่ปุ่น	2,572.3	1,692.4	-	84.7	4,101.8	1,543.6
1.89 โครงการพัฒนาชนบทแบบใหม่	OECF ญี่ปุ่น	204.2	9,908.0	-	9.2	10,610.1	21,208.1
1.90 โครงการปฏิรูปที่ดินที่อยุธยา(สำรวจและออกแบบ)	OECF ญี่ปุ่น	324.4	216.4	-	13.0	522.3	159.5
1.91 โครงการก่อสร้างทางเพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตรครั้งที่ 2	OECF ญี่ปุ่น	-	331.6	-	-	331.6	36,759.3
1.92 โครงการก่อสร้างระบบชลประทานขนาดเล็ก ครั้งที่ 2	OECF ญี่ปุ่น	-	254.5	-	-	263.8	21,872.6
1.93 โครงการปรับปรุงและก่อสร้างสะพานพระพุทธยอดฟ้า	OECF ญี่ปุ่น	-	1,460.2	-	-	1,545.5	17,613.6
1.94 โครงการจัดซื้อเรือขุดและเรือลากจูง	OECF ญี่ปุ่น	-	-	-	-	-	17,500.0
1.95 โครงการสูบน้ำเพื่อการชลประทาน	OECF ญี่ปุ่น	-	-	-	-	-	13,840.8
1.96 โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาที่ถนนพหลโยธินและปทุมธานี	OECF ญี่ปุ่น	-	-	-	-	-	26,545.5
1.97 โครงการพัฒนาการประมง	OECF ญี่ปุ่น	-	-	-	-	-	17,363.6
1.98 โครงการพัฒนาชนบทแบบใหม่ระยะ 2	OECF ญี่ปุ่น	-	-	-	-	-	31,818.2
1.99 โครงการขยายพันธุ์พืช	OECF ญี่ปุ่น	-	-	-	-	-	19,636.4
1.100 โครงการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ	เคนมารัก	3,388.2	154.0	198.2	-	2,591.7	-

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ซื้อเชื่อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระเมื่อ 31 ธ.ค. 23	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524	
			จำนวนเบิก	ไถ่ถอน	ดอกเบี้ย	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ	ยอดที่ยังไม่ได้เบิก
1.101 โครงการจัดหาเครื่องมือเพื่อพัฒนาการเกษตรของ กรป.กลาง เคนมารัก		-	7,722.0	-	-	8,185.5	-
1.102 โครงการเงินกู้จากรัฐบาลเคนมารัก ครั้งที่ 3	เคนมารัก	-	-	-	-	-	12,278.3
1.103 โครงการพัฒนาอาชีพศึกษา	ADB	5,846.8	176.9	145.0	225.8	5,866.0	-
1.104 โครงการสร้างทางหลวงสายบางนา-บางปะกง	ADB	12,009.1	-	331.0	930.0	11,674.1	-
1.105 โครงการพัฒนาการเกษตรชลประทานหนองหวาย	ADB(SF)	4,596.0	159.0	-	49.3	4,755.0	245.0
1.106 โครงการพัฒนาประมงทะเล	ADB	10,078.7	26.9	492.7	1,381.8	9,612.9	5,163.4
1.107 โครงการสร้างทางหลวงสายเขาทราย-คายน้ำ	ADB	4,415.4	2,460.7	407.3	476.1	6,468.9	11,750.0
1.108 โครงการพัฒนานิคมสร้างตนเองภาคใต้	ADB	3,536.6	1,222.4	-	338.6	4,759.0	11,341.0
1.109 โครงการสำรวจและออกแบบทำเขื่อนน้ำลิกสงขลาและภูเก็ท	ADB	714.8	759.3	141.8	89.2	1,332.3	26.0
1.110 โครงการเอนกประสงค์กัก (สำรวจและออกแบบ)	ADB	-	1,316.0	-	-	1,316.0	64.0
1.111 โครงการสร้างทางหลวงแผ่นดิน ระยะที่ 3	ADB	3,092.4	7,210.5	-	392.8	10,302.9	29,697.1
1.112 โครงการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในประเทศไทย	ADB(SF)	-	142.4	-	0.2	142.4	13,857.6
1.113 โครงการพัฒนาอาชีพศึกษา ระยะที่ 2	ADB	-	28.4	-	0.2	28.4	14,971.6
1.114 โครงการพัฒนาเมืองใหม่บางพลี-บางบ่อ	ADB	-	-	-	-	-	20,000.0
1.115 โครงการทางหลวงวงศที่ 4	ADB	-	3.0	-	-	3.0	64,997.0
1.116 โครงการเร่งรัดการปลูกยางทดแทน	สหราชอาณาจักร	6,681.9	1,197.6	-	501.9	6,517.8	-
1.117 โครงการพัฒนาน้ำใต้ดินเพื่อการชลประทาน	สหราชอาณาจักร	628.0	768.6	-	10.0	1,285.5	3,506.9
1.118 โครงการเร่งรัดพัฒนาไฟฟ้าชนบท ระยะที่ 1	OPEC Special Fund	1,646.6	4,479.4	-	-	6,126.0	874.0
1.119 โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าแม่เมาะ เครื่องที่ 4	OPEC Special Fund	-	-	-	-	-	7,000.0
1.120 โครงการเร่งรัดพัฒนาไฟฟ้าชนบท ระยะที่ 2	OPEC Special Fund	-	-	-	-	-	8,000.0
1.121 โครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนเชี่ยวหลาน	OPEC Special Fund	-	-	-	-	-	21,800.0
1.122 โครงการขยายระบบสายส่งท่าลาน-สระบุรี	สวีเดน	937.6	1,030.0	-	-	2,037.0	5,078.0

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ซื้อเชื่อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระเมื่อ 31 ธ.ค. 2523	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524	
			จำนวนเบิก	ได้ก่อน	ดอกเบี้ย	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ	ที่ยังไม่ได้เบิก
1.123 โครงการขยายระบบสายส่งท่าลาน-สระบุรี	ฝรั่งเศส	-	2,858.8	-	76.9	2,757.3	5.9
1.124 โครงการเงินกู้ของรัฐบาลเบลเยียม	เบลเยียม	-	-	-	-	-	2,955.1
1.125 โครงการโรงไฟฟ้าลิกไนต์แม่เมาะหน่วยที่ 4	กองทุนชากุติการะเบีย	-	-	-	-	-	31,297.5
1.126 โครงการเร่งรัดพัฒนาไฟฟ้าห้วยพระยะที่ 2	กองทุนชากุติการะเบีย	-	-	-	-	-	19,890.0
1.127 โครงการเงินกู้เพื่อสมทบโครงการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจ	สถาบันการเงินเอกชน	45,454.5	-	18,181.8	7,381.9	27,272.7	-
1.128 โครงการเงินกู้เพื่อสมทบโครงการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจ	สถาบันการเงินเอกชน	60,000.0	-	12,000.0	11,823.7	48,000.0	-
1.129 พันธบัตรรัฐบาลจำหน่ายในตลาดเงินทุนเยอรมัน	สถาบันการเงินเอกชน	25,310.0	-	-	1,411.5	22,251.9	-
1.130 พันธบัตรรัฐบาลจำหน่ายในตลาดเงินทุนญี่ปุ่น	สถาบันการเงินเอกชน	49,261.1	-	-	3,440.4	45,454.5	-
1.131 พันธบัตรลอยตัวจำหน่ายในตลาดเงินลงทุนลักเซมเบิร์ก	สถาบันการเงินเอกชน	30,000.0	-	-	4,366.5	30,000.0	-
1.132 พันธบัตรทั่วไปจำหน่ายในตลาดเงินทุนญี่ปุ่น ครั้งที่ 1	สถาบันการเงินเอกชน	49,261.1	-	-	3,959.4	45,454.5	-
1.133 พันธบัตรทั่วไปจำหน่ายในตลาดเงินทุนญี่ปุ่น ครั้งที่ 2	สถาบันการเงินเอกชน	49,261.1	-	-	4,107.6	45,454.5	-
1.134 พันธบัตรทั่วไปจำหน่ายในตลาดเงินทุนญี่ปุ่น ครั้งที่ 3	สถาบันการเงินเอกชน	-	43,047.8	-	-	45,454.5	-
1.135 เงินกู้เพื่อซื้อรางและเครื่องประกอบรางขนาด 80 ปอนด์	สถาบันการเงินเอกชน	7,500.0	-	-	1,575.5	7,500.0	-
1.136 เงินกู้เพื่อซื้อรางและเครื่องประกอบรางขนาด 80 ปอนด์	สถาบันการเงินเอกชน	7,500.0	-	-	1,508.2	7,500.0	-
1.137 โครงการขยายระบบสายส่งท่าลาน-สระบุรี	สถาบันการเงินเอกชน	2,812.9	3,089.9	-	336.4	6,110.9	15,228.0
1.138 เงินกู้เพื่อจัดซื้อตู้คัดแปลงเซลล์คอมพิวเตอร์และชุดโปรแกรม	สถาบันการเงินเอกชน	8,944.4	-	3,577.7	1,475.8	5,336.6	-
(ทอ.ทบ.)							
1.139 เงินกู้เพื่อจัดซื้อเครื่องบดสีหินน้ำสะเทินบกของกองทัพเรือ	สถาบันการเงินเอกชน	1,213.2	-	300.9	135.7	912.3	-
1.140 เงินกู้เพื่อจัดซื้อรถถังเบาแบบอังกฤษของกองทัพบก	สถาบันการเงินเอกชน	11,100.0	-	2,775.0	1,562.2	8,325.0	-
1.141 เงินกู้เพื่อจัดซื้อเครื่องบดสีหินน้ำสะเทินบกของกองทัพเรือ	สถาบันการเงินเอกชน	4,656.6	-	912.9	407.8	3,664.9	-

ตารางที่ 19 (ต่อ)

หนี้สาธารณะภายนอกประเทศ

(พันดอลลาร์ สว.)

รายการหนี้	ผู้ให้หรือผู้ซื้อเชื่อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระเมื่อ 31 ธ.ค. 23	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 24 เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ ^{5/}	ที่ยังไม่ได้เบิกยอด
			จำนวนเบิก	ได้ถอน	ดอกเบี้ย		
1.142 เงินกู้เพื่อจัดซื้อเครื่องบิน F5K	สถาบันการเงินเอกชน	7,000.00	-	2,600.0	1,137.2	5,200.0	-
1.143 เงินกู้เพื่อจัดซื้อเครื่องบิน UH1 และเฮลิคอปเตอร์เบลล์ 214 บี	สถาบันการเงินเอกชน	33,300.0	-	7,400.0	5,029.8	25,900.0	-
1.144 เงินกู้เพื่อจัดซื้อเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์เบลล์ 212 พร้อมอุปกรณ์	สถาบันการเงินเอกชน	12,200.0	-	2,712.0	2,161.6*	9,488.0	-
1.145 เงินกู้เพื่อซื้อยุทธโปกรณ์ของเหล่าทัพ	สถาบันการเงินเอกชน	45,000.0	-	10,000.0	8,235.0	35,000.0	-
1.146 เงินกู้เพื่อจัดซื้อยุทธโปกรณ์ประจำรถเบา	สถาบันการเงินเอกชน	32,000.0	-	2,909.1	5,894.4	29,090.9	-
1.147 เงินกู้เพื่อจัดซื้อยุทธโปกรณ์ของเหล่าทัพ	สถาบันการเงินเอกชน	50,000.0	-	4,545.5	10,075.7	45,454.8	-
1.148 เงินกู้เพื่อจัดซื้อรถถังเบาแบบอังกฤษและยุทธโปกรณ์	สถาบันการเงินเอกชน	7,789.5	29,263.7	-	1,236.2	37,033.1	14,913.9
1.149 เงินกู้เพื่อจัดซื้อรถยนต์บรรทุกขนาดต่าง ๆ	สถาบันการเงินเอกชน	60,567.0	-	-	11,167.8	60,567.0	-
1.150 เงินกู้เพื่อจัดซื้อยุทธโปกรณ์ของเหล่าทัพ	สถาบันการเงินเอกชน	100,000.0	-	-	15,497.6	100,000.0	-
1.151 เงินกู้เพื่อจัดซื้อยุทธโปกรณ์ของเหล่าทัพ	สถาบันการเงินเอกชน	100,000.0	-	-	17,373.3	100,000.0	-
1.152 เงินกู้เพื่อจัดซื้อยุทธโปกรณ์ของเหล่าทัพ	สถาบันการเงินเอกชน	-	100,000.0	-	9,351.5	100,000.0	-
1.153 เงินกู้เพื่อจัดซื้อยุทธโปกรณ์ของเหล่าทัพ	สถาบันการเงินเอกชน	-	55,000.0	-	-	55,000.0	-
2. ชำระคืนเป็นเงินบาทได้		30,393.9	-	1,195.8	805.7	29,198.1	-
2.01 เงินกู้ AID (ICA) ครั้งที่ 1	สหรัฐอเมริกา	7,344.6	-	294.5	218.2	7,050.1	-
2.02 เงินกู้ AID (ICA) ครั้งที่ 2	สหรัฐอเมริกา	5,947.9	-	270.8	176.4	5,676.5	-
2.03 โครงการไทรคมนาคมโซน 1, 2 และ 3	สหรัฐอเมริกา	4,327.9	-	343.7	148.5	3,983.6	-
2.04 เงินกู้ PL 480 ครั้งที่ 2	สหรัฐอเมริกา	2.4	-	2.4	-	-	-
2.05 เงินกู้ PL 480 ครั้งที่ 3	สหรัฐอเมริกา	189.6	-	189.6	5.6	-	-
2.06 เงินกู้ PL 480 ครั้งที่ 4	สหรัฐอเมริกา	12,582.7	-	94.8	257.0	12,487.9	-

รายการหนี้	ผู้ถือหุ้นหรือผู้ซื้อเพื่อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระเมื่อ 31 ธ.ค.23	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524	
			จำนวนเบิก	ได้ถอน	ดอกเบี้ย	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ	ยอดที่ยังไม่ไต่เบิก
รวมหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกันการชำระคืน		2,429,580.0	963,694.2	144,614.6	217,533.1	3,153,812.8	1,742,878.7
1. โครงการไฟฟ้าอันธิ ระยะ 1	IBRD	10,537.0	-	5,120.0	2,034.3	5,417.0	-
2. โครงการรถไฟ ครั้งที่ 3	IBRD	626.0	-	626.0	18.0	-	-
3. โครงการไฟฟ้าอันธิ ครั้งที่ 2	IBRD	1,365.0	-	521.0	86.3	844.0	-
4. โครงการไฟฟ้าอันธิ ครั้งที่ 3	IBRD	2,205.0	-	450.0	599.7	1,755.0	-
5. โครงการไฟฟ้าอันธิ ครั้งที่ 4	IBRD	810.0	-	535.0	600.5	275.0	-
6. โครงการก่อสร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังไอน้ำและโรงไฟฟ้าเขื่อนสิริกิติ์	IBRD	34,030.0	-	2,625.0	3,643.7	31,405.0	-
7. โครงการขยายท่าเรือคลองเกษ	IBRD	8,532.0	-	660.0	629.2	7,872.0	-
8. โครงการก่อสร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังไอน้ำ	IBRD	21,670.0	-	1,435.0	2,681.3	20,235.0	-
9. โครงการพัฒนาเศรษฐกิจองค์การโทรศัพท์ ครั้งที่ 1	IBRD	30,851.0	409.0	1,710.0	2,553.6	29,550.0	-
10. โครงการพัฒนาเศรษฐกิจการรถไฟ	IBRD	12,542.0	-	646.0	959.5	11,896.0	-
11. โครงการก่อสร้างเขื่อนหลังน้ำบ้านเจ้าเพชร	IBRD	71,479.5	159.8	1,820.0	5,356.5	68,819.3	-
12. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม (Loan No.992)	IBRD	5,258.7	111.1	1,038.8	386.0	4,331.0	-
13. โครงการปรับปรุงการประปานครหลวง	IBRD	53,035.0	-	1,435.0	3,881.0	51,600.0	-
14. โครงการพัฒนาเศรษฐกิจองค์การโทรศัพท์ ครั้งที่ 2	IBRD	21,835.4	3,287.0	845.0	1,808.8	24,277.4	482.6
15. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม (Loan No.1327)	IBRD	19,844.7	4,046.6	1,256.3	1,737.6	22,635.0	54.6
16. โครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนบักดาบ	IBRD	34,966.6	7,943.4	-	3,819.3	42,910.0	7,090.0
17. โครงการนิคมอุตสาหกรรมมินบุรี	IBRD	3,428.0	1,322.0	-	225.7	4,750.0	-
18. โครงการเร่งรัดพัฒนาไฟฟ้าชนบท	IBRD	8,085.0	9,595.0	-	809.8	17,680.0	7,320.0
19. โครงการศึกษาคำนวณวิศวกรรมและออกแบบก่อสร้างทางรถไฟ	IBRD	4,810.1	-	4,810.1	312.9	-	-
20. โครงการพัฒนากิจการโทรศัพท์	IBRD	-	2,735.5	-	43.8	2,735.5	87,264.5

ตารางที่ 19 (ต่อ)
หนี้สาธารณะภายนอกประเทศ

(พันล้านบาท สร.)

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ซื้อเชื่อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระเมื่อ 31 ธ.ค. 2523	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524 เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ	ยอดที่ยังไม่ได้เบิก
			จำนวนเบิก	ได้ถอน	ดอกเบี้ย		
21. โครงการปรับปรุงกิจการรถไฟ	IBRD	2,075.9	5,060.1	-	359.8	7,136	9,564.0
22. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบางปะกง เครื่องที่ 1	IBRD	2,547.4	17,672.7	-	272.4	20,220.0	59,780.0
23. โครงการพัฒนากำหนดมาตรฐานในข้าวไทย ระยะที่ 2	IBRD	-	96,452.0	-	479.5	96,450.0	10,550.0
24. โครงการโรงไฟฟ้าห้วยน้ำเขาน้อย	IBRD	-	30,360.0	-	957.5	30,360.0	49,640.0
25. โครงการพัฒนาเหมืองลิกไนต์แม่เมาะ	IBRD	3,265.7	19,714.3	-	666.0	22,980.0	49,020.0
26. โครงการเร่งรัดพัฒนาไฟฟ้าชนบท ระยะที่ 2	IBRD	-	-	-	-	-	75,000.0
27. โครงการประปาภูมิภาค	IBRD	-	-	-	-	-	10,000.0
28. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม (Loan No 1956)	IBRD	-	18,010.0	-	383.8	18,010.0	11,990.0
29. โครงการเงินกู้เพื่อสาขาพลังงาน	IBRD	-	-	-	-	-	10,000.0
30. โครงการระบบการจ่ายกระแสไฟฟ้าเขตนครราชสีมา ระยะที่ 1	KfW	645.2	-	350.2	45.9	1,084.8	-
31. โครงการระบบการจ่ายกระแสไฟฟ้าเขตนครราชสีมา	KfW	1,741.3	-	296.5	42.2	1,224.7	-
32. โครงการระบบการจ่ายกระแสไฟฟ้าเขตนครราชสีมา ระยะที่ 2	KfW	4,745.6	-	538.7	136.5	3,615.9	-
33. โครงการจัดซื้อหัวรถจักรดีเซล 30 คัน	KfW	3,838.8	-	456.0	107.9	2,925.0	-
34. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม ครั้งที่ 2	KfW	1,390.0	-	130.8	63.1	1,078.8	-
35. โครงการก่อสร้างโรงจักรแกสเทอร์โบโมเตอร์ขนาดใหญ่	KfW	289.1	-	257.6	11.6	-	-
36. โครงการระบบการจ่ายกระแสไฟฟ้าเขตเชียงราย	KfW	4,925.1	89.1	-	85.0	4,434.7	15.7
37. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม ครั้งที่ 3	KfW	4,774.5	254.4	-	84.2	4,450.0	0.4
38. โครงการพัฒนาไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	KfW	9,604.9	375.8	-	168.7	8,827.2	73.5
39. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม ครั้งที่ 4	KfW	5,235.21	1,884.2	-	109.4	6,581.5	84.0
40. โครงการก่อสร้างเขื่อนโขงกุ่มโรงจักร ระยะที่ 1	KfW	3,606.4	613.9	-	69.4	3,777.6	672.7
41. โครงการก่อสร้างเขื่อนโขงกุ่มโรงจักร ระยะที่ 2	KfW	6,221.4	3,907.7	-	164.0	9,467.1	768.8
42. โครงการก่อสร้างเขื่อนโขงและปรับปรุงระบบจำหน่าย	KfW	252.9	3,673.5	-	45.3	3,921.2	529.2

จังหวัดขอนแก่น

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ซื้อเชื่อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระเมื่อ 31 ธ.ค. 2523	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524	
			จำนวนเบิก	ไถ่ถอน	คงเหลือ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ	ยอดที่ยังไม่ได้เบิก
43. โครงการจัดซื้อหัวรถจักรดีเซล 30 คัน	KfW	19,222.3	2,808.8	-	375.2	19,566.9	-
44. โครงการแกสเทอร์ไบน์ขบวนรถ	KfW	28,551.5	14,998.5	567.4	1,002.6	38,860.5	17,096.7
45. โครงการก่อสร้างเขื่อนโขงและปรับปรุงระบบจำหน่ายกระแสไฟฟ้า	KfW	-	-	-	-	-	4,450.4
46. โครงการติดตั้งเครื่องแกสเทอร์ไบน์พระนครใต้	KfW	-	10,685.5	593.8	-	9,885.0	1,198.4
47. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม ครั้งที่ 1	KfW	-	225.4	-	-	221.8	4,228.6
48. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม (Loan No.24)	ADB	73.8	-	23.4	5.3	50.4	-
49. โครงการขยายระบบสายส่งและสถานีจ่ายไฟฟ้า	ADB	11,585.8	-	623.5	927.8	10,862.3	-
50. โครงการปรับปรุงและขยายระบบจำหน่าย ระยะที่ 1	ADB	14,400.3	-	826.0	1,085.1	13,574.3	-
51. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าลิกไนท์แม่เมาะ ครั้งที่ 1	ADB	19,887.7	386.7	1,047.1	1,709.2	19,229.3	419.7
52. โครงการปรับปรุงการประปานครหลวง	ADB	16,226.1	16.5	461.5	1,221.0	15,781.1	-
53. โครงการปรับปรุงและขยายระบบจำหน่าย ระยะที่ 2	ADB	15,443.3	435.8	858.0	1,204.6	15,021.1	3,232.9
54. โครงการขยายระบบสายส่ง ระยะที่ 2	ADB	22,305.9	-	945.3	1,886.8	21,360.6	-
55. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าลิกไนท์แม่เมาะเครื่องที่ 1 (เพิ่มเติม)	ADB	10,927.8	1,696.1	635.8	-1,209.5	11,988.1	1,005.7
56. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าลิกไนท์แม่เมาะเครื่องที่ 2	ADB	17,788.7	72.4	815.7	1,727.0	17,043.4	3,734.8
57. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม (Loan No.226)	ADB	12,503.7	35.6	1,550.8	1,081.0	10,988.5	-
58. โครงการปรับปรุงและขยายระบบจำหน่ายระยะที่ 3	ADB	24,558.2	112.3	396.6	891.7	24,271.0	462.5
59. โครงการขยายสายส่งพลังไฟฟ้า ระยะที่ 3	ADB	20,161.6	10,683.8	-	2,027.6	30,845.3	16,134.6
60. โครงการปรับปรุงและขยายระบบจำหน่าย ระยะที่ 4	ADB	20,590.5	9,255.2	-	1,833.8	29,845.7	3,854.3
61. โครงการขยายระบบสายส่ง ระยะที่ 4	ADB	3,669.1	19,883.5	-	244.6	23,351.6	13,148.4
62. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม (Loan No.358)	ADB	24,730.6	2,778.6	148.0	1,925.0	27,325.2	2,490.8
63. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าแม่เมาะ ครั้งที่ 4	ADB	2,484.8	3,709.8	-	174.1	6,100.6	75,609.4
64. โครงการปรับปรุงกิจการประปานครหลวงระยะแรก ช่วงที่ 2	ADB	-	2,293.5	-	20.4	2,293.5	65,706.5

ตารางที่ 19 (ต่อ)

หนี้สาธารณะภายนอกประเทศ

(พันดอลลาร์ สหรัฐ.)

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ซื้อเชื่อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระเมื่อ 31 ธ.ค. 253	ปีระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524	
			จำนวนเบิก	ไถ่ถอน	ดอกเบี้ย	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ	ยอดที่ยังไม่ได้เบิก
65. โครงการขยายกำลังผลิตและระบบไฟฟ้า	ADB	-	2,388.7	-	5.0	2,388.7	82,613.3
66. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม	ADB	-	-	-	-	-	50,000.0
67. โครงการปรับปรุงและขยายระบบจำหน่ายไฟฟ้า	ADB	-	-	-	-	-	61,000.0
68. โครงการขยายโทรศัพท์นครหลวง (TOT 1)	EXIM Bank	8,621.1	-	636.7	380.5	7,318.4	-
69. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม	EXIM Bank	44,601.6	3,916.0	-	2,027.0	45,440.5	14.0
70. โครงการขยายโทรศัพท์นครหลวง (TOT 2)	EXIM Bank	20,539.1	-	692.9	948.2	18,221.3	-
71. โครงการขยายโทรศัพท์นครหลวง (TOT 2)	EXIM Bank	29,420.6	-	-	1,086.6	21,147.2	-
72. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำบ้านเจ้าเพชร	EXIM Bank	15,265.5	1,003.2	1,668.3	1,096.6	13,373.6	-
73. โครงการพัฒนาก๊าซธรรมชาติ	EXIM Bank	87,983.4	9,154.4	-	6,518.8	90,625.6	86,647.1
74. โครงการติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเครื่องที่ 5 โรงจักรนครไค	OECF	53,568.8	-	1,302.1	1,607.5	48,056.2	-
75. โครงการก่อสร้างเขื่อนพลังน้ำบ้านเจ้าเพชร 1	OECF	29,729.1	-	722.7	892.1	26,669.7	-
76. โครงการก่อสร้างเขื่อนพลังน้ำบ้านเจ้าเพชร 2	OECF	31,467.0	2,688.2	-	829.1	31,620.6	-
77. โครงการปรับปรุงและขยายระบบจำหน่าย	OECF	19,684.3	-	-	495.3	18,163.2	-
78. โครงการขยายโทรศัพท์ทางไกล	OECF	37,388.8	2,719.3	-	1,416.8	37,164.0	6,245.1
79. โครงการเงินกู้เพื่อการเกษตรของ สกส.	OECF	9,852.2	-	-	334.5	9,090.9	-
80. โครงการเงินกู้เพื่อการเกษตรของ สกส.	OECF	29,556.7	-	-	1,003.6	27,272.7	-
81. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำควนใหญ่ ตอนล่าง	OECF	13,198.1	14,302.7	-	527.1	26,597.0	16,321.2
82. โครงการก่อสร้างและปรับปรุงเสริมระบบจำหน่ายระยะที่ 2	OECF	33,065.4	5,037.1	-	1,002.6	35,736.6	7,936.1
83. โครงการขยายระบบโทรศัพท์นครหลวง	OECF	13,656.0	1,247.6	-	407.1	13,838.5	12,752.3
84. โครงการก่อสร้างทางควนดินแดง-ท่าเรือคลองเตย	OECF	22,669.8	5,273.4	-	736.3	26,228.1	2,808.3
85. โครงการขยายระบบสื่อสาร	OECF	1,384.5	2,699.0	-	75.9	4,000.7	2,653.8
86. โครงการพัฒนากิจการโทรศัพท์นครหลวงและทางไกล	OECF	-	51.3	-	-	51.2	43,039.6

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ซื้อเชื่อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระเมื่อ 31 ธ.ค. 23	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524	
			จำนวนเบิก	ไถ่ถอน	ดอกเบี้ย	เบิกแล้วและคงเหลือเป็น ^{5/} ยอดค้างชำระ	ยอดที่ยังไม่ได้เบิก
87. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าลพบุรี	OECF	38,964.6	16,227.6	-	1,499.2	52,264.9	7,796.5
88. โครงการพัฒนาไฟฟ้าคำบล	OECF	4,771.5	23,953.9	-	518.1	28,526.4	3,519.1
89. โครงการปรับปรุงการประสานทลวง	OECF	-	8,945.9	-	81.0	9,184.2	28,997.6
90. โครงการก่อสร้างทางคั่นขวางนา-ท่าเรือคลองเตย	OECF	4,059.5	7,002.5	-	204.9	10,809.8	16,917.4
91. โครงการเงินกู้เพื่อการเกษตรของ สกส.	OECF	17,734.0	-	-	535.8	16,363.6	-
92. โครงการพัฒนาท่าอากาศยานกรุงเทพ	OECF	3,315.7	3,719.2	-	115.7	6,794.3	18,205.7
93. โครงการเงินกู้เพื่อการเกษตร ของ สกส.	OECF	2,891.0	12,935.0	-	234.8	15,000.0	-
94. โครงการเสริมระบบการจ่ายกระแสไฟฟ้าเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง	OECF	-	-	-	-	-	26,136.4
95. โครงการสำรวจและออกแบบการติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าควบใหญ่	OECF	-	1,259.3	-	5.2	1,306.6	3,125.2
96. โครงการขยายท่าอากาศยานสาทลกรุงเทพฯ	OECF	-	-	-	-	-	71,977.3
97. โครงการพัฒนาการเศรษฐกิจของการรถไฟฯ	OECF	-	-	-	-	-	37,727.3
98. โครงการพัฒนาไฟฟ้าหมู่บ้าน	OECF	-	-	-	-	-	37,636.4
99. โครงการเงินกู้เพื่อการเกษตรของ สกส.	OECF	-	5,573.0	-	-	5,776.4	8,769.0
100. โครงการเงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม	EXIM Bank	-	-	-	-	-	9,090.9
101. โครงการจัดซื้อเครื่องจักรดีเซล 54 คัน	ฝรั่งเศส	13,237.7	-	-	385.3	10,526.3	-
102. โครงการจัดซื้อเครื่องอะไหล่สำหรับรถจักรดีเซล 30 คัน	ฝรั่งเศส	5,409.4	-	-	163.4	4,301.4	307.4
103. โครงการไฟฟ้าหมู่บ้าน 3 จังหวัดภาคใต้	Kuwait Fund	3,670.8	-	181.8	141.3	3,360.3	-
104. โครงการไฟฟ้าหลังน้ำท่วมปัตตานี	Kuwait Fund	7,935.2	4,134.6	-	382.7	11,718.7	9,560.3
105. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบางปะกง เครื่องที่ 1	Kuwait Fund	2,245.9	3,943.9	-	101.2	6,086.5	15,912.5
106. โครงการไฟฟ้าหลังน้ำท่วมบางปะกง เครื่องที่ 2	Kuwait Fund	-	-	-	-	-	24,825.5
107. โครงการเงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม	CDC	826.1	10,787.4	-	382.4	9,585.0	-

ตารางที่ 19 (ต่อ)

หนี้สาธารณะภายนอกประเทศ

(พันล้านบาท รว.)

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ซื้อเชื่อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระเมื่อ 31 ธ.ค. 23	ในระหว่างปี 2024			ณ 31 ธันวาคม 2524 เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ	ยอดที่ยังไม่ได้เบิก
			จำนวนเบิก	ดอกเบี้ย	ดอกเบี้ย		
108. ชื่อเครื่องบิน DC 10-30 2 ลำ	EXIM Bank สหรัฐฯ	32,044.4	-	3,210.8	2,891.2	28,833.6	-
109. ชื่อเครื่องบิน Boeing 747-200 3 ลำ	EXIM Bank สหรัฐฯ	86,680.0	-	-	7,288.5	86,680.0	-
110. ชื่อเครื่องบิน Boeing 737-200 ลำที่ 2	EXIM Bank สหรัฐฯ	4,210.0	-	-	357.9	4,210.0	-
111. ชื่อเครื่องบิน Boeing 737-200 ลำที่ 3	EXIM Bank สหรัฐฯ	4,632.5	-	-	291.2	4,632.5	-
112. โครงการพัฒนาก๊าซธรรมชาติ	EXIM Bank สหรัฐฯ	-	12,296.1	-	-	12,296.1	62,703.9
113. โครงการโซลาร์ฟาร์มและโซลาร์ลอยน้ำ	นิวซีแลนด์	3,825.1	1,965.9	-	240.3	4,743.6	-
114. โครงการก่อสร้างโรงจักรพลังน้ำสุราษฎร์ธานี	สถาบันการเงินเอกชน	642.1	-	383.1	29.4	190.0	-
115. โครงการก่อสร้างโรงจักรพลังน้ำสุราษฎร์ธานี	สถาบันการเงินเอกชน	824.2	-	491.7	37.7	243.9	-
116. โครงการจัดซื้อรถจักรดีเซล 54 คัน	สถาบันการเงินเอกชน	6,580.0	-	1,342.3	371.7	3,945.0	-
117. ชื่อเครื่องบิน DC 8-63 1 ลำ	สถาบันการเงินเอกชน	694.3	-	694.3	70.4	-	-
118. ชื่อเครื่องบิน DC 8-63 2 ลำ	สถาบันการเงินเอกชน	3,657.1	-	2,571.4	632.2	1,285.7	-
119. ชื่อเครื่องบิน DC 10-30 2 ลำ	สถาบันการเงินเอกชน	3,012.2	-	3,210.2	248.0	-	-
120. โครงการขยายบริการเงินกู้เพื่อการเกษตรสงเคราะห์	สถาบันการเงินเอกชน	14,545.5	-	3,838.4	2,232.5	10,909.1	-
121. โครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนบัณฑิต	สถาบันการเงินเอกชน	20,000.0	-	-	2,011.9	20,000.0	-
122. ชื่อเครื่องบิน Airbus A 300-B 4 ลำที่ 1	สถาบันการเงินเอกชน	21,419.1	-	2,561.8	1,428.0	14,598.8	-
123. ชื่อเครื่องบิน Airbus A 300-B 4 ลำที่ 2	สถาบันการเงินเอกชน	18,714.2	-	2,818.3	1,815.8	18,897.9	-
124. โครงการขยายบริการเงินกู้เพื่อการเกษตรสงเคราะห์	สถาบันการเงินเอกชน	35,862.1	-	6,429.2	2,748.8	28,545.5	-
125. ชื่อเครื่องบิน Airbus A 300-B 4 ลำที่ 3	สถาบันการเงินเอกชน	18,555.8	-	2,474.1	1,524.7	16,081.7	-
126. ชื่อเครื่องบิน Airbus A 300-B 4 ลำที่ 4	สถาบันการเงินเอกชน	19,913.8	-	2,221.8	1,330.8	13,724.4	-
127. โครงการไฟฟ้าลิกไนต์แม่เมาะ หน่วยที่ 3	สถาบันการเงินเอกชน	9,485.8	1,823.8	509.5	388.8	9,545.5	134.8
128. โครงการไฟฟ้าลิกไนต์แม่เมาะ หน่วยที่ 3	สถาบันการเงินเอกชน	10,841.4	801.8	-	1,298.1	11,727.8	1,406.8
129. โครงการจัดซื้อเรือคนรุนทะเล	สถาบันการเงินเอกชน	6,000.0	-	2,688.7	799.4	3,333.3	-

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ซื้อเชื่อ	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระเมื่อ 31 ธ.ค. 2523	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524	
			จำนวนเบิก	ได้ถอน	คงค้าง	เบิกแล้วและคงเหลือเป็นยอดค้างชำระ	ยอดที่ยังไม่ได้เบิก
130. โครงการจัดซื้อเรือขุดน้ำในทะเล	สถาบันการเงินเอกชน	8,082.6	-	1,429.4	528.8	5,539.0	-
131. โครงการแม่เมาะหน่วยที่ 3 และแกสเทอร์โบบางปะกง 1-4	สถาบันการเงินเอกชน	60,000.0	-	-	8,384.4	60,000.0	-
132. โครงการก่อสร้างเคหะสงเคราะห์	สถาบันการเงินเอกชน	56,650.2	-	-	3,838.4	52,272.7	-
133. ซื้อเครื่องบิน Airbus A 300-B 4 ลำที่ 5	สถาบันการเงินเอกชน	25,755.0	-	3,030.0	2,027.1	22,725.0	-
134. ซื้อเครื่องบิน Airbus A 300-B 4 ลำที่ 6	สถาบันการเงินเอกชน	25,755.0	-	3,030.0	2,108.2	22,725.0	-
135. โครงการแกสเทอร์โบบางปะกง	สถาบันการเงินเอกชน	28,474.2	2,008.7	1,656.2	2,180.6	25,311.4	390.9
136. ซื้อเครื่องบิน DC 8-62 1 ลำ	สถาบันการเงินเอกชน	6,644.8	-	999.2	528.0	5,645.5	-
137. โครงการแกสเทอร์โบบางปะกง	สถาบันการเงินเอกชน	-	20,693.8	-	-	21,952.9	2,820.9
138. ซื้อเครื่องบิน Airbus A 300-B 4 ลำที่ 7	สถาบันการเงินเอกชน	25,400.4	-	1,988.0	1,437.1	23,572.3	-
139. ซื้อเครื่องบิน Airbus A 300-B 4 ลำที่ 8	สถาบันการเงินเอกชน	26,244.0	-	2,916.0	2,257.5	23,328.0	-
140. ซื้อเครื่องบินฝึกหัดขับ A 300	สถาบันการเงินเอกชน	2,595.2	-	363.8	468.5	1,689.0	-
141. โครงการพัฒนาท่าอากาศยาน	สถาบันการเงินเอกชน	40,000.0	25,000.0	33,000.0	8,848.1	32,000.0	-
142. โครงการพัฒนาและแผนการลงทุนปี 2522 กพ.	สถาบันการเงินเอกชน	60,620.1	-	-	8,188.7	45,503.8	-
143. โครงการจัดซื้ออุปกรณ์ไฟฟ้าย่อย	สถาบันการเงินเอกชน	2,084.1	1,717.6	-	180.9	3,237.0	1,684.1
144. ซื้อเครื่องอะไหล่สำหรับรถจักรดีเซล 30 คัน	สถาบันการเงินเอกชน	850.7	2,082.3	149.4	128.8	2,437.5	28.4
145. โครงการลงทุนของการประปานครหลวง	สถาบันการเงินเอกชน	40,000.0	-	-	8,817.3	40,000.0	-
146. ซื้อเครื่องบิน Boeing 737-200 1 ลำ	สถาบันการเงินเอกชน	3,368.0	-	842.0	472.1	2,526.0	-
147. ซื้อเครื่องบินฝึกหัดขับ B747	สถาบันการเงินเอกชน	4,211.6	294.6	923.7	308.4	3,582.5	-
148. โครงการลงทุนเคหะสงเคราะห์	สถาบันการเงินเอกชน	49,261.1	-	-	3,829.8	45,454.5	-
149. ซื้อเครื่องบิน Boeing 747-200 3 ลำ	สถาบันการเงินเอกชน	57,524.0	-	13,396.0	8,912.8	44,128.0	-
150. โครงการจัดซื้ออุปกรณ์โทรศัพท์	สถาบันการเงินเอกชน	9,761.3	2,146.6	940.6	889.5	8,661.5	1,339.5
151. โครงการวางท่อก๊าซธรรมชาติ	สถาบันการเงินเอกชน	50,000.0	25,000.0	-	11,533.0	75,000.0	-
152. เงินกู้เพื่อการอุตสาหกรรม	สถาบันการเงินเอกชน	14,430.0	-	-	1,375.8	14,678.0	-

รายการหนี้	ผู้ให้กู้หรือผู้ซื้อ ชื่อ	เบิกแล้วและ คงเหลือเป็น ยอดค้างชำระ เมื่อ 31 ธ.ค.23	ในระหว่างปี 2524			ณ 31 ธันวาคม 2524 เบิกแล้วและ คงเหลือเป็น ยอดค้างชำระ	ยอด ที่ยังไม่ได้เบิก
			จำนวนเบิก	ได้ถอน	ดอกเบี้ย		
153. เงินกู้เพื่อแลกเป็นเงินบาทสมทบโครงการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจ	สถาบันการเงินเอกชน	220,000.0	76,000.0	-	32,311.6	296,000.0	14,000.0
154. โครงการระบบส่งพลังไฟฟ้าท่าลาน-สระบุรี	สถาบันการเงินเอกชน	-	3,012.0	-	77.8	3,040.0	2,091.6
155. ซื้อเครื่องบิน Boeing 737-200 ลำที่ 3	สถาบันการเงินเอกชน	4,630.5	-	928.5	560.0	3,706.0	-
156. โครงการโรงไฟฟ้าบางปะกง เครื่องที่ 1	สถาบันการเงินเอกชน	-	28,030.5	-	-	29,114.6	7,501.1
157. ซื้อเครื่องบิน Airbus A 200-B 4 ลำที่ 9 และ 10	สถาบันการเงินเอกชน	-	69,493.4	1,695.7	1,410.4	67,797.7	-
158. เงินกู้สมทบโครงการพัฒนาของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต	สถาบันการเงินเอกชน	-	90,000.0	-	3,893.8	90,000.0	20,000.0
159. โครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำ เขื่อนเขาแหลมและแม่เมาะหน่วยที่ 5	สถาบันการเงินเอกชน	-	4,294.6	-	29.5	4,454.5	1,818.2
160. โครงการโรงไฟฟ้าลิกไนท์แม่เมาะหน่วยที่ 5	สถาบันการเงินเอกชน	-	-	-	-	-	19,094.6
161. โครงการเงินบาทสมทบโครงการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจ	สถาบันการเงินเอกชน	-	105,000.0	-	-	105,000.0	60,000.0
162. โครงการโรงไฟฟ้าไอน้ำบางปะกง เครื่องที่ 2	บริษัทมิตรพิชิ	-	3,637.3	-	-	3,687.0	63,588.0
163. โครงการโรงไฟฟ้าลิกไนท์แม่เมาะหน่วยที่ 5	บริษัทมิตรพิชิ	-	-	-	-	-	15,297.8
164. โครงการ เขื่อนเขาแหลม	สถาบันการเงินเอกชน	-	-	-	-	-	10,000.0
165. โครงการก่อสร้างเคเบิลใต้น้ำอาเซียนช่วงบาเลเซียม-สิงคโปร์-ไทย	บริษัท Japtsu	-	-	-	-	-	26,373.2
166. ซื้อเครื่องบิน Airbus A200-B4 ลำที่ 9,10 (Down payment)	สถาบันการเงินเอกชน	-	17,373.4	-	-	17,373.4	-
167. ซื้อเครื่องบิน Boeing 737 ลำที่ 4	สถาบันการเงินเอกชน	-	10,815.4	-	-	10,815.4	-
168. โครงการโรงไฟฟ้าไอน้ำบางปะกงเครื่องที่ 2	สถาบันการเงินเอกชน	-	-	-	-	-	4,921.1
169. โครงการโรงไฟฟ้าไอน้ำบางปะกงเครื่องที่ 2	สถาบันการเงินเอกชน	-	4,304.8	-	-	4,545.5	7,327.3
170. โครงการระบบสายส่ง 230 KV บ้านโป่ง-ประจวบคีรีขันธ์	สถาบันการเงินเอกชน	-	-	-	-	-	13,636.4
ก. หนี้ของรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลไม่ได้ค้ำประกัน (16 โครงการ)	ผู้ให้กู้หรือผู้ให้ชื่อ	107,154.4	61,200.0*	11,701.1	22,183.8	166,608.8	-
จากหลายประเทศ							

หมายเหตุ:

- 1/ ไม่รวมส่วนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้กู้ร่วมกับธนาคารโลก (ดูรายการใบสำคัญร่วมให้กู้ของธนาคารโลกในตารางที่ 14 หน้าสารบัญชในประเทศไทย)
- 2/ ประกอบด้วยสัญญาที่ลงนามในปี 2524 2 สัญญา
- 3/ รวมสัญญาที่ลงนามในปี 2524 ด้วย 1 สัญญา
- 4/ ให้เลือกชำระเป็นเงินบาทหรือเงินดอลลาร์ สรอ. ก็ได้ ขณะนี้เฉพาะโครงการ ก.2.03 ชำระเป็นเงินบาท
- 5/ ยอดค้างชำระ ณ 31 ธันวาคม 2524 ลดลงส่วนหนึ่งเนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนโครงการเงินกู้ใหม่ที่เซ็นสัญญาในปี 2524

อัตราแลกเปลี่ยน : ใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามอัตราขายในตลาดการเงินนิวยอร์ก ณ วันสิ้นเดือน
แต่ละเดือน

คำย่อต่าง ๆ ได้แก่

ADB	= Asian Development Bank.	FFB	= Federal Financing Bank.
AID	= Agency for International Development	FMS	= Foreign Military Sales.
BAAC	= Bank for Agriculture and Agriculture Cooperatives	IBRD	= International Bank for Reconstruction and Development.
CDC	= Commonwealth Development Corporation	IDA	= International Development Association.
CIDA	= Canadian International Development Agency	IFAD	= International Fund for Agricultural Development.
DLF	= Development Loan Fund.	KfW	= Kreditanstalt fur Wiederaufbau.
EAO	= External Aid Office.	OECF	= The Overseas Economic Cooperation Fund.
EXIM Bank	= Export-Import Bank	SF	= Special Fund.

ที่มา: รายงานประจำปี ธนาคารแห่งประเทศไทย